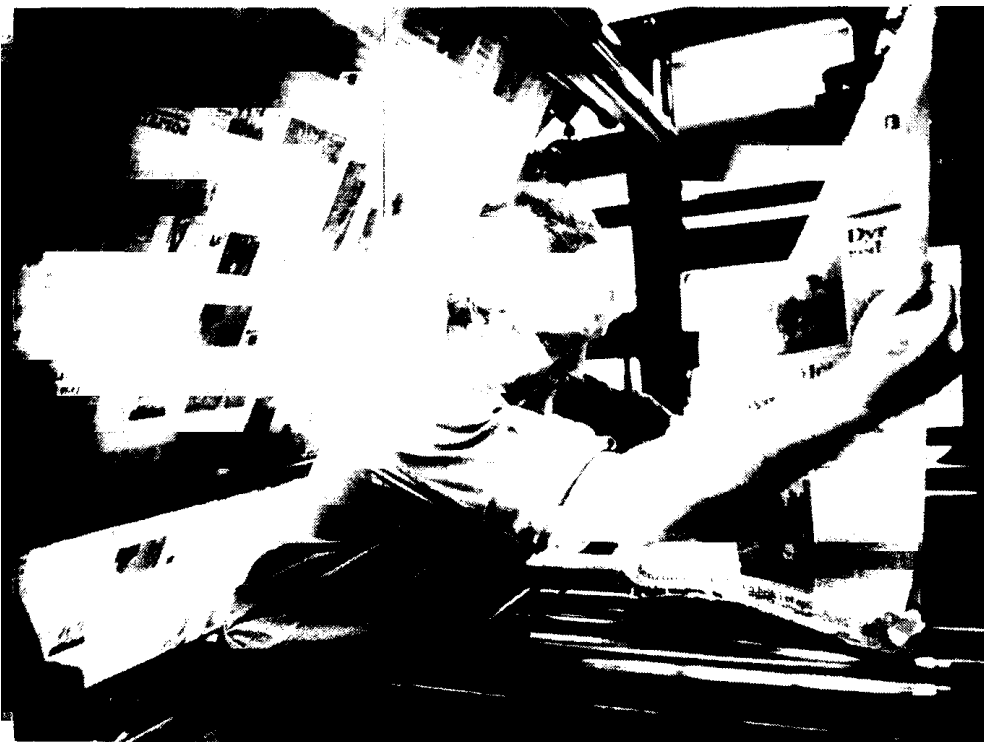

Elektronisk reprint af: Arbejdsplads- & Fagforeningsresolution fra VS 11.kongres
Lokaliseret som særnummer i VS-bulletin sept. 1981
Copyright: Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv.

VS-BULLETIN Særnummer
- sept. 1981

ARBEJDSPLADS- & FAGFORENINGSS- RESOLUTION

**Vedttaget på
Venstresocialisternes 11. kongres
november 1980**

Elektronisk reprint af: Arbejdsplads- & Fagforeningsresolution fra VS 11.kongres
Lokaliseret som særnummer i VS-bulletin sept. 1981
Copyright: Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv.

Dokumenter fra VS' 11. kongres:

På Venstresocialisternes 11. kongres blev der vedtaget forskellige dokumenter, omhandlende partiets holdning på forskellige delområder. Det er blevet besluttet at udgive følgende dokumenter:

- Hovedbestyrelsens beretning
- Reformpolitisk dokument
- Arbejdsplads- og fagforeningsresolution, AFR

Dokumenterne kan rekvireres ved henvendelse til:

Venstresocialisterne
Blågårdsgade 32
2200 Kbh. N. Tlf.
01-354444

"Bogen rummer ret højt alt, hvad der på indeværende tidspunkt kan siges at være relevant for at følge VS' bryd-scene vej... For den der for alvor ønsker at gennemtænke vilkårene for et socialistisk parti i dagens Danmark giver bogen meget stof til eftertanke".

Ole Karup Pedersen, Information.

"Det er den bedste partihistorie, jeg har læst, gennemreflekteret både m.h.t. metode, afværgning og vurderinger, kritisk over for sit emne og positiv i sin bestræbelse ... second to none i Danmark".

Pine Løkkegaard, Næst-ud Avisen.

"Bogen er brugbar som en god og grund-dig fremstilling af VS' første tid; den fremidler mange oplysninger om VS' indre udvikling og politik".

Karl Chr. Lammert, Soc. Dagblad.

Pris kr. 80,-

VS forlaget

På Venstresocialisternes 11. kongres i november 1981 blev arbejdsplads- og fagforeningsresolutionen ændret.

Den er i sin foreliggende form en sammenfatning af erfaringerne med og hovedlinjen i VS' faglige arbejde. Hverken mere eller mindre!

Resolutionen skal i sin nuværende form udgøre et grundlag for det videre arbejde med VS' faglige programdokument.

Sats: Venstresocialisterne
Tryk: OTM, Ikast

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Kapitalen og de forskellige klasseinteresser 4

De forskellige klasser og deres interesser
Styrkeforholdet klasserne imellem
Borgerskabets/statens inddæmning ift. det
fagretslige system

2. Socialdemokratiet - den dominerende tendens i den danske arbejderklasse..... 8

Socialdemokratiet - et klassesamarbejdsparti

Socialdemokratiet og fagbevægelsen
Den danske arbejderklasses binding til Socialdemokratiet

3. Fagbevægelsen og kampen for socialismen 13

4. Kæmpende, demokratiske og uafhængige fagforeninger 16

5. Program for den faglige kamp 20

6. Centrale arbejdsfelter i det faglige arbejde 22

Kvindearbejde
Kampen mod arbejdsløsheden
Arbejdsløshedsbevægelsen
Overgreb på de arbejdsløse
De arbejdende og arbejdsløsheden
Lærlinge, ungarbejdere og unge
arbejdsløses situation
Strejkestøttearbejdet
Udenlandske/danske arbejdere - samme kamp

Oppositionsarbejde og aktionsenhed i fagbevægelsen 35

1. Kapitalen og de forskellige klasseinteresser

I et kapitalistisk samfund er den grundlæggende modsætning modsætningen mellem arbejderklasse og borgerskab. Denne modsætning er uforsonlig. Det betyder, at klasse-modsætningerne ikke kan ophæves inden for det kapitalistiske samfunds rammer, fordi det er bygget op på den ene classes udbytning af den anden.

Men graden af udbytningen og hermed styrkeforholdet mellem klasserne er bestemt af konkrete historiske forhold:

Udviklingen af den danske kapitalisme

I Danmark har kapitalismens udvikling været domineret af småborgerlig og håndværksmæssig produktion. Industriens udvikling tog for alvor fart herhjemme fra 1890'erne, men landet var i lang tid fremover kun i ringe udstrækning industrialiseret. Så sent som i 1930'erne spillede den småborgerlige produktion (især inden for landbruget) og håndværket stadig en fremtrædende rolle. Det var først i 1957, at industriens andel af landets samlede økonomi oversteg landbrugets, og det var igen først i 1963, at industrieksporten oversteg landbrugseksporten.

Selv i dag er industrien herhjemme præget af denne udvikling. Strukturen er stadig den, at der kun eksisterer 30 virksomheder med over 1.000 arbejdere. Langt den overvejende del af arbejderklassen er placeret på mindre virksomheder med 100 ansatte og derunder.

De forskellige klasser og deres interesser

For borgerskabet har denne udvikling betydet, at der aldrig har eksisteret et samlet og stærkt industriborgerskab. Klassen har gennem historien været spaltet op i industri-, landbrugs-, handels- og finanskapitalen. Disse forskellige kapitalfraktioner har ofte modstridende interesser i forhold til den kapitalistiske udvikling og den statslige politik, og styrkeforholdet mellem dem er afgørende for den politik, der føres her i landet.

Men uafhængig af klassens opdelinger har borgerskabet som samlet klasse grundlæggende en interesse i at bevare det kapitalistiske samfund, der i selve sin opbygning privilegerer klassen, giver den ejendomsretten til produktionsmidlerne, og dermed retten til at besidde det samfundsmæssige overskud, merværdien, som arbejderne skaber.

Denne *økonomiske magt* kan klassen fastholde, fordi den har kontrollen over statsapparatet. I et samfund med klasser med modsatte interesser er det nødvendigt at sikre en "orden", der befæster og legaliserer kapitalens undertrykkelse af arbejderklassen. Det gøres i praksis gennem tilvejebringelse af almene produktionsbetingelser, gennem retssystemet og de forskellige instanser, der udøver den politiske og juridiske magt: Hær, domstol, politi osv. Statens funktioner har selvfølgelig været bestemt af de historiske forhold, og opgaverne har været mangeartede: Regulering af økonomiens kriseforløb, tilvejebringelse af betalingsmidler, konkurrenceregler, vejbyggeri, distributionssystemer.

Den nævnte opdeling af borgerskabet i forskellige kapitalfraktioner har sammen med småborgerskabets betydelige indflydelse herhjemme betydet, at borgerskabet ikke har været tilstrækkeligt stærkt til *alene* at kunne fastholde den *politiske magt* over statsapparatet. Klassen har været spal-

tet op i forskellige politiske partier, og de har alle været afhængige af alliancer med især småborgerskabet. Der er op gennem historien meget få eksempler på rene borgerlige regeringer.

Men borgerskabet er gået i offensiven nu, ikke bare herhjemme, I alle kapitalistiske lande presser de nationale borgerskaber på for at gennemtrumfe og fastholde indkomstpolitiske løsninger. De nationale borgerskaber vil alle tvinge arbejderklassen og dens fagorganisationer ind i en sej konkurrence med hinanden om, hvem der kan knokle mest for lavest løn.

Småborgerskabet

Småborgerskabet placerer sig samfundsmæssigt mellem borgerskabet og arbejderklassen: På den ene side arbejder, på den anden ejer af produktionsmidler og sin egen arbejds giver. For småborgerskabets vedkommende har den danske kapitalismes udvikling betydet, at denne klasse har kunnet eksistere som en betydningsfuld og talstærk klasse op gennem historien, et forhold der har sat sit præg på modsætningen mellem borgerskabet og arbejderklassen.

Forholdet til småborgerskabet må baseres på en skelnen mellem den del af småborgerskabet, der overvejende lever af deres egen arbejde, og den del, som har lønnet arbejde.

Inden for de sidste 20 år er der dog sket en kraftig reduktion af småborgerskabet. Alligevel har visse dele af småborgerskabet stadigvæk en meget central økonomisk placering, især inden for landbruget.

Småborgerskabets klemthed mellem de to hovedklasser betyder ofte, at det umiddelbart allierer sig politisk med borgerskabet, selvom de to klassers interesser som regel er vidt modstridende. Inden for småborgerskabet eksisterer der ofte ideologiske traditioner, der skaber store barrierer i forhold til kampen for socialismen.

Mellemlagene

Først i vores fremskredne kapitalistiske samfund har der udviklet sig en betydelig gruppe af nye mellemlag, der hovedsageligt består af statslige lønarbejdere fra social-, sundheds- og uddannelsessektoren.

I de senere år har der vist sig en stigende lønarbejderbevidsthed hos *dele* af disse nye mellemlag, undertiden en ret så militant bevidsthed (pædagoger f.eks.). Mellemlagene har været en afgørende kraft i en række bevægelser, rettet mod centrale sider af den kapitalistiske udvikling: Kvindebevægelsen, bevægelsen imod EF, miljøbevægelsen, studenterbevægelsen.

Denne politiske bevidsthed og antikapitalistiske praksis hos dele af mellemlagene gør dem til vigtige alliancepartnere for arbejderklassen. I mange tilfælde er mellemlagenes kamp for bedre arbejdsvilkår identisk med arbejderklassens interesse i bedre produktionsbetingelser. Det gælder inden for social-, sundheds- og uddannelsessektoren.

Arbejderklassen - dens sammensætning og splittelserne i klassen!

Arbejderklassens sammensætning op gennem historien genspejler naturligvis også den danske produktionsudvikling: Dvs. der har været tale om et meget stort antal håndværkere og arbejdere, som var beskæftiget i Håndværksmæssig drift, og kun om et meget lille antal egentlige industriarbejdere. Den danske arbejderklasse var således fra starten både fagligt og ideologisk præget af laugs-mæssige traditioner og småborgerlig ideologi.

Arbejderklassen er stadig en meget uensartet gruppe. Der er f.eks. forskel på, om man arbejder på en stor virksomhed med over 1.000 ansatte eller på en mindre arbejdsplads med 50 arbejdere eller derunder.

Der er opdelingen af arbejderklassen i faglærte og ufaglærte, mellem unge og gamle, mellem mænd og kvinder. Der er forskel på at være enlig arbejder eller arbejder, der har familie og børn, på at være 1. generationsarbejder- eller 2. og 3. generationsarbejder, på at være arbejder i provinsen eller i et af storbyernes industriområder.

Det er altså forskelligheder, der giver varierende løn- og arbejdsforhold, forskellige livssituationer, tænkemåder, forskelle i kamptraditioner og politisk bevidsthed.

Generations- og geografiske forskelle

En 1. generationsarbejder på Danfoss og en bryggeriarbejder fra København kan opleve sin lønarbejdertilværelse vidt forskellig. Mange af de småborgere fra landet, der blev lønarbejdere under det industrielle opsving i 60'erne oplever deres lønarbejde som en tvang, en midlertidig situation, og drømmer om at vende tilbage til "sit eget". Han eller hun identificerer sig ikke umiddelbart med arbejderklassen og er heller ikke altid tilbøjelig til at organisere sig fagligt.

Heroverfor står de højrelønnede dele af arbejderklassen med faglige traditioner og omfattende styrkepositioner som f.eks. smede- og maskinarbejdere, typografer, bygningsarbejdere og bryggeriarbejdere i de store byer, især København. I de dele af arbejderklassen er der en udbredt bevidsthed om egne interesser som arbejder og om nødvendigheden af at kæmpe for bedre løn- og arbejdsforhold.

Faglært - ufaglært

Der har fra tidernes morgen eksisteret en skarp opsplitning mellem faglærte og ufaglærte i den danske arbejderklasse, og det har tilsvarende medført store forskelle i løn, faglige rettigheder og kamptraditioner. I dag går tendensen imidlertid i retning af en stadig større udjævning af faggrænserne. Den teknologiske udvikling, som for alvor satte ind i 60'ernes højkonjunktursperiode stiller ændrede krav til arbejdskraftens kvalifikationer. Grupper af faglærte arbejdere begynder i realiteten at blive overflødige, fordi det arbejde, de udfører, kan udføres af ufaglærte/tillærte. Det gælder for typograferne, hvis arbejde på visse områder kan udføres af ufaglærte HK'ere. Det gælder også inden for smede- og maskinarbejderne. Efterhånden som udviklingen inden for jernet går i retning af en egentlig masseindustri har de håndværksmæssige færdigheder ikke mere den samme betydning.

Lønforskelle

En anden vigtig splittelsesfaktor i arbejderklassen er lønforskellene. Selv om faggrupperne så småt er i opløsning, eksisterer der stadig store lønforskelle. I gennemsnit tjener de faglærte mere end 20% mere end de ufaglærte i dag, og dette gennemsnit dækker over store forskelle lokalt. Arbejdsgiverne gør brug af modsætningsforholdet mellem faggrupperne ved at indføre splittende lønsystemer: Arbejdsvurdering, bonusordninger, akkordløn, og LO har i "skøn" forening med arbejdsgiverne givet grønt lys for indførelsen af disse produktivitetsfremmende lønsystemer.

Unge - gamle

Ungarbejdere og lærlingene går til en løn langt under fagenes mindsteløn og bruges således som løntrykkere. Når der strejkes, holdes faglige møder eller lignende, må lærlingene pænt blive ved deres arbejde og i strejkesituationer altså optræde som strejkebrydere.

Mænd og kvinder

Men arbejderklassen er også splittet på en anden led, i mænds og kvinders forskellige betingelser. Arbejderklassens kvinder har altid udgjort bunden af den samlede arbejderklasse. De har det dårligst betalte, mest trivielle, mest nedslidende samlebånds- og akkordarbejde. Der er kun 4,8% af kvinderne indenfor industrien, der er faglærte. Og der er meget ringe faglige og politiske kamptraditioner blandt arbejderkvinderne. Hovedforklaringen er kvindernes binding til hjemmet, hvor de selv den dag i dag står med det største ansvar. Familie- og kønsrollemønstre betyder, at kvinder bliver *dobbeltarbejdende*.

Ligeløn

I 1973 blev ligelønnen gennemført for hele arbejdsmarkedet på papiret. Men der blev ikke tale om nogen reel ligeløn, fordi arbejdsmarkedet er splittet op i et for kvinder og et for mænd, og kvindernes arbejde vurderes traditionelt lavere end mændenes. Der er stadig store lønforskelle mellem mænd og kvinder. Inden for industrien udgør de ufaglærte kvinders løn kun 88% af de ufaglærte mænds. Inden for handel og kontor tjener en mandlig kontorassistent stadigvæk over 1.000 kr. mere om måneden end en kvindelig.

Deltidsarbejde

40% af den samlede kvindelige arbejdsstyrke er på deltid, medens kun 4% af mændene er det. Deltidsarbejde skruer tempoet i vejret. Det er sværere at blive inddraget i fagligt arbejde, at få et godt forhold til arbejdskammeraterne, at holde faglige møder i arbejdstiden osv. Deltidsarbejde er en individuel løsning, som på ingen måde løser kvindernes dobbeltarbejdsproblemer. Det giver kvinderne en marginal placering på arbejdsmarkedet, og det splitter arbejderklassens samlede kamp.

Skifteholdsarbejde

Som deltidarbejde lægger skifteholdsarbejde hindringer i vejen for et godt kammeratskab og den følelse af solidaritet, som er så vigtig for tilkæmpelsen af faglige rettigheder på en arbejdsplads. Det bliver sværere at tage aktivt del i de faglige aktiviteter osv. Men samtidig er skifteholdsarbejdet langt mere nedslidende både fysisk og psykisk. Nerve- og sovemedicin hører til de fleste skifteholdsarbejders hverdag. Endelig er skifteholdsarbejde ødelæggende i forhold til fami-

liesituationen og de sociale relationer uden for familien.

Arbejdende - arbejdsløse

Det voksende antal arbejdsløse gør det lettere at holde lønnen nede, samtidig med at det virker disciplinerende på de arbejdende. Truslen om at blive fyret, får de arbejdende til at knokle hårdere og affinde sig med dårligere forhold på arbejdspladsen. For den, der står uden arbejde, betyder et manglen på arbejdspladsens kammeratskab og økonomiske problemer. Mange arbejdsløse vender dårligdommen indad og føler sig utilstrækkelige. Dette forstærkes af den borgerlige hetz mod arbejdsløse.

Familiesituationen

Arbejdere med familie har betydeligt dårligere muligheder for at være fagligt og politisk aktive end hun eller han, der er enlig. Og det er af afgørende betydning for arbejderklassens samlede faglige og politiske kamp for at forstå disse betingelser, og stille krav, som kan forbedre situationen. Vi må slås for, at arbejderne med familie får bedre betingelser. Det vil især betyde, at kvinderne får bedre vilkår for at føre faglig kamp. Den faglige kamp må derfor udvides til at gælde arbejderens *hele livssituation*.

Udenlandske og danske arbejdere

De udenlandske arbejdere mangler faglige traditioner - de finder sig i mere og går ofte for en lavere løn. En væsentlig årsag til dette er, at deres retsstilling er dårlig. Udvisningen venter lige om hjørnet, hvis de ikke beholder deres arbejde. Det er dog ingen naturlov, at tilstedeværelsen af udenlandsk arbejdskraft på danske arbejdspladser betyder splittelse. Frederiksberg Metalvarefabrik, hvor det var de udenlandske arbejdere, der gik i spidsen i en faglig konflikt, viser dette. De udenlandske arbejdere kan tilføre dansk arbejderbevægelse internationale dimensioner, hvilket f.eks. politiske flygtninge har vist.

VS vil modarbejde splittelserne i arbejderklassen, som kun er i arbejdsgivernes og kapitalens interesser, idet de klart er med til at vanskeliggøre udviklingen af en *samlet* kæmpende militant arbejderklasse. Derfor må vi føre en politik, der tager højde for arbejderklassens sammensathed. Vi må bestræbe os med at komme med udspil, der vinder troværdighed og opbakning *både* hos den militante og bevidste del af arbejderklassen og blandt den store gruppe af arbejdere, som aldrig har været ude i en arbejdskamp.

Vi bekæmpe produktivitsfremmende lønsystemer og kræve den samme høje aflønning for alle faggrupper.

Vi må bekæmpe deltid og ikke-livsvigtigt skifteholdsarbejde og kræve en generel arbejdstidsnedsættelse for både mænd og kvinder uden lønnedgang og tempoopskruning.

Vi må kræve, at områder som børneinstitutioner, barselsorlov, graviditet og børneopdragsproblemer rejses og kæmpes igennem af fagbevægelsen på linje med andre faglige krav.

Styrkeforholdet klasserne imellem

Vi har altså en talmæssig lille arbejderklasse splittet på kryds og tværs og historisk præget af småborgerlig ideologi. Heroverfor har vi et borgerskab, som er allieret med store dele af småborgerskabet. Dette har sat sit præg på styrkeforholdet klasserne imellem og har givet borgerskabet mulighed for at fastholde sin udbytning af arbejderklassen.

Samtidig har den borgerlige stat *tilsyneladende* sikret alle de samme rettigheder i samfundet: Stemmeret, mødefrihed, lighed for loven. Det har umiddelbart taget sig ud som om staten er en neutral instans hævet over klasserne.

For at dæmme op for borgerskabets tiltagende udbytning samlede arbejderklassen sig i sine klasseorganisationer for derudfra at prøve at sætte sine klasseinteresser igennem. Og i Danmark lykkedes det at gøre fagbevægelsen til en enhedsfagbevægelse.

Organiseringen af arbejderne

En egentlig dansk arbejderbevægelse skabtes først ved Internationales dannelse i 1871. I København organiseredes Internationale efter fag med en murersektion, en tømrersektion osv., og dette blev begyndelsen til den faglige organisering. Den faglige organisering slog ret hurtigt igennem, i 1899 var således 3/4 af den mandlige arbejdsstyrke og 1/4 af den kvindelige organiseret. Rækkefølgen var den, at først blev de faglærte mænd organiseret, dernæst de ufaglærte kvinder. Kvindelønarbejdet var opstået som et resultat af den kapitalistiske produktionsmåde, hvor manden på grund af det store opbud af arbejdskraft ikke var i stand til at reproducere en hel familie. Rækkefølgen siger samtidig noget om

Elektronisk reprint af: Arbejdsplads- & Fagforeningsresolution fra VS 11.kongres
Lokaliseret som særnummer i VS-bulletin sept. 1981
Copyright: Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv.

de splittelser, der prægede den danske arbejderklasse lige fra starten. De faglærte mænd var ikke interesseret i at få de ufaglærte mænd med, de ufaglærte mænd ikke i at få de ufaglærte kvinder med. Begge grupper opfattede de andre som konkurrenter og løntrykkere.

I 1898 slog alle de enkelte fagforbund sig sammen i en fællesorganisation dækkende hele landet "De samvirkende Fagforbund" (dagens LO).

Kampen for den faglige organisering fulgtes hånd i hånd med kampen for bedre løn, krav om minimumsløn, kortere arbejdstid osv. og gennem en effektiv brug af strejkevåbnet lykkedes det arbejderklassen at tilkæmpe sig store forbedringer i løn- og arbejdsforhold. Men så gik arbejdsgiverne til modangreb. Arbejdsgiverne organiserede sig, og den lockout, som skulle føre til Septemberforliget, blev iværksat. Nu skulle der dæmmes op for den tiltagende faglige organisering og solidariteten i lønkampene. Og det lykkedes til dels. Resultatet blev en hovedaftale, et Septemberforlig, som anerkendte arbejdsgivernes ret til at lede og fordele arbejdet, og som forbyder fagbevægelsens frie aktions- og strejkeret, hvortiden inden jo netop havde vist, at det var den frie aktionsret, som kunne tvinge arbejdsgiverne til at give indrømmelser. Men for Socialdemokratiet var det altafgørende, at arbejderne ret til at organisere sig blev anerkendt, at en permanent krigsførelse mellem arbejdende og arbejdsgiverne kunne afløses af en forhandlingsituation. Kampen for den faglige organisering i en enhedsfagbevægelse var en kamp af virkelig format, som sled masser af fagforeningsfolk op, og som ofte endte i bitre nederlag og skuffelser. Ofte var det jo ikke kun arbejdsgiverne, kampen skuldføres imod, men også fjendtligt indstillede klassefæller.

Kampen mod skruibrækkeriet har således været aktuel lige fra fagbevægelsens start. Det er en kamp, som hele den danske arbejderklasse kan være stolt af.

Situationen i dag 1978

I Danmark er organisationsgraden meget høj. Men det skal ikke skjules, at mange af medlemmerne ikke er medlemmer, fordi de føler et klassetilhørsforhold, men fordi de pågældende forbund har været stærke nok til at tvinge dem ind i folden, og fordi de desuden betragter fagbevægelsen, som et socialt sikringsystem. Mange sparede såmænd gerne fagforeningskontingenter!

Men i nogle forbund som f.eks. Specialarbejderforbundet i Danmark (herefter forkortet: SiD) og Handels- og Kontorfunktionærerne, (herefter forkortet: HK) er kampen for den faglige organisering stadig vigtig og aktuel. SiD gennemførte for nogle år siden en undersøgelse, som viste, at der inden for SiD er mindst 80-100.000 som mangler at blive organiseret. Gennemførtes en lignende undersøgelse for HK-området, ville tallet nok være endnu større, selv om netop HK i de sidste par år har oplevet et medlemsboom, især af kvinder som kom ud på arbejdsmarkedet i 60'erne.

Men opgaverne i dag er ikke bare at få gennemorganiseret et område. Der må også sættes ind på at aktivisere fagbevægelsens medlemmer, så fagforeningerne kan føre en offensiv kamp mod massearbejdsledshed og angreb på arbejderne hævdede rettigheder.

Men vi må aldrig glemme, at der er store forskelle de forskellige fagforbund imellem. Forskelligheder, som har sin rod i forskellige kamptraditioner, forskellige organisationsgrader, forskellig politisk dominans osv., og som bevirker,

at de enkelte fagforbund på ingen størrelse, som bare kan slå over en kam. Dvs. at en aktivisering af de enkelte forbunds medlemmer må foregå på forskellige planer, afhængig af fagligt aktivitetsniveau, kampniveau, om det er mænd eller kvinder osv.

Borgerskabets/statens inddæmning ift. det fagretslige system

Borgerskabet/staten har gennem forskellige indgreb over for fagbevægelsen forsøgt at gøre den "tådløs".

Med Septemberforliget måtte arbejdsgiverne som sagt anerkende arbejderne ret til at organisere sig, men denne ret blev ikke brugt som udgangspunkt til at styrke arbejderklassen og gøre fagforeningerne til kamporganisationer. De kollektive overenskomster var blevet etableret som institution, og arbejdsgiverne og borgerskabet fik således rige muligheder for at inddæmme fagforeningernes aktiviteter gennem en række mere specificerede regler for arbejdsmarkedets parter.

Forligsinstitutionen

Statens forligsinstitution med forligsmænd blev oprettet i 1910. Den er senere blevet revideret flere gange. Enhver revision har haft til formål at udbygge forligsinstitutionen og forøge forligsmandens beføjelser og autoritet på bekostning af de sidste rester af den aktionsret, der er knyttet til overenskomstfornyelsen.

Sammenkædningsreglerne fra 1934 og forhandlingsreglerne fra 1936 indeholdende fælles udløbstidspunkter for de forskellige overenskomster samt suppleringen af disse forhandlingsregler i 1939, hvor sondringen mellem generelle og specielle krav blev stadfæstet, er højdepunkter i centraliseringen af det fagretslige system. En centralisering som har begrænset arbejderklassens kampmuligheder betragteligt og indskrænket de menige medlemmers indflydelse.

At denne centralisering og inddæmning har kunnet lykkes, hænger i høj grad sammen med Socialdemokratiets tiltagende parlamentariske indflydelse i denne periode, som medførte et stigende hensyn til classesamarbejdet. Socialdemokratiet ønskede ikke, at fagbevægelsen provokerede andre klasser med sine krav, især ikke når Socialdemokratiet sad i regeringssamarbejde med de borgerlige.

Men selv om det altså i et vist omfang er lykkedes at inddæmme arbejderklassens kamp gennem det fagretslige system og overenskomstsysteemet, så har det dog ikke kunnet tilsløre klasse modsætningerne. Dette har vist sig ved, at et af verdens mest restriktive fagretslige systemer langt fra er tilstrækkeligt til at undgå hårde og langvarige kampe på arbejdsmarkedet. Staten har stadig hyppigere måttet gribe direkte ind med ordensmagten og domstole som hjælp. Det øvrige retssystem har måttet suppleres med blokadecirkulærer og retningslinjer for politiets adfærd over for arbejdskampe. Arbejdspladser og fagforeninger er ikke alle enige i classesamarbejdet.

2. Socialdemokratiet - den dominerende tendens i den danske arbejderklasse

Socialdemokratiet - et klassesamarbejdsparti

Socialdemokratiet (herefter forkortet SD) har ubestridt været den ledende politiske kraft i arbejderklassen og arbejderbevægelsen siden dette århundredes begyndelse.

Som parti med rod i arbejderklassen bygger SD på en bred, men diffus utilfreds med de livsbetingelser, arbejderklassen i dette samfund er underlagt. Dette udgangspunkt afspejles eller kommer til udtryk dels i SD's ideologiske grundlag, sådan som det f.eks. er formuleret i dets principprogram, dets i dele af den reformpolitik SD i perioder har stået for og endelig kommer det til udtryk i mange, specielt menige socialdemokraters opfattelse af hvad socialdemokratisk politik er for noget.

Men der er også en anden side ved SD: SD opfatter ikke (og har aldrig gjort det) borgerskabet som en fundamentalt reaktionær klasse, som en uforsonlig modstander der aldrig frivilligt vil opgive dets privilegier og magt. SD har undsagt sig alle centrale elementer i den marxistiske samfundsteori. Det er således i følge SD muligt gennem et *samarbejde* med borgerskabet, dels direkte med arbejdsgiverne, dels med borgerskabets politiske partier i de parlamentariske organer og i statsapparatet, at gennemføre reformer der gradvist vil forbedre levevilkårene for arbejderbefolkningen og tilfredsstille dets forskelligartede behov til tilværelsen. Ud fra denne klassesamarbejdende strategi er SD siden 30'erne gået ind i forvaltningen af den borgerlige stat på det kapitalistiske samfunds præmisser, og en mere og mere central del af

SD's faktiske politik har gået på at få denne stat og dette samfund til at fungere så gnidningsløst som muligt. Dys. få det til at fungere på den stærkeste klasses betingelser - altså borgerskabets betingelser. Især i en krisetid som den nuværende træder denne side af SD tydeligt frem, og gør det næsten umuligt at skelne socialdemokratisk politik fra borgerskabets politik.

I det følgende vil vi udbygge denne dobbelthed i den socialdemokratiske bevægelse,

I praksis har den socialdemokratiske politik efter 2. verdenskrig betydet en lang række reformer, der i et vist omfang har forbedret arbejderklassens vilkår (f.eks. dagpenge-reformen og uddannelsesreformerne). Ligeledes har den socialdemokratiske politik betydet en mere omfattende og forbedret offentlig service. Disse reformer er ikke blevet gennemført efter knaldhård modstand fra borgerskabet. Tværtimod har de været en slags modydelse for det øgede arbejdstempo, for den hurtige nedslidning af arbejdskraften og de stigende profitter. Dette ændrer imidlertid ikke på, at disse reformer har været præget af Socialdemokratiets lighedsideologi og har givet arbejderklassen betydelige materielle forbedringer. Forbedringer af en helt anden størrelsesorden, end man ønskede fra borgerligt hold. Man kan sige, at højkonjunktoren blev en bekræftelse på den socialdemokratiske opfattelse: Det skal gå godt for kapitalen, for at det kan gå godt for arbejderne.

Elektronisk reprint af: Arbejdsplads- & Fagforeningsresolution fra VS 11.kongres
Lokaliseret som særnummer i VS-bulletin sept. 1981
Copyright: Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv.

Gav det socialdemokratiske klassesamarbejde arbejderklassen materielle forbedringer i 50'erne og 60'erne], uden at man af den grund gik til angreb på borgerskabet, «;å har det ikke været tilfældet i 70'erne. Siden Anker Jørgensen dannede regering i 1975 har Socialdemokratiet, i overensstemmelse med sin egen klassesamarbejdsfilosofi, set det som sin opgave, at manøvrere den danske kapitalisme frelst gennem krisens skær.

Indkomspolitik

Det parti, der forstår sig selv som udtryk for arbejderklassens interesser, har siden 1975 gennemført det ene indkomstpoltiske angreb efter det andet på arbejderklassen. Lad os blot nævne i flæng: Indgrebet i overenskomsterne i marts 1975, augustforliget i 1976 med lønramme; og indefrysning af dyrtidsportionerne, overenskomstindgrebet det følgende forår og sidst, men ikke mindst regeringssamarbejdet med Venstre i sensommeren 1978 med det hovedformål at stramme indkomspolitikken. Hånd i hånd med indkomspolitikken har vi oplevet stadig højere arbejdsløshed, øget produktivitet i industrien på grund af tempoopskruning og hurtigt stigende priser på fødevarer og boliger, I hovedsiden har den socialdemokratiske krisepolitik ikke *principielt* adskilt sig fra de borgerlige partiers - og den er da også meget naturligt blevet ført i samarbejde med dem.

Men det er ikke kun den socialdemokratiske regering eller partitoppen, der står bag indkomspolitikken. Også de socialdemokratiske ledere i fagbevægelsen har accepteret, at lønningerne må mindskes i forhold til profitterne, at industriens konkurrenceevne må forbedres, og at hensynet til betalingsbalancen må gå før beskæftigelsen. Siden 1974 har Thomas Nielsen talt om "den smalle vej" og indkomspolitikens nødvendighed. Ganske vist har LO-ledelsen krævet, at indkomspolitikken må ramme alle indkomster, og at der skal gives sociale kompensationer. Men det ændrer intet ved, at de faglige ledere - selv om de sociale kompensationers fravær har været tydelig - har tildelt sig selv rollen som politibetjent overfor arbejdere, der er gået i kamp mod indkomspolitikken: Det var Thomas Nielsen, der i december 1976, foreslog at sætte politi ind mod de strejkende benzin-chauffører. Det er Metaltoppen, der gang på gang har truet strejkende arbejdere med eksklusion (B&W 1975, Runtal 1976 og Scaniadam 1977). Ligeledes er det værd at erindre om, at det var LO-ledelsen selv, der i 1978 foreslog at forberede overenskomsterne i de såkaldte trepartsråd med arbejdsgiverne og regeringen, ligesom LO-ledelsen har anerkendt overenskomstindgrebene i 1975 og 1977.

Alligevel kan Socialdemokratiet ikke kaldes et borgerligt parti, eller et part der slet og ret fører borgerlig politik.

For det første har Socialdemokratiet helt andre mål end

de borgerlige partier som Venstre og Konservative og kapitalistklassen har. De sidstnævnte ønsker for enhver pris at opretholde privatkapitalismen, mens Socialdemokratiets mål er en "kontrolleret" kapitalisme med en betydelig grad af statslig styring. Det betyder indgreb overfor privatkapitalen, det betyder en øget statslig planlægning og kontrol, det betyder et udvidet klassesamarbejde med udbyggede klassesamarbejdsinstitutioner, og det betyder en styrkelse af fagbevægelsen og det statslige bureaukrati. Alt sammen ting som kapitalisterne er imod, selv om de ikke indebærer et brud med kapitalismen som sådan. Det er disse ting, som Socialdemokratiet ved festlige lejligheder kalder den demokratiske socialisme, og som får borgerskabet og dele af småborgerskabet til at kalde Socialdemokratiet for et socialistisk parti.

Økonomisk demokrati

Et eksempel på disse modsætninger mellem Socialdemokratiet og borgerskabet er forslaget om Økonomisk Demokrati (ØD). Den centrale fond, som forslaget opererer med, vil betyde, at efterhånden særdeles betydelige kapitalsummer vil blive administreret af LO-ledelsen og repræsentanter for statsmagten. På den ene side vil fagbevægelsen dermed blive tvunget ind i en rolle som direkte medadministrator af kapitalismen, men på den anden side vil rådighedsretten over den centrale fond give fagbureaukratiet et enormt magtmiddel overfor kapitalisterne. LO-ledelsen vil blive styrket i klassesamarbejdet overfor kapitalistklassen. Det er derfor borgerskabet er imod ØD.

Dette viser også, at klassesamarbejdet ikke betyder, at de to parter får identiske interesser. Tværtimod foregår der en stadig kamp mellem fagbevægelsen og kapitalisterne om klassesamarbejdets konkrete udformning. For Socialdemokratiet er klassesamarbejdet det middel, hvormed borgerskabet tvinges til at acceptere udviklingen henimod "den demokratiske socialisme". For borgerskabet er klassesamarbejdet det mindste onde. Et onde, som ikke skal udvides, men tværtimod om nødvendigt i en skærpet krisesituation knuses.

For det andet er Socialdemokratiets klasse-mæssige basis en ganske anden end de borgerlige partiers. Uden støtte fra væsentlige dele af arbejderklassen (og i mindre omfang andre lønmodtagergrupper) forsvinder grundlaget for Socialdemokratiets magt. På den ene side er kontrollen med fagbevægelsen, Lejernes Landsorganisation (LLO) og andre mindre betydelige organisationer vigtig for at lægge et pres på borgerskabets mest reaktionære dele. På den anden side er Socialdemokratiet nødt til at tage hensyn til fagbevægelsens medlemmers og lejernes krav for at opretholde denne kontrol. Denne dobbelthed viser sig f.eks. når LLO-ledelsen stiller boligpolitiske krav, der ligger ganske langt fra den boligpolitik, Socialdemokratiet faktisk fører, og alligevel fastslår, at kun Socialdemokratiet kan gennemføre dem. Eller når LO-ledelsen kræver "en socialt retfærdig" indkomspolitik, men alligevel accepterer regeringens utallige indgreb.

Den socialdemokratiske klassesamarbejdspolitik er altså ikke identisk med borgerskabets politik. Selv om man i dag går hånd i hånd om gennemførelsen af indkomspolitikken (hvor de borgerlige partier dog kræver en endnu skrappere udgave), selv om man er enige om at skaffe kapitalismen frelst gennem krisen, så er der alligevel klare grænser for enigheden. Således vil Socialdemokratiet aldrig kunne bære

en knusning af fagbevægelsen eller en total sammensmeltning af fagbevægelsen og statsmagten. Til gengæld vil partiet heller aldrig kunne bidrage til et opgør med det kapitalistiske samfundssystem, det vil aldrig kunne blive et antikapitalistisk parti. Tværtimod er det netop sådan, at den socialdemokratiske krisepolitik med indkomspolitikken som bærende element - på trods af partiets intentioner - åbner op for en reaktionær offensiv mod arbejderklassen. Borgerskabet bliver ikke tæmmet af det socialdemokratiske klassesamarbejde, men tværtimod styrket.

Socialdemokratiet og fagbevægelsen

Socialdemokratiets politik er i betydelig grad baseret på støtte fra fagbevægelsen. De to størrelser har altid været gensidigt afhængige af hinanden. SD har været næsten enerådende i dansk fagbevægelse politisk og ideologisk fra arbejderbevægelsens start og er det stadig. Ca. 80% af fagbevægelsen er domineret af S D, eller for at sige det med andre tal: Af de 1.800 fagforeninger, der findes i Danmark i dag er der kun 50, der ikke har socialdemokratisk ledelse. Sammenfletningen kan også illustreres ved, at SD vælger 2 medlemmer af LO's forretningsudvalg og LO udpeger 2 medlemmer af SD's hovedbestyrelse, og desuden har 2 medlemmer i SD's forretningsudvalg.

I LO's formålsparagraf står der: "Det er en af LO's hovedopgaver i samarbejde med SD at fremme den sociale lovgivning og anden lovgivning, som lønmodtagerne er interesseret i."

Men fagbevægelsen er igen mere afhængig af sine medlemmers reaktioner end det socialdemokratiske parti behøver at være det. Derfor kan der opstå et modsætningforhold mellem partiet og fagbevægelsen, som f.eks. da LO ikke kunne støtte den socialdemokratiske regerings forlig med de borgerlige omkring en kriminalisering af strejkeretten under benzinkonflikten i 1976.

Socialdemokratiet og fagbevægelsen optræder således ikke som en samlet og beslutsom blok uden sprækker og ue-nigheder. Ganske vist er såvel de socialdemokratiske partibosser som LO-toppen enige om hovedlinjen i den socialdemokratiske politik. Alligevel er de faglige ledere ikke nær så afhængige af umiddelbare kompromisser med borgerskabet som partibossen, der administrerer den borgerlige statsmagt. De faglige ledere er mere tilbøjelige til at spille med musklerne. Dette viste sig f.eks. ved, at LO-toppen tog afstand fra SV-regeringen og holdt den socialdemokratiske fane højt ved at insistere på ØD-projektets igangsættelse. En anden brydning indenfor Socialdemokratiet og især i fagbevægelsen er modsætningen mellem faglærte og ufaglærte, der kommer til udtryk i rivaliseringen mellem landets to stærkeste fagforbund SiD og Metalarbejderforbundet. Denne viste sig tydeligt, da Metalforbundets foregående kongres trak de faglærte ud af Centralorganisationen for Metalarbejdere og overlod de ufaglærte til sig selv. Rivaliseringen og de forskellige interesser viser sig også i de to ret så forskellige bud på den fremtidige struktur i fagbevægelsen, der ligger fra de to forbund (SiD: Et stort forbund, Metal: Industriforbund med metalindustriens forbund som den ubetingede sværvægt).

Nok så betydningfulde er imidlertid de spændinger, der er

Elektronisk reprint af: Arbejdsplads- & Fagforeningsresolution fra VS 11.kongres
Lokaliseret som særnummer i VS-bulletin sept. 1981
Copyright: Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv.

imellem de socialdemokratiske ledere såvel i partiet som i fagbevægelsen og så betragtelige dele af det, vi kan kalde den socialdemokratiske bevægelse. Med dette udtryk mener vi såvel de socialdemokratiske medlemmer som de, der stemmer på partiet. De "menige" medlemmer og partiets vælgere har sjældent samme veludviklede forståelse for kompromissets ædle kunst og nødvendigheden af at vise "ansvarlighed" som de socialdemokratiske ledelse, der til daglig skal praktisere samarbejdet med borgerskabet. Dette viser sig f.eks. i de ret så radikale krav, som mange socialdemokrater har været med til at rejse i boligbevægelsen, hvor de også har deltaget i huslejeboycots. Endnu tydeligere har det måske været i mange socialdemokraters næste m instinktive afstandtagen fra Venstres deltagelse i regeringen.

Fagbevægelsen og staten

Disse brydninger forhindrer imidlertid ikke Socialdemokratiet i allerede i dag at søge at tilpasse fagbevægelsen den socialdemokratiske strategi med en udbygning og udvidelse af klassesamarbejdet. Målet hermed er dobbelt. På den ene side skal fagbureaukratiet styrkes over for arbejdsgiverne. På den anden side skal kontrollen med fagbevægelsens medlemmer øges. Gennemførelsen af de nye udemokratiske vedtægter i Metalarbejderforbundet er et eksempel på dette. Et andet eksempel på denne tendens er det forslag til industri- og strukturpolitik, baseret på indkomstpolitik, som Arbejderbevægelsens Erhvervsråd har fremlagt. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd er sammensat af repræsentanter fra fagbevægelsen, kooperationen og Socialdemokratiet og har lang række højtuddannede teknokrateksperter i sin stab

Dette forslag ligger i klar forlængelse af den udvikling, der påbegyndtes allerede inden krisens gennemslag i form af oprettelsen af en række statslige nævn og udvalg, som er tangenten Socialdemokratiet, fagbevægelsen og arbejdsgiverne kan spille på i et sådant udvidet klassesamarbejde. Det er bl.a. *Det Økonomiske Råd*, hvor arbejdsmarkedets to hovedorganisationer sidder sammen med statsmagtens repræsentanter og udstikker hovedlinjerne for krisepolitikken. Indkomstpolitikken har således skabt et behov for, at fagforeningerne i langt højere grad, end det tidligere har været tilfældet, kobles snævrere til staten, i forlængelse af dette behov har LO, SD og Dansk Arbejdsgiverforening længe rumsteret med planer om oprettelse af et "*Trekantsråd*", dvs. et permanent økonomisk nævn, der skal erstatte de frie faghandlinger gennem en fastsættelse af de økonomiske rammer for overenskomsterne.

Strukturreformisme

Udviklingen presser således socialdemokraterne i parti og fagbevægelsens top til at etablere såkaldte "strukturreformiske" løsninger på krisen. Dette falder godt i tråd med principperne i SD's nuværende ØD-forslag. Formålet med ØD er en central styring af økonomien via kreditformidlingen fra den centrale fond. Hermed får fagbevægelsen et medansvar for kapitalen og den økonomiske udvikling i de t hele taget d alt dette medfører i form af krav om løntilbageholdenhed osv. Som led i samme "strukturreformiske" politik ønsker SD at give *Fællesorganisationerne* en ny rolle. Der er ved at blive opbygget amtsfællesorganisationer med tilknyttede professionelle distriktsekretærer. Herved opnås to ting: For det første en øget kontrol med de lokale fagforeninger fra

LO's side, som bl.a. kan bruges til at sætte den indkomstpolitiske linje igennem og for det andet forberede muligheder for deltagelse i den lokale forvaltning.

Socialdemokratiets mål er at opbygge et system, der kan regulere og deltage i styringen af den kapitalistiske økonomi. Samtidig åbner dette imidlertid op for, at fagbevægelsen i langt højere grad end i dag bliver underlagt den selv samme økonomi, som den ønsker at kontrollere.

Den danske arbejderklassens binding til Socialdemokratiet

Hvorfor eksisterer der den stærke binding til Socialdemokratiets klassesamarbejdsideologi i den danske arbejderklasse? Hvorfor har størstedelen af arbejderklassen så stor en tillid til og loyalitet over for det socialdemokratiske parti og de socialdemokratiske ledere i fagbevægelsen?

Det hænger sammen med styrkeforholdet mellem klasserne i klassekampen, med hvilken brutalitet statsmagtens undertrykkelsesapparat farer frem og det hænger først og fremmest sammen med, at Socialdemokratiet op gennem historien har kunnet sikre den danske arbejderklasse *nogenlunde gode og anstændige materielle levevilkå*, uanset hvordan kapitalen har opført sig. Især 60'erne gav illusioner om social tryk og lige muligheder for alle og bestyrkede den socialdemokratiske udviklingsmodel kraftigt: At det er muligt gennem reformer inden for kapitalens rammer at varetage både erhvervslivets og arbejderklassens interesser på en og samme tid.

Krisen har indtil videre ikke betydet noget brud af omfattende karakter med Socialdemokratiets reformisme. Den har heller ikke endnu medført "uro på bagsmækken", således at Socialdemokratiet og fagbevægelsen har kunnet presses til at føre en mindre højrevendt og asocial politik. Tværtimod er Socialdemokratiet blevet styrket. Det viser tallene fra sidste folketings- og kommunevalg. Og det er sket på trods af en absolut synlig krisepolitik, som SD også selv åbent vedkender sig: 200.000 arbejdsløse, reallønssald og lønfastsættelser fra staten, nedskæringer, der rammer langt ind i den enkelte arbejders hverdag. Den danske arbejderklasse har foreløbig accepteret den SD'ske ideologi: Indkomstpolitik og nedskæringer er nødvendige af hensyn til betalingsbalancen og erhvervslivets interesser.

"Det mindste onde"

Støtten bag S D er udtryk for flere ting samtidigt. Det er arbejderklassens valg "af det mindst onde". *Man er ikke interesseret i det, der er endnu værre: Borgerskabets langt mere undertrykkende krisepolitik, som opfattes som det eneste alternativ.* Og der skal da heller ikke megen fantasi til at forestille sig, hvordan et aggressivt borgerskab kan bruge statsmagten og afvæbne arbejderklassen på en langt mere gennemgribende måde: Kriminalisering af strejkeretten, lavere understøttelse, overhovedet revidering af arbejdsløshedsloven til arbejdsgivernes fordel, overenskomster der bliver rene O-løsninger, lønglidningen sat totalt ud af spil, en endnu mere asocial skatte- og boliglovgivning end den nuværende osv.

S D opfattes derfor trods alt som *den bedste sikkerhed for, at det ikke skal gå helt galt med leveforholdene*, og som det eneste parti der har mulighed for at føre en beskæftigelsesfremmende politik.

Opbakningen hænger imidlertid også sammen med en ret så stor portion *resignation*. Det koster for meget at tage kampen op imod indkomstpoltikken. Man risikerer at blive fyret. Går arbejderne ud i en konflikt, har kampe som BT, Scaniadam, Fragtmandshallen osv. vist, hvor behård og omfattende konfrontationen med Dansk Arbejdsgiverforening, statsmagten og politiet kan blive.

Der eksisterer altså i arbejderklassen i dag en dobbelthed af utilfredshed og accept - eller resignation - over for SD's krisepolitik. Utilfredsheden slår ud på en række delområder, men det er langt fra ensbetydende med et totalt opgør med en reformistisk tænkemåde.

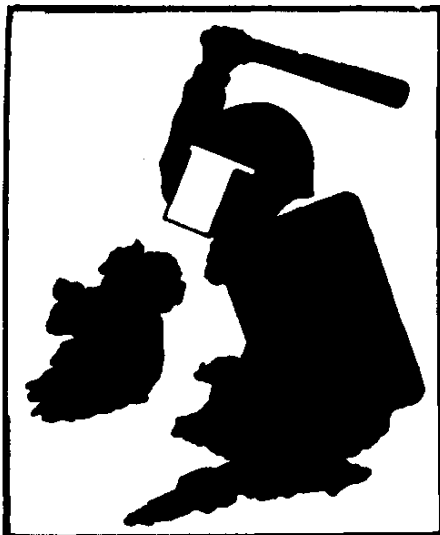
Men hvad vil der ske, når arbejderne i massevis falder for 26 ugers regler, når reallønnen falder endnu mere, når lønglidingen er sat helt ud af kraft?

Vil arbejderklassen så automatisk se socialismen som den nødvendige løsning?

Troværdigt alternativ

Det er selvfølgelig ingen naturlov. Derfor må vi på alle måder arbejde på at få det socialistiske alternativ til at blive troværdigt, I dag er venstrefløjens jo på ingen måde noget troværdigt alternativ. Vi må selvfølgelig hele tiden konkret kritisere den socialdemokratiske krisepolitik, påvise dens konsekvenser, afsløre hvordan den er en logisk konsekvens af en klas-sesamarbejdslinje. Men det er ikke nok at kritisere. Vi må også gennem vores faglige kamp komme med realistiske alternativer, og vi må komme med krav og udspil som menige socialdemokrater og socialdemokratiske tillidsmænd kan slutte op omkring, uden at de grundlæggende har gjort op med deres reformistiske tænkemåde. Det kan aldrig være en forudsætning at arbejderklassen er revolutionær, før den for alvor kommer i bevægelse.

VS HAR OGSÅ ET FORLAG

ET FOLK I KRIG: KLASSEKAMPEN I NORDIRLAND

"Irlandsgruppen, der fra selvsyn kender forholdene, vil med pjecen vække bred forståelse for fangernes krav om politisk status- og bryde massemediernes tavshed om den nordirske kamp mod imperialismen. Ajourført bog om et yderst aktuelt emne. Hørtig indlemmel-se i bibliotekernes anbefales".

Fra bibliotekernes lektørdtalelse.

VS FORLAGETS UDGIVELSER.

Fremtidens Danmark. Et socialdemo-krattisk kriseprojekt fra LO og Me-tal. 292 sider. 1978. Pris: kr. 58,-

Energikampen. 64 sider. 1978. Pris: kr. 9,-.

Økonomisk demokrati! Arbejderkon-trol - eller den kontrollerede ar-bejder? 32 sider. 1978. Pris: kr. 5,-.

Håndbog for barfodsjournalister. 2. oplag. 1978. 42 sider. Pris: kr. 10,-.

Grønlandsk hjemmestyre - Dansk im-perialisme. 32 sider. 1978. Pris: kr. 3,-.

For socialisme. Dokumenter fra VS' 10. kongres. 188 sider. 1979. Pris: kr. 20,-.

Om DKP. Arbejdspapirer. 78 sider. 1979. Pris: kr. 20,-.

Kampen mod arbejdsløsheden. 34 sider 1979. Pris: kr. 3,-.

VS' anti EF-pjecer. 1979. Pris: pr. stk. kr. 2,-. Alle 6 kr. 6,-.

Uddannelse af arbejdere eller uddan-nelse for arbejdere. 32 sider. 1979. Pris: kr. 10,-.

Rasismens grimme fjæs. Om indvand-ernes situation i Danmark. 50 si-der. 1980. Pris: kr. 15,-.
Bogen er oversat til serbokroatisk, tyrkisk, arabisk og urdu. Gratis.

Fra sandkasse til kadreparti? VS' dannelse og udvikling 1967-73. 387 sider. 1980. Pris: kr. 80,-.

VS og overenskomsten 81. 40 sider. 1981. Pris: kr. 10,-.

Et folk i krig- klassekampen i Nordirland. 78 sider. 1981. Pris: kr. 40,-.

Køb bøgerne hos din PA-BOGHANDELER
ELLER I BOCCAFÆEN.

3. Fagbevægelsen og kampen for socialismen

Det socialistiske samfund har følgende generelle kendetegn:

1. Det kapitalistiske statsapparat og det parlamentariske demokrati er erstattet af et socialistisk rådsdemokrati.

2. Produktionsmidlerne overgår til samfundseje. Produktion og fordeling tilrettelægges kollektivt af de arbejdende selv gennem deres demokratiske organisering i industrikubber på fabrikkerne, branchevis og nationalt.

Fremstillingen af goder foregår efter en samlet plan, opstillet ud fra producenternes og brugernes behov. Det kapitalistiske marked, konkurrencen og profitøkonomien er afskaffet. Det er ikke kontrol eller individuel belønning, der driver værket, men de arbejdendes engagement i den fælles sag.

3. Den kapitalistiske arbejdsdeling nedbrydes. På fabrikkerne bekæmpes opsplitning og hierarkier. Opdragelse og uddannelse foregår ikke længere isoleret fra produktionslivet. De selvstændiggjorte offentlige apparater nedbrydes, i hele samfundet bekæmpes arbejdsdelingen mellem manuelt og intellektuelt arbejde.

4. Det sociale liv udvikles på grundlag af fælles ansvar for tilrettelæggelsen af tilværelsen i boligkvarteret; på arbejdspladsen, i fritiden, i samværet med børnene. Den nuværende kernefamilies indelukkede isolation erstattes af nye familie- og boformer. Der skabes nye forhold mellem kønnene, og børnene indgår i samfundslivet på mere lige vilkår med de voksne.

Vi kan slå fast, at objektivt set er de samfundsmæssige betingelser forlængst skabt for, at det kapitalistiske system kan afløses af en ny og højere udviklet samfundsform. Den kapitalistiske forøgelse af den samfundsmæssige rigdom og menneskenes beherskelse af naturen, giver i dag gunstigere materielle betingelser for en socialistisk revolution end nogensinde tidligere. Samtidig er der stærke konflikter og forfaldstendenser i kapitalismen. Disse slår mere og mere ud i åbne kriser, som den socialistiske revolution er det eneste virkelige svar på.

Arbejderklassens ledende rolle

Socialismen realiserer de undertrykte klassers samfundsmæssige krav og behov. Arbejderklassen er den udbyttede klasse under kapitalismen, og er den klasse, som er oplært kollektivt i kampe imod borgerskabet. Arbejderklassen er desuden centralt placeret i kraft af, det er den, der skaber den materielle produktion. Derfor har arbejderklassen en ledende rolle i omformningen af samfundet og magtopgøret med borgerskabet. Gennem den revolutionære magtovertagelse afskaffer arbejderklassen kapitalens samfundsmæssige magt og det borgerlige statsapparat.

Arbejderklassens ledende rolle opstår imidlertid ikke af sig selv, men kun i takt med at arbejderklassen udvikler en *politik*, der er rettet mod magtovertagelsen og for en nyindretning af alle samfundsmæssige forhold. Arbejderklassen bliver ledende gennem at kæmpe for en konsekvent løsning, der ikke alene er svaret på egne problemer, men på alle undertrykte gruppers problemer under kapitalismen.

Det er gennem sin politik, at arbejderklassen formår at knytte andre sociale lag og grupper til sine historiske og samfundsmæssige opgaver. Arbejderklassen bliver ledende

i den udstrækning den kæmper for en politik, der omfatter alle samfundslivets områder, og kun derigennem bliver det klasse-mæssige opgør med borgerskabet muligt.

De revolutionæres opgaver tegner sig i udviklingen af arbejderklassens kampe og mål, fra at være begrænsede interessekampe til at blive politiske kampe, der forholder sig til den politiske magt og den samfundsmæssige udvikling.

Forudsætningen for, at arbejderklassen kan opfylde sin rolle er udviklingen i klassebevidstheden og klassesolidaritetsen i handling.

Udviklingen i arbejderklassens bevidsthed er grundlæggende forbundet med dens erfaringer om de samfundsmæssige styrkeforhold. Det er derfor helt afgørende at forbedre arbejderklassens materielle, samfundsmæssige, faglige og politiske positioner over for borgerskabet.

Midlet til at udvikle de samfundsmæssige styrkeforhold er arbejderernes kollektive handling og klasse-mæssige organisering. Herigennem udvikles erfaringer og bevidsthed om egen styrke og muligheder.

Den revolutionære politik sikrer klassens enhed ved samlet og i de enkelte kampe at holde sig hele klassens interesser for øje.

Fagbevægelsens rolle

Den eksisterende fagbevægelse (dvs. arbejdsplads- og branchekubber, tillidsfolk, afdelinger, forbund, landsorganisation m.m.) - med alle dens fejl og mangler - er *arbejdernes klasseorganisation*, og det vil sige det eneste værn, der holder arbejderklassen samlet over for borgerskabet.

Fagforeningens grundlæggende betydning for arbejdet klassen består i, at de begrænser den ødelæggende konkurrence mellem arbejderne, som kapitalen uafbrudt skaber. Fagbevægelsen har desuden en fundamental betydning som forsvarer for, ikke alene arbejderne, men også andre lags og gruppers reproduktion.

Fagbevægelsen er gennem årene blevet trukket ind i et nærmere og nærmere samarbejde med og ansvar for den kapitalistiske samfundsøkonomi. Dette er et resultat af den herskende socialdemokratisme i fagbevægelsen. Men fagbevægelsen er ikke så stærkt sammenflettet med arbejdsgivere og stat, at arbejderklassen har mistet kontrollen med den. Den danske fagbevægelse adskiller sig, trods bureaukrati og passiviserende strukturer, grundlæggende fra fascistiske fagforeninger, hvor staten udpeger ledelsen, og hvor både arbejdere og kapitalister er medlemmer. Fascistiske fagforeninger kan ikke udvikles til kamporganisationer, men må bekæmpes via uafhængige organisationer.

Flertallet af arbejderne her i landet er sikret af de overenskomster, der eksisterer og er dermed afhængige af den fagbevægelse, vi kender.

Også efter at en kamplinje har vundet frem, vil fagbevægelsen som helhed have en lang række vigtige funktioner, som ikke kan varetages af andre organisationer. Det gælder indgåelse af kollektive overenskomster som sikkerhedsnet for svagere arbejdergrupper, arbejdsanvisning, uddannelsesvirksomhed, arbejdsmiljø osv.

Til forskel fra alle de lande, der hidtil har gennemført en revolutionær omvæltning, er der i Danmark en fagbevægelse med omkring 90 procent organiseringsgrad. I Danmark

har vi, i modsætning til f.eks. Sydeuropa, en enhedsfagbevægelse. Denne enhed må vi som revolutionære forsvare og udbygge. Vi nå aktivt bekæmpe, at forskellige politiske opfattelser fører til organisatorisk splittelse. Vore arbejdskammerater er først og fremmest arbejdskammerater, og ikke agenter for denne eller hin politiske opfattelse.

De grundlæggende modsætninger i fagbevægelsen går ikke mellem top og bund, men mellem forskellige politiske linjer i arbejderbevægelsen. Ledelsen i fagbevægelsen sidder der i kraft af en passiv støtte og tilslutning til classesamarbejdet fra e: flertal af medlemmerne. Dette flertal rokkes kun ved at tage kampen op i fagbevægelsen. Dette er ikke det samme som at underlægge sig det faglige lederskab. Strejker, aktioner osv. rejses når der er et flertal for det blandt medlemmerne - på trods af hvad ledelsen i forbund eller afdeling måtte mene.

Forbedringer af arbejderklassens faglige og politiske positioner over for borgerskabet er afgørende forbundet med udviklingen af fagbevægelsen. Den kan ikke overlades til reformister og samarbejdsfolk.

For en revolutionær strategi, som sigter på arbejderklassens ledende rolle, og som erkender de aktuelle styrkeforhold og nødvendigheden af klassens enhed og samlede aktion, har fagbevægelsen en helt afgørende rolle i udviklingen. Det må være en revolutionær hovedlinje at arbejde for, at fagbevægelsen bliver en aktiv og udfarende kraft i udviklingen af den massebevægelse, der skal lede frem mod en socialistisk revolution.

Kampen for ændring af fagbevægelsen

Det er den eksisterende fagbevægelses *politiske og organisatoriske binding til classesamarbejdet* (som beskrevet i afsnit 1), der står i centrum for kampen i fagbevægelsen.

Den reformistiske strategis udvikling og stabilisering i dansk fagbevægelse har på én gang betydet, at arbejderklassens materielle og samfundsmæssige situation historisk er blevet klar forbedret, samtidig som dens kamp og forenede magt lige så klart er blevet begrænset og tilpasset det borgerlige samfund. Derfor står fagbevægelsen også magtesløs over for kapitalens tilbagerulning af arbejderens positioner i den aktuelle krise.

Kampen for at gøre de faglige organisationer til kæmpende klasseorganisationer kræver et opgør med de *begrænsninger*, som politisk og gennem aftaler og bureaukratiske strukturer er jiat for medlemmernes kamp:

1. Den oprindelige adskillelse mellem faglig og politisk kamp i dansk arbejderbevægelse har betydet, at fagbevægelsen har låst sig fast i en dyb *afhængighed af det socialdemokratiske parti*. Den reformistiske strategi indebar, at den faglige kamp er blevet underlagt Socialdemokratiets parlamentariske politik. Det er en følge heraf, at arbejderklassen godt nok har opnået væsentlige forbedringer gennem den statslige lovgivning, men fagbevægelsen er til gengæld blevet integreret i statsapparatet og medlemmerne passiviseret i en grad, der virkelig truer med at rive styrken ud af hænderne på arbejderklassen.

Den gensidige afhængighed mellem parti og fagbevægelse har sammen med Socialdemokratiets politisk udvikling skærpet den politiske magtkamp i fagbevægelsen, hvor socialdemokraterne i partiets og fagbevægelsens ledelse forsøger at monopolisere og disciplinere hele fagbevægelsen.

Der består en hovedopgave for de revolutionære i at understøtte medlemmernes kamp for at gøre fagforeningerne

fri for den socialdemokratiske kontrol. Opgaven består i at fremføre en politik, der giver en anden løsning på arbejderklassens samfundsmæssige problemer, og som erstatter afhængigheden af partiet med medlemmernes styrke og kamp som det bærende i strategien.

2. Fagbevægelsen er historisk blevet *underordnet et hensyn til den kapitalistiske akkumulationsproces*. Hele forhandlings- og aftalesystem er opbygget, så det ikke kan gå ud over produktionens krav. Selv på gulvplan virker begrænsningerne, sådan at lønudviklingen f.eks. er bundet til produktiviteten, og der fastholdes konkurrencemomenter blandt arbejderne gennem lønsystemer, kvalifikationsforskelle m.m.

Kampen for at ændre fagbevægelsen starter derfor med helt nedefra at opbygge en kollektiv praksis på arbejdspladserne og mellem dem (det er gjort mange steder, men det vigtige er at føre den kollektive praksis ind i fagforeningerne, gøre det til grundlaget for deres funktion).

Afhængigheden af kapitalismen bliver endvidere fastholdt gennem samarbejdsfilosofien (hvad der er godt for industrien, er godt for arbejderne, som de siger i Metal) og et utal af faste samarbejdsrelationer med arbejdsgiverne. De kan naturligvis ikke brydes på én gang, men er forbundet med opgøret med socialdemokratismen i fagbevægelsen og opbygningen af medlemmernes kollektive magt.

3. De faglige organisationer har udviklet sig til *centralistiske, oppustede bureaukratiske apparater*, der forvalter arbejderklassens magt i stedet for at udvikle den og bruge den.

De selvstændiggør sig over for medlemmerne og de lokale organisationer (og understøtter derved, at selv aktive socialister udsættes for stærkt pres i retning af integration og modsætningsforhold til medlemmerne). Forbundene fungerer som forhandlingsapparater, der skal virke inden for rammerne af classesamarbejdets love, aftaler og institutioner, f.eks. gennem det fagretslige system.

Forbundene og selv de lokale fagforeninger er dybt prægede af fagbevægelsens rolle som administrator og forvalter af en lang række statslige lovgivninger (arbejdsformidlingslove, arbejdsløshedsregler, syge- og dagpengeregler, arbejdsmiljølov osv.). Det kræver særlige apparater og specialister at forvalte, og det fjerner fagforeningerne fra medlemmernes erfaringer og viden. For at sikre topledelsens forhandlingsposition og autoritet bliver magten mere og mere centraliseret, og et aktivt, direkte demokrati er blevet erstattet af det begrænsede, repræsentative system efter det borgerlige, passive demokratis spilleregler.

Kampen for en demokratisk og slagkraftig fagbevægelse kræver et opgør med disse bureaukratiske og selvstændiggjorte apparater til fordel for et direkte basisdemokrati, helt op på forbundsplan. Denne kamp er samtidig en kamp mod Socialdemokratiets magtpositioner i fagbevægelsen.

Underordningen af fagbevægelsen under det organiserede classesamarbejde har sat sine dybe spor i fagbevægelsens opbygning og funktionsmåde. Det er ikke nok at få andre faglige ledere med en anden politisk linje. Det er fagbevægelsens måde at fungere på, der i bund og grund skal ændres, for at kunne udvikles til slagkraftige klasseorganisationer i kampen for socialismen.

Det vil blive en lang proces, der kræver, at institutioner som Hovedaftale og det fagretslige system iøvrigt afskaffes og erstattes med et solidt, solidarisk aktionsgrundlag blandt medlemmerne. Det kræver fjernelse af alle lovbestemmelser

og tvangsforholdsregler, der indskrænker og undertrykker fagbevægelsens selvstændighed. Tillidsmandsinstitutionen, sikkerhedsorganiseringen, arbejdsanvisning, arbejderuddannelse og lignende skal udelukkende blive anliggender for forbundenes medlemmer. Det kræver nedbrydning af de lønmæssige og andre privilegier, som fjerner de faglige lederes dagligdag og funktion fra medlemmerne. Det kræver ændring af fagbevægelsens struktur fra organisering af fag til organisering med udgangspunkt i arbejdsplads.

Et sådant brud med classesamarbejdets begrænsninger af fagbevægelsen er meget omfattende og dybtgående. Det vil betyde et begyndende opgør med det borgerlige statsapparat og opbygningen af en selvstændig arbejdermagt, der truer borgerkabs herredømme. En så afgørende ændring af dansk fagbevægelse vil udfordre kapitalmagten og vil blive bekæmpet med alle midler af ledende socialdemokratiske fagforeningsfolk. Denne kamp vil blive hård! Vi må være forberedt på, at det socialdemokratiske ledelsesapparat vil gribe til splittelse af enhedsfagbevægelsen med masse-eksklusioner af medlemmer, afdelinger og forbund. Det stiller krav om opbygning af et solidt politisk og organisatorisk rodfæste i medlemsmassen for oppositionen i fagbevægelsen.

Et brud med den statslige binding af fagbevægelsen er uløseligt forbundet med et virkeligt opbrud i arbejderklassen væk fra den socialdemokratiske reformisme og fagforeningspolitik. En gennemført ændring af fagbevægelsen vil først endeligt kunne ske i den revolutionære overgangsproces' radikale massekampe med nye styrkeforhold mellem borgerskab og arbejderbevægelse og øget indflydelse for det revolutionære parti.

Udviklingen af en kampbevægelse i arbejderklassen

Gennem den politiske og demokratiske kamp i fagforeningerne skal de faglige organisationer gøres til slagkraftige redskaber i arbejderklassens kamp for livsbetingelserne på kort sigt, og socialismen på længere sigt.

Denne ændringsproces tager sit aktuelle udgangspunkt i de tilspidsede modsætninger mellem den socialdemokratiske fagbevægelse magtesløshed over for den borgerlige krisepolitik og medlemmernes krav om at bekæmpe den.

Kampen i fagforeningerne er afgørende forbundet med, at der rejses en *kampbevægelse i arbejderklassen* ud fra de mest påtrængende behov og problemer under krisen.

På grundlag af et *fagligt og politisk handlingsprogram*, der kan samle bredest muligt på et kampgrundlag, og med en vilje til *aktionsenhed* også med de socialdemokratiske indstillede arbejdere, må der udvikles en kampbevægelse mod krisepolitikken, der kan rive en udvikling i fagforeningerne med sig.

En sådan bevægelse må nødvendigvis bygges op fra neden på arbejdspladserne, i fagforeningerne og på tværs af arbejdspladser og fagforeninger i brancher, lokalområder m.m.

Aksen i en slagkraftig national bevægelse mod krisepolitikken må findes på tillidsmandsniveau, dvs. tillidsmænd og -kvinder eller andre valgte arbejdspladsrepræsentanter.

Styrkelsen af tillidsmandsniveauet i fagbevægelsen på basis af medlemsaktivitet og opbakning er midlet til såvel at skabe en koordineret kamp mod krisepolitikken som til at medføre en udvikling mod kæmpende, uafhængige og demokratiske fagforeninger.

En udviklet kampbevægelse i arbejderklassen, som skaber og bliver en del af en socialistisk massebevægelse for omvæltning af det kapitalistiske samfund, og som bygger på en politisk selvstændig og kæmpende aktivitet blandt brede dele af medlemmerne og deres fagforeninger vil i den før-revolutionære tilstands massekampe fremtvinge en udvikling af slagkraftige og demokratiske masseorganisationer.

Samtidig vil de reformistiske arbejderpartiers voksende krise betyde, at kravet inden for fagbevægelsen rejser sig stærkere og mere samlet om omdannelse af de faglige organisationer til kamporganisationer, og fuldstændig løsrivelse fra hovedaftale, arbejdsret, hele det fagretlige system -som allerede i praksis sættes ud af kraft gennem massekampenes radikalitet.

I dette skærpede klima er endvidere betingelserne til stede for at skabe en arbejder- og folkemagt, der danner kimen til en ny magt i samfundet.

Fagbevægelsen og arbejder- og folkemagten

Vi mener ikke, der på forhånd kan udstikkes ganske bestemte detaljerede principper for, hvordan arbejder- og folkemagtsorganerne skal opbygges. Det vil i høj grad afhænge af lokale forhold og traditioner, og af hvilken politisk tendens, der dominerer de forskellige organisationer.

I det følgende angiver vi nogle *hovedlinjer*, som vi vil arbejde efter i kampen for at opbygge arbejder- og folkemagten.

1. *Industriklubber*: På fabrikkerne må der skabes en klasseorganisering på tværs af fag i industriklubber med arbejdermøder, afdelingsmøder osv. Industriklubberne dannes ved, at de nuværende klub- og tillidsmandsorganisationer under massekampene omformes, og fredspagt, samarbejdsudvalg osv. fjernes. På landsplan organiseres industriklubberne efter brancher, i lokalområderne skabes aktivt samarbejde mellem fabrikker på tværs af brancher. Både på brancheplan og i lokalområderne udvikles ledende organer for industriklubberbevægelsen.

Industriklubberne er en selvstændig klasseorganisering, der har til formål at skabe en dobbeltmagtssituation på fabrikkerne gennem kampen for arbejderkontrol med alle beslutninger (det gælder uanset om fabrikken er privat eller nationaliseret). Herigennem nedbrydes interessemodsatningerne mellem de forskellige faggrupper på virksomheden, der skabes alliancer til teknikere m.fl. og der opbygges en erfaring og selvtilid, som forbereder *socialiseringen af produktionen under industriklubbernes ledelse* efter magtovertagelsen.

Industriklubberbevægelsen omfatter som klasseorganisering alle politiske tendenser i arbejderklassen, dvs. fungerer som enhedsorganisering. Industriklubberbevægelsen er ryggraden i kampen for at ændre fagforbundene til demokratiske industriforbund. Gennem koordineringen på by- og lokalplan er industriklubberne ryggraden i udviklingen af nye lokale magtorganer (arbejdsråd på byplan). Klubberne er ikke rent faglige organer, men spiller en rolle for den samlede sociale omvæltning, i længden vil ingen regering kunne regere mod industriklubbernes store flertal. Derfor får det revolutionære partis kamp for at vinde flertal i industriklubberbevægelsen afgørende betydning for den socialistiske omvæltning.

2. *Fundamental ændring af fagbevægelsen*, så den bliver i stand til at spille en afgørende rolle i den revolutionære overgangsproces og i socialiseringen af produktionen ef-

ter magtovertøigelsen. Det kræver en kamp for:

- at gøre fagbevægelsen fuldstændig uafhængig af den borgerlige stal (fremfor alt opgør med hovedaftale og fagretsligt system)
- at indføre et virkeligt arbejderdemokrati i fagbevægelsen, dvs. opge>r med de klassesamarbejdende og bureaukratiske strukturer
- at svække reformismens politiske ledelse af fagbevægelsen og skabe revolutionært flertal i så mange fagforeninger og forbund som muligt
- at ændre fagbevægelsen fra at være opbygget ud fra fag til at være opbygget ud fra arbejdsplads på basis af industrklubber.

Et revolutionært socialistisk arbejderparti

Skal en forankring af en revolutionær linje i arbejderklassen kunne fastholdes og udvikles, er det nødvendigt, at de mest bevidste arbejdere organiserer sig i et revolutionært parti. Kun en politisk organisering kan koordinere de mange aktiviteter, skaffe sig det nødvendige overblik, udvikle en sammenhængende politik, sikre kontinuiteten i stille perioder og drive den politiske propaganda, der skal til for at udvikle bevidstheden i arbejderklassen om det kapitalistiske samfunds natur og socialismens nødvendighed.

4. Kæmpende, demokratiske og uafhængige fagforeninger

Som beskrevet i afsnit 1 er det lykkedes arbejdsgiverne og staten at inddæmme og underlægge fagbevægelsen under det kapitalistiske samfunds grundinteresser. Denne underlæggelse er blevet accepteret og ofte direkte fremmet af klassesamarbejdslinjen i fagbevægelsen.

VS mener, det er en vigtig opgave at arbejde for at fagbevægelsen løsriver sig fra bindinger til kapital og stat. De skal udvikles til klassens organisationer. De skal gøres til kæmpende og demokratiske organer, der er slagkraftige redskaber i arbejderne kamp for livsbetingelserne på kort sigt - og socialismen på længere sigt.

Skal fagbevægelsen gøres til arbejderne redskab, må den bygges op fra neden, I stedet for som i dag at lægge den afgørende magt og de fleste initiativer centralt overfor arbejdsgiverne og statsmagten, skal arbejdet og strukturen fremover rettes mod medlemmerne: Støtte dem med at organisere sig på arbejdspladserne, støtte dem i konflikter overfor arbejdsgiverne, rejse diskussioner på tværs af arbejdspladser og brancher om de mest brændende spørgsmål osv. Det må være et hovedprincip, at alle vigtige faglige og politiske udspil fra fagbevægelsen altid skal til bred forudgående debat blandt medlemmerne - og ikke som i dag, hvor LO-ledelsen f.eks. vedtager ØD for så bagefter at bruge utrolige ressourcer på at sælge ideen som et bedre vaskepulver.

En demokratisering af fagbevægelsen kan imidlertid ikke gennemføres formelt. Ved at man får vedtaget nogle nye love og gennemført nogle nye strukturer. Det forudsætter først og fremmest en anden linje i det faglige arbejde: En linje baseret på medlemmernes aktivitet. En linje, hvor det er medlemmernes interesser, der er det styrende for arbejdet.

Enhver ansættelse i fagforeningerne er politisk. Det er derfor VS' linje, at alle ansættelser (også på bureaukratiske poster) skal godkendes på generalforsamlingerne. Dette medfører, at generalforsamlingerne også kan pålægge bestyrelsen at fyre ansatte i overensstemmelse med generalforsamlingens flertal.

Som princip skal VS'ere arbejde hen imod at ansatte i en fagforening arbejder under samme vilkår som de folk, de arbejder for - dvs. til en løn der ligger på fagforeningens gennemsnit og med de samme arbejdstider. Desuden skal de være organiseret i den fagforening, i hvilken de er ansat.

Kæmpende fagforeninger

Et af de centrale punkter i den klassesamarbejdslinje, som har domineret fagbevægelsen hidtil, er som nævnt, at arbejderklassens problemer overfor kapitalen er blevet gjort til mellemværende mellem de faglige ledere og arbejdsgiverne. Arbejdernes kollektive styrke er blevet erstattet af de faglige ledes forhandlingsevner.

Dette er blevet rodfæstet i hete overenskomstsyste met som beskrevet i afsnit 1.

VS mener, at hele dette aftalesystem for det første er bunddemokratisk, for det andet primært er til gavn for arbejdsgiverne.

VS mener, det er en vigtig *langsigtet opgave* at kæmpe for en afskaffelse af:

- Hovedaftalen
- Arbejdsretten
- Forligsmandsinstitutionen

Men hvad er så vores alternativ, lyder det fra borgerlig og socialdemokratisk side. Er VS imod kollektive overenskomster?

Nej, det er vi ikke. Vi mener selvfølgelig, det er nødvendigt med overenskomster i et kapitalistisk samfund. Men dette forudsætter ikke en Hovedaftale, en arbejdsret, en forligsmandsinstitution eller statslig indgriben til arbejdsgivernes fordel.

Overenskomster

VS går ind for følgende principper:

Der indgås kollektive overenskomster.

Disse overenskomster skal indeholde det minimum af krav til løn og arbejdsforhold, som arbejdsgiverne skal opfylde.

Den nuværende fredspagt, der er knyttet til indgåelsen af overenskomster, skal afskaffes. Der skal være fuld ret til lokalt, til enhver tid at forbedre de opnåede resultater. Dermed er de lokale klubber og fagforeninger sikret løbende forhandlingsret overfor de lokale arbejdsgivere og deres sammenslutninger.

Det fagretslige system, hvis opgave det er at sikre fredspagtens overholdelse og båndlægge de faglige aktiviteter, vil blive overflødiggjort, i stedet sættes princippet: Forhandling - aktion.

Alle forhandlinger foregår i fuld åbenhed og under de implicerede arbejderes fulde kontrol. Medlemmernes kollektive beslutninger erstatter det repræsentative systems umyndiggørelse af medlemmerne.

Overenskomsterne er et sikkerhedsnet udspændt af arbejderne selv. Det skal sikre, at svage arbejdspladser og afdelinger får del i de goder, der kan tilkæmpes af de stærke. Det skal sikre og udbygge solidariteten blandt arbejderne.

Vi er udmærket godt klar over, at disse principper ikke kan gennemføres i dag. De forudsætter en anden styrke og klassesolidaritet. Og de forudsætter, at den klassesamarbejdende linje i fagbevægelsen er trængt tilbage.

Der må derfor i dag ud fra ovenstående perspektiv sættes ind på en demokratisering af overenskomstforhandlingerne samt en gradvis nedbrydning af det fagretslige system.

Demokratisering af overenskomstforhandlingerne

Der må arbejdes på, at overenskomstforhandlingerne i langt højere grad bygger på mandat og aktivitet fra medlemmerne.

Udtagelsen af kravene må ske på baggrund af diskussion på arbejdspladserne, i klubberne, fællesklubberne, branche-klubber, m.m. I fagforeningerne må der nedsættes overenskomstudvalg, som samordner kravene fra basis. Disse må vedtages og prioriteres på en generalforsamling.

Fagforeningsledelsen viderebringer kravene til forbundet på bundet mandat. Krav fra andre afdelinger sendes til diskussion blandt medlemmerne. På grundlag heraf udtales forbundets overenskomstkraav. De videre forhandlinger foregår på bundet mandat. De skal foregå i åbenhed og være underlagt medlemskontrol i videst muligt omfang.

En sådan forhandlingsgang vil kunne sikre mod, at en håndfuld topledere hen over hovedet på medlemmerne sorterer og prioriterer overenskomstkraavene, så de er i overensstemmelse med den indkomtpolitiske linje. Denne udemokratiske praksis, som vi har set på tit, undergraver tilliden til de faglige organisationer og fører til passivitet og resignation fra medlemmerne. Et vigtigt led i at stoppe den indkomtpolitiske linje i fagbevægelsen er et kræve lederne til ansvar overfor medlemmerne.

I forlængelse af at sikre medlemmernes indflydelse på, hvilke overenskomstkrav der udtages, må vi arbejde på at nedbryde de gældende forhandlingsregler, specielt opdelingen mellem specielle og generelle krav. Der må arbejdes på, at de enkelte forbund kan forhandle samtlige krav. Al erfaring har vist, at de svage arbejdspladser, fagforeninger og forbund ingen gavn har af at de stærke tvinges til at holde igen på kravene. Det er netop kun ved, at de stærke går i spidsen for kampen, at de svagest kan komme med op i goder.

Også forligsmandens aktive rolle i opstillingen af mæglingforslag, må der arbejdes på at bryde. Der må arbejdes for, at ingen kompromisser eller mæglingforslag kan accepteres, før medlemmerne har været hørt.

Kampen mod det fagretslige system

Det langsigtede mål er som nævnt afskaffelse af hele det fagretslige juristeri til fordel for princippet: Forhandling - aktion.

I dag må der føres en række delkampe mod det fagretslige system, hvis formål det er at begrænse dets indflydelse.

Hovedaftalen, Arbejdsretten og faglig voldgift skal afskaffes. Det kræver en stærk solidarisk kamp evne i arbejderklassen. Alt efter si yrkeforholdene må faglig voldgift bekæmpes gennem at fjerne overenskomsternes indhold om voldgiftsbehandling af uoverensstemmelser, boykot og voldgiftsbehandling efter arbejdsretslovens bestemmelser og gennemtvungelse af arbejderklassens interesser i de forskellige tvistigheder gennem lokale aftaler og overenskomster. Stærke klubber har med held boykottet disse institutioner og krævet direkte forhandling med og indrømmelser fra arbejdsgiverne. Lokale forhandlinger og aktioner skal ikke kunne erstattes af mæglingssmøder, timandsmøder og forhandlingsmøder/organisationsforhandlinger.

Forhandling - Aktion

Parolen Forhandling - Aktion indebærer, at de konfliktende arbejdere skal have den fulde kontrol med forhandlingsfæsen indhold - herunder aktiviteter udfoldet af fagforening og forbund. De konfliktende arbejdere afgør, hvornår forhandlingsfasen er slut og aktionsfasen iværksættes. Aftalerne må ikke forringe opnåede resultater i fagforeningen og forbundet. Herved menes resultater, der ikke er baseret på en classesamarbejdslinje, men derimod styrker arbejderklassens suverænitæt.

Der må sættes ind mod det fagretslige systems tendens til fortsat selvudvælgelse. Jo flere interesseområder, der omfattes af overenskomst eller lokalaftale, desto mere bliver omfattet af voldgiftens afgørelse af forståelse eller fortolkning af aftalerne. Det drejer sig bl.a. om priskuranter, værkstedspriser, akkordprislister, særaftaler, lokale aftaler og i det hele taget aftaler af enhver art, som har karakter af at være kollektive. Kutymen skal heller ikke behandles ved faglig voldgift. Forligsinstitutionernes sammenkædning af overenskomst-afstemningerne og statsindgøbene gør det vanskeligt at angibe voldgiftsafgørelserne via opsigelse og ændring af eksisterende aftaler. Flere og flere aftaleområder bliver efterhånden dækket af standardiserede voldgiftsafgørelser, hvis ikke arbejderklassen rustet sig til håndfast kamp mod voldgiften efter parolen Forhandling - Aktion.

Aktiv støtte

Endelig og frem for alt må der arbejdes for, at stadigt flere klubber og fagforeninger aktivt støtter overenskomststridige konflikter. Der må arbejdes for, at afdelingerne løbende orienterer arbejdspladserne om, hvilke konflikter der løber af stablen. Der må arbejdes for, at arbejdspladser, klubber og fagforeninger økonomisk støtter strejkende arbejdere, og der må arbejdes for, at klubber og fagforeninger åbent giver deres holdning til kende. Hermed ikke sagt, at vi mener det bedste altid vil være, at en fagforening f.eks. åbent overrækker strejkende en økonomisk støtte og dermed udsættes for organisationsansvar med tilhørende kæmpebøder. Denne form kan være god, men det kræver en stærk fagforening med en aktiv medlemsbasis. Men der findes andre måder at tilkendegive sin sympati på uden nødvendigvis at risikere organisationsansvar. F.eks. er klubber ikke ansvarlige overfor de fagretslige regler.

Uafhængige fagforeninger

Det er ikke kun Hovedaftalen og det fagretslige system, der binder arbejderklassen på hænder og fødder. På en lang række andre områder er fagbevægelsen blevet bundet til arbejdsgiverne og staten.

På arbejdspladsplanet er dette sket ved at gøre tillidsmanden til et slags mellemled mellem arbejdere og arbejdsgiverne (arbejdsgiverne kan nægte at acceptere en valgt tillidsmand, tillidsmanden skal sikre ro på arbejdspladsen osv.). Hertil kommer oprettelse af *Samarbejdsudvalg*, den interne sikkerhedsorganisation med flertal af arbejdsgiver og arbejdslederrepræsentation, arbejderrepræsentanter i A/S-bestyrelser med tavshedspligt overfor arbejderne m.m.

Vi må arbejde for:

- at tillidsmanden og andre tillidsrepræsentanter alene skal stå til ansvar overfor medlemmerne
- at repræsentationen i A/S-bestyrelser erstattes af pligt til, at alle regnskaber og andre vigtige oplysninger lægges åbent frem for arbejderne, og at disse har ret til deres egne folk til at vurdere arbejderne, og at disse har ret til at sætte deres egne folk til at vurdere dem
- Samarbejdsudvalg erstattes af en varetter fra arbejderne overfor ny teknologi, rationaliseringsplaner og andre forhold af betydning
- at arbejderne har ret til at nægte at arbejde under forhold, som de selv anser for sundhedsfarlige, og at der oprettes en arbejderstyret bedriftssundhedstjeneste i stedet for det nuværende sikkerhedssystem som arbejdsgiverne kontrollerer.

Også på andre planer er fagbevægelsens handlingsmuligheder blevet indskrænket. Dette gælder f.eks. ved statens overtagelse af arbejdsformidlingen, statens overtagelse af kontrollen med arbejdsmiljøet (arbejdstilsynet), statens kontrol med de faglige uddannelser m.m.

Vi må arbejde for:

- at kontrol og formidling kommer tilbage til fagbevægelsen
- at Arbejdstilsynet erstattes af et *arbejderstyret tilsyn*
- at faglige uddannelser og andre arbejderuddannelser alene kontrolleres af fagbevægelsen.

Elektronisk reprint af: Arbejdsplads- & Fagforeningsresolution fra VS 11.kongres
Lokaliseret som særnummer i VS-bulletin sept.

1981

Copyright: Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv.

Toppen på kranssekagen i hele dette system af klassesamarbejdende institutioner er LO's integration i den centrale statsforvaltning. LO deltager i udvalg og lignende organer inden for samtlige vigtige forvaltningssektorer: Økonomi, arbejdsmarked, social, sundhed, uddannelse m. m. Dette vil blive kraftigt forstærket ved en evt. ØD-ordning, trekantsråd mellem LO og Dansk Arbejdsgiverforening og regeringen og lignende. Herved tvinges fagbevægelsen til at formulere sine krav på de præmisser, der udstikkes i disse "neutrale" organer, hvis funktion det er at regulere kapitalismen. Det bidrager til at gøre fagbevægelsen til statens forlængede arm over for arbejderne.

Derfor siger VS: Fagbevægelsen skal ikke være de forskellige ministeriers forkontorer. LO skal trække sig ud af disse gidselorganer.

I stedet skal LO formulere de krav over for staten, som er centrale at få gennemført, og som der har været en bred diskussion om blandt medlemmerne.

Industriforbund

En demokratisering og aktivisering af fagbevægelsen forudsætter først og fremmest en anden faglig linje. Men her spiller fagbevægelsens struktur en rolle, idet den kan fremme eller hæmme den aktive militante linje, vi ønsker. VS er af den opfattelse, at den nuværende fagforenings- og forbundsstruktur er både bureaukratisk og splittende. Opdelingen efter fag er med til at fastholde de faglige splittelser i arbejderklassen, splittelsen mellem mand og kvinde. Endvidere er det ofte en hæmmende faktor for det faglige arbejde i basis, når der eksisterer et utal af forskellige klubber under hver sin fagforening, der i stedet for at samarbejde, spilder tid på at slå om grænseaftaler osv.

Derfor går VS ind for, at vi arbejder frem mod industriforbundsstrukturen, hvor princippet er, at arbejderne på samme arbejdsplads så vidt muligt er organiseret i samme forbund. Det er imidlertid vigtigt at fastholde, at formålet entydigt lå være at styrke arbejdet i basis og styrke arbejderklassens faglige rettigheder og goder. Nedbrydningen af faggrænser må på ingen måde betyde, at f.eks. de faglærtes kvalifikationsniveau sænkes. Tværtimod: Det må gå hånd i hånd led en kraftig forøgelse af især de ufaglærtes kvalifikation-3r bl.a. gennem gennemgribende forbedrede uddannelses-uligheder. Dannelse af industriforbund må heller ikke un-jr nogen omstændigheder medføre en styrkelse af LO og Drbundstedeernes magt og kompetence på bekostning af fagforeninger og arbejdspladser. VS går altså ikke ind for industriforbund for enhver pris.

Dannelsen af industriforbund må ske fra neden: Ved at styrke det faglige samarbejde på arbejdspladserne, i fagforeningerne og efterhånden på forbundsplan. Herigennem må enheden bygges op på en kamplinje. Kun på denne måde kan det sikres, at industriforbund udelukkende bliver en organisatorisk og bureaukratisk nydannelse.

5. Program for den faglige kamp

For VS som revolutionær organisation er der to generelle hovedopgaver i forbindelse med den faglige kamp og arbejdet i fagforeninger og på arbejdspladserne.

Det er på den ene side *kampen for de dagsaktuelle krav*, kampen for at organisere og mobilisere arbejderklassen for at få dækket de mest umiddelbare behov, kampen mod den daglige udbytning, mod borgerskabets og statens almindelige overgreb og forringelser af levevilkårene. Og på den anden side er der *kampen mod klassesamarbejdslinjen* med det mål for øje at den revolutionære linje skal vinde fodfæste.

Der findes i arbejderklassen flere forskellige opfattelser af, hvilken strategi der må lægges for kampen for socialismen. Det kan med rette hævdes, at en politisk kamp mellem disse forskellige linjer ikke må virke hæmmende på de daglige forsvarskampe. På den anden side kan man ikke bebrejde os, at vi i tide forsøger at påvise, hvorfor hverken klassesamarbejdslinjen eller den mere militante reformisme som den praktiseres af SF og DKP, kan løse arbejderklassens fundamentale problem: Lønslaveriet under kapitalismen.

For at komme ud over dette problem stræber VS konsekvent efter aktionsenhed omkring de dagsaktuelle problemer. Vi støtter konsekvent de faglige kampe på disse egne betingelser, men vi forbeholder os ret til åbent og ærligt at fremlægge vores egne vurderinger.

For at kunne skitsere hvilke hovedproblemer VS mener, det er vigtigt at indgå aktionsenhed om, vil vi først beskrive, hvad vi mener, der er udgangspunkt for den dagsaktuelle kamp.

Udgangspunkt for den dagsaktuelle kamp

Vi må se på, hvordan situationen tegner sig for de kommende års kampe, og vi må vurdere arbejderklassens styrke fagligt og politisk.

Situationen i dag er den, at arbejdsgiverne går til angreb mod hævdundne goder som f.eks. det bevægelige lønsystem, dyrtidsreguleringen, de faglige aktionsmuligheder, yttingsfriheden i fagbevægelsen osv. osv. Borgerskabet er i offensiven, og offensiven er bevidst rettet mod især arbejderklassens aktionsmuligheder: Politibrutaliteten bliver stadig større overfor de fysiske blokader. Først til sidst tager borgerskabets offensiv sigte på at knægte arbejderklassens organisationer.

Som beskrevet i afsnit 2 har fagbevægelsen og arbejdspladserne stort set været passive tilskuere indtil nu og har endog bakket op omkring Socialdemokratiets prøven på at løse krisen på kapitalens præmisser.

VS står ikke stærkt i arbejderklassen. Alligevel er der mange mere radikalt indstillede arbejdere, der lytter til VS med opmærksomhed. Og under indtryk af de venstre-reformistiske partiers forsigtige holdning over for Socialdemokratiet, må VS alvorligt overveje at påtage sig den opgave, det er at samle kræfterne til venstre for Socialdemokratiet for at organisere til kamp mod indkomspolitikken - dvs. fravriste Socialdemokratiet det politiske initiativ.

Kampen mod indkomspolitikken

Indkomspolitikken er den politik, borgerskabet har stillet op for at kunne tøjle arbejderklassen. Den rammer arbejderklas-

sens levevilkår, splitter den og ødelægger dens aktionsmuligheder. Med Socialdemokratiet og LO's hjælp er hele statsskapparatet villiseret for at gennemtrumfe den. At lancere ØD i den forbindelse - som en modydelse borgerskabet giver arbejderklassen for dens tvungne løntilbageholdenhed - er en hån. ØD er i sig selv en del af indkomspolitikken - eller tvungen arbejdsopsparring til statsdirigeret kapitaltilstrømning til erhvervslivet. Kampen mod indkomspolitikken er en kamp:

- for en fastholdelse af reallønnen
- for en forbedring af arbejdsforholdene - mod tempoopkruncher og rationaliseringer
- for at udbygge enheden i arbejderklassen - imod splittelsen mellem arbejdende og arbejdsløse, mellem stærke og svage faggrupper osv.
- for en udvidelse af aktionsmulighederne
- for at forsvare arbejderklassens organisationer - gøre dem til kæmpende demokratiske og uafhængige klasseorganisationer.

Der eksisterer ikke i dag nogen udbredt bevidsthed om nødvendigheden af en samlet modstand mod indkomspolitikken. Derimod foregår der et utal af spredte konflikter mod dens konsekvenser. Det drejer sig om lønkonflikter, konflikter på grund af fyringer af aktive arbejdere, rationaliseringer osv. VS støtter uforbeholdt disse kampe. De er objektivt kampe mod indkomspolitikken.

En massebevægelse imod indkomspolitikken

VS deltager i og støtter de mange faglige kampe, der er en reaktion på indkomspolitikkenes konsekvenser, og VS søger at bibringe dem et videre politisk perspektiv. Men indkomspolitikken kan ikke bekæmpes ved spredt fægtning. Det eneste, der kan fejte den af bordet, er en massebevægelse, der klart og utvetydeligt stiller krav til statsmagten, der ophæver de indkomspolitiske konsekvenser.

Denne opgave kan VS og ingen anden organisation klare alene og på en stund. Det er vigtigt, at der tages initiativ til at formulere et grundlag, der kan samle de kræfter, der vender sig imod indkomspolitik, og det er også vigtigt, at der på organisationsplan tages kontakt til DKP, SF og organisationer på den revolutionære venstrefløj omkring dette spørgsmål. På arbejdspladserne, i fagforeningerne og i lokalområderne vil VS søge nedefra at udvide aktionsenheden til også at omfatte de mange ikke-politiske organiserede arbejdere, og socialdemokratiske arbejdere, så at så brede dele af den arbejdende befolkning som muligt drages ind i kampen mod indkomspolitikken.

De krav, der i den aktuelle situation kan stilles til statsmagten for at afvise indkomspolitikken kan være:

- udbetaling af de indefrosne dyrtidsportioner
- nej til arbejdsfordeling
- ingen indgreb i overenskomst-situationen
- afskaffelse af alle tidsbegrænsninger i understøttelsen, 100% arbejdsløshedsunderstøttelse, anvisning og konsoltilbage til fagforeningerne

Udover denne konkrete opgave må VS generelt formulere krav, der modsvarer arbejderklassens situation.

Offensive krav

De daglige forsvarskampe er vigtige kampe. Men de må ikke stå alene. De må udvikles til mere samlede kampe, der peger fremad. Derfor er det vigtigt allerede i dag at rejse krav, der ikke blot forsvarer nogle rettigheder, men også forbedrer arbejderklassens livsbetingelser og styrkepositioner og skaber muligheder for et andet indhold i tilværelsen. Disse krav skal rejses, selvom der i dag måske ikke er styrke til at kæmpe dem igennem - netop for at bidrage til at skabe denne styrke. Det drejer sig om:

- 35 timers uge - 30 timer for skiftehold med fuld lønkom-
pensation uden tempoopskruning og tvungen ansættelse af
det antal arbejdere nedsættelsen svarer til
- nej til deltidsarbejde
- længere ferie med bedre feriebetaling
- ret til faglige møder i arbejdstiden - betalt af arbejdsgiverne
- nej til produktivitetsfremmende lønsystemer - den samme
høje faste aflønning af alle faggrupper forbedret dyrtid-
sordning
- ret til arbejdsgiverbetalt og arbejderstyret uddannelse i
arbejdstiden
- produktionsforbedringer og ny teknik skal komme arbej-
derne til gode
- øget sikkerhed - arbejderkontrol med produktionsudstyr,
kemikalier osv.
- afskaffelse af arbejdsretten
- tillidsmanden skal alene repræsentere arbejderne
- områder som børneinstitutioner, barselsorlov, graviditet,
børnepasningsproblemer skal rejses og kæmpes igennem af
fagbevægelsen.

Den faglige kamp og folketinget

Kampen mod indkomspolitikken og den borgerlige krisepolitik i det hele taget skal først og fremmest føres på arbejdspladserne og i fagforeningerne. VS vil ihærdigt arbejde for, at fagforeningerne stiller klare politiske krav til statsmagten og afviser ethvert forsøg på at aflede kampen gennem forsøg på at finde parlamentariske smutveje.

VS afviser f.eks. appeller om "det andet flertal" som løsning på den arbejdende befolknings problemer, idet sådanne appeller er med til at foregøgle arbejderklassen, at krisen kan løses ad parlamentarisk vej, hvis bare Socialdemokratiet ville føre en anden politik i Folketinget. Derimod afviser VS ikke vigtigheden af at opstille parlamentariske krav på afgrænsede centrale spørgsmål.

Det drejer sig om f.eks. boligproblemet, energipolitikken, sundhedspolitikken, daginstitutioner, kvindepolitikken, uddannelsespolitikken for også ad den vej at bekæmpe indkomspolitikken.

På alle disse områder vil VS via sin parlamentariske repræsentation stille klare krav på samme måde, som VS vil være aktiv i bestræbelserne på at både bevægelser og fagforeninger ikke blot appeller, men også søger sætte magt bag de politiske krav til statsmagten.

Forsvarskampen og de langsigtede perspektiver

Som sagt anser vi forsvarskampene for de tilkæmpede goder og rettigheder og kampene for at udbrede og forankre de mere radikale krav, som den centrale opgave under de

nuværende styrkeforhold.

Når dette er sagt, skal det også gøres klart, at vi som socialister - med en radikal samfundsomvæltning som perspektiv - ikke må tabe dette perspektiv af syne. Vi må ikke undlade at agitere og propagandere for dette perspektiv som den eneste konsekvente løsning på krisens udbygning og undertrykkelse.

At rodfæste et revolutionært perspektiv i arbejderklassens bevidsthed gøres ikke ved floskler og besværgelser. Skal socialismen forstås som et reelt alternativ, der griber ind helt ned i de daglige livsbetingelser - på arbejdspladsen, i familien osv. - er det nødvendigt med et meget konkret og grundigt agitations- og propagandaarbejde.

Vi må således bidrage til at udvikle fagforeningerne til andet end økonomiske interesseorganisationer. Vi må rejse diskussioner i fagforeningerne og på arbejdspladserne om andre problemer end de rent faglige og umiddelbart politiske. Det kan være kvindeundertrykkelse, familieproblemer, seksuelle problemer, boligproblemer, transportproblemer, børneproblemer, alkohol- og narkotikaproblemer, internationale forhold, uddannelsesforhold - alle de forhold, der vedrører arbejderbefolkningens livssituationen.

6. Centrale arbejdsfelter i det faglige arbejde

I de foregående afsnit har vi beskrevet principperne for og hovedlinjerne i VS' faglige politisk, I dette afsnit vil vi uddybe disse hovedlinjer i en mere konkret gennemgang af nogle vigtige arbejdsområder i VS'eres udadvendte faglige aktivitet.

Det drejer sig om: Basis- og bestyrelsesarbejde, arbejds-løshedsarbejde lærlingearbejde, strejkestøttearbejde

Basis- og bestyrelsesarbejde

For VS tager del faglige arbejde sit udgangspunkt i at styrke den politiske linje, som er fremlagt i det foregående. Det vil konkret ske såvel inden for som uden for de eksisterende klubber og fagforeninger. Grundlæggende vil VS arbejde for, at denne politiske linje vinder opbakning på den klub og den afdeling, man arbejder indenfor. Ikke fordi vi mener, man skal begrave sig i lokalt arbejde og negligere arbejdet på fagforeningsplan og andre planer. Men fordi opbakningen af en aktiv politisk linje lokalt styrker muligheden for at føre linjen igennem på de andre planer. På mange afdelingsgeneralforsamlinger, forbundskongresser - og for den sags skyld Formandsinitiativkonferencer - er der store muligheder for at få vedtaget forslag og resolutioner, der tegner VS' politiske linje. Men hvis disse vedtagelser ikke hviler på en opbakning fra de menige medlemmer, vil der være tale om en tom manifestationspolitik uden reelt indhold i klassen.

Klubberne er på en gang fagbevægelsens ryggrad og delvist uafhængige af fagbureaukratiseringen. Derfor er det centralt for VS at arbejde for, at de eksisterende klubber får et politisk indhold, og hvor der ikke er klubber, skal vi være med til at oprette nogle. Mange steder, specielt i provinsen, vil VS'eres hovedopgave være at skabe betingelser for, at det elementære faglige arbejde overhovedet kommer op at stå. Uhyggeligt mange steder vil helt banale aktiviteter, som f.eks. tillidsmandsmøder for afdelingens tillidsmænd, jævnlige meddelelser fra afdelingen til de enkelte arbejdspladser, ordinære generalforsamlinger mindst hvert halve år, afdelingskoordinerede aktiviteter f.eks. omkring lønforhandlinger, miljøproblemer osv. være kæmpemæssige fremskridt i retning af en mere aktiv og slagkraftig fagbevægelse.

Basisarbejde

En betingelse for at VS' politiske linje kan slå igennem er et omfattende basisarbejde. Dette kan f.eks. ske ved nedsættelse af grupper omkring forskellige vigtige emner

Typisk vil arbejdet omkring et klubblad kunne have denne funktion. Et klubblad skal afspejle de politiske diskussioner, der føres på arbejdspladsen. Det er et blad, der giver alle mulighed for at beskæftige sig med emner, de finder væsentlige. Det må være uensurert og kan laves af folk såvel inden for som uden for klubbestyrelsen.

EN anden mulighed er arbejdet omkring lokale sikkerheds- og miljøproblemer ~ gerne i et samarbejde med studerende og akademikere, der i de senere år har vist evne til at gå ind i et sådant samarbejde. Kursusvirksomhed på klubplan er en vigtig aktivitet, fordi det skaber mulighed for at føre grundige diskussioner, tilføjer de faglige aktiviteter nye aspekter og i det hele taget styrker en aktiv politisk linje.

Basisaktivitet er vigtig for at få inddraget kvinderne i de faglige aktiviteter. Derfor må vi stille forslag om ligestillingsudvalg, enten bestående af mænd og kvinder eller kun af kvinder. Et sådant udvalg kan i særlig grad arbejde for en ligestilling mellem mænd og kvinder, kan stille krav, der giver kvinderne bedre betingelser for at være fagligt aktive. Et ligestillingsudvalg kan også give moralsk støtte til den enkelte kvinde i hendes daglige faglige arbejde. Det kan også være vigtigt at oprette støttegrupper, der kan arbejde på at bakke kvinder op, der tager faglige tillidsposter, bestyrelsesposter og lignende.

Kommer en arbejdsplads ud i konflikt, vil VS'ere arbejde på, at der oprettes et informationsudvalg, der hurtigt kan oplyse andre klubber og arbejdspladser om konfliktens indhold, formål og udvikling. Ligeledes vil VS'ere arbejde på hurtigst muligt at få oprettet et strejkeudvalg. Dette strejkeudvalgs opgave er at gøre strejken effektiv og demokratisk med aktivisering af alle kollegaer på arbejdspladsen. Det hører også med til en VS'ers arbejde i forbindelse med en strejke at sørge for, at problemer med familie og børn bliver inddraget. Børn er tit en hindring for, at kvinder kan deltage aktivt i en konflikt. Derfor må der etableres en børnepasningsordning.

Udover de ovennævnte opgaver ligger der selvfølgelig den daglige diskussion og agitation med kollegaerne, de daglige kampe mod arbejdsledere, slagsmål om akkorderne, produktionsnormerne osv. En aktivitet i den daglige kamp som beskrevet ovenfor vil ofte betyde, at VS'ere vælges ind på tillidsposter. VS'ere vil gå ind på disse med den forståelse, at de skal bruges til at styrke de selvstændige aktiviteter i basis, og vil kun blive på disse poster, så længe arbejdet fremmer en sådan udvikling.

Bestyrelsesarbejde

Et arbejde lokalt på arbejdspladserne og i den lokale klub er ikke tilstrækkeligt. Det vil være vigtigt at koordinere aktiviteter og udveksle erfaringer på tværs af klubber og arbejdspladser.

Fagforeningernes lokale afdelinger kan udgøre et sådant koordineringsorgan. Deltagelse i afdelingsbestyrelsesarbejdet kan være med til at hindre repressalier fra oven mod aktive klubber og arbejdspladser.

Samtidig åbner disse poster muligheder for at tage beslutninger, igangsætte initiativer, rejse diskussioner, få oplysninger som man er afskåret fra ved at stå udenfor.

Men det er centralt, at disse oplysninger kan bruges af forskellige grupper i fagforeningen, således at der virkelig er en vekselvirkning mellem bestyrelses- og basisarbejdet.

Ofte vil der imidlertid på en arbejdsplads være klubber fra forskellige fagforeninger. Derfor er det ikke tilstrækkeligt blot at arbejde i forhold til en enkelt fagforening. Oprettelse af fællesklubber og brancheklubber vil ofte være vigtigt, ligesom et aktivt arbejde i disse organer er nødvendigt.

Fagforeningen, fællesklubber, brancheklubber osv. er organer for samtlige medlemmer. Der vil imidlertid også ofte være behov for et politisk forum, hvor organiserede og uorganiserede, som har indset nødvendigheden af et brud med samarbejdslinjen, kan diskutere de løbende problemer og tage fælles initiativer. Derfor vil VS, hvor disse behov eksiste-

rer, tage initiativer til at skabe sådanne rammer på tværs af klubberne.

Støttearbejde på arbejdspladsen

Støttearbejde til de løbende strejker mod løndiktater, politiske fyringer osv. er vigtige opgaver for klubberne. VS støtter, at der oprettes strejkefunds i klubberne, så der kan gives støtte prompte.

Støttearbejdet må også bruges politisk til at tage diskussioner på arbejdspladserne om strejkens indhold og perspektiver. Derfor må der udover en strejkefond også sættes indsamlinger igang blandt kollegaerne og de strejkendes materiale må sendes rundt samtidig med at man må forsøge at afholde faglige møder, hvor de strejkende selv kan komme og orientere om konflikten.

Kvindearbejde

Kampen på arbejdspladserne er kvindepolitisk som i al socialistisk politik helt afgørende for kampen for socialisme.

Udgangspunktet

På den enkelte arbejdsplads er vi i samme arbejdssituation. Vi er underlagt de samme undertrykkelsesmekanismer, og med udgangspunkt i denne situation kan vi bekæmpe kapitalens undertrykkelse af os *sammen med mændene*, samtidig med at vi har en *selvstændig kvindekamp* at fore en kamp imod mændenes undertrykkelse af os.

Kvindekampen tilføjer klassekampen nye dimensioner. Kvinders insisteren på, at faglig kamp også handler om børn og det derhjemme i familiens skød, er en vigtig del af kampen for socialisme. Erfaringerne fra livet uden for arbejdspladsen skal i højere grad inddrages i det faglige arbejde, og fagforeningernes arbejde skal forholde sig til, ikke blot kvinders, men også mænds hele livssituation. Også mændene skal tvinges til at formulere sig og forholde sig til dobbeltarbejde, privatlivet etc. i faglige sammenhænge. Kampen mod kvindernes dobbelte undertrykkelse er et meget vigtigt led i kampen for at styrke den samlede arbejderklassens og dens alliancepartnere.

Den danske fagbevægelse

Klassekampen er kvinders og mænds fælles kamp, men kvinders specielle situation gør det nødvendigt, at der rejses nogle specielle krav, der sikrer kvinder og mænd lige muligheder for at deltage i den fælles kamp.

Som socialister er det naturligvis vores forbandede pligt at fremme en anden linje i det faglige arbejde, en linje baseret på medlemmernes egen aktivitet og selvstændighed. Derfor vil det meste af vores kvindepolitiske arbejde i fagforeningerne og på arbejdspladserne være i opposition til den socialdemokratiske ledelse, både på klubniveau og på bestyrelsesniveau. Den politik S D fører på regeringsplan - hårdhændet indkomstpølitik med nedskæringer på de offentlige budgetter som især rammer kvinderne, nedskæringerne på daginstitutionsområdet, forhøjelse af forældrebetalingen for daginstitutionerne, børnepasningscirkulæret etc. vil betyde konfrontationer i faglige sammenhænge. En Karen Smidt fra HK kan godt nok offentligt i Aktuelt kritisere den alt for dårlige barselsorlovsforbedring, men hun vil lige netop aldrig mobilisere til samlet modstand og kamp for en bedre.

Det vil vi, og vi vil gøre det ved at prøve på at få kvinderne på gulyplan aktiviseret i en *selvstændig* kamp til trods for deres faglige ledere. Det er og bliver 100 gange så bevidstgørende selv at handle ud fra de daglige jordnære problemer som fra fagtoppens side at få at vide, at nu går tingene i orden. Nu er der blevet appelleret til Folketinget om at bygge flere institutioner, nu er der blevet appelleret om en retfærdigere indkomstpølitik etc. Denne evige appelleren er illusionsskabende. Den opfatter Folketinget og staten som neutrale instanser, der kunne, hvis de bare ville, og det nødvendige pres var der og skjøt hen over, at staten er en klassestat.

Kvindekrav må ind i det faglige arbejde

Traditionelt har kvinderne hovedansvaret for børnene og hjemmet. Og dobbeltarbejdet levner ikke megen tid, energi og overskud til nogen form for aktivitet uden for hjemmets fire vægge. Som eksempel kan bare nævnes, at i 1975 brugte en gift udearbejdende mor 2 tø timer på husarbejdet, hendes mand 36 minutter.

Det faglige arbejde har aldrig taget sit udgangspunkt i eller hensyn til, at kvinderne er dobbeltarbejdende. Det, der lå uden for arbejdstiden, er blevet betragtet som folks private sag, som hverken fagforeninger eller stat skulle eller kunne blande sig i.

På grund af dobbeltarbejdet har kvinder først og fremmest følt sig som husmødre, ikke som del af en klasse. Lønarbejdet er altid blevet betragtet som noget midlertidigt og sekundært, og det skønt arbejderklassens kvinder altid har arbejdet. Usynligt har de puklet som tjenestepiger, trappevaskere, vaske- og rullekoner etc. eller med industrielt hjemmearbejde, men uden at være fagligt organiseret, og denne usynlige tilknytning til arbejdsmarkedet er forblevet usynlig. Den er ikke blevet opfanget af fagbevægelsen, som gjorde den mandlige industriarbejder til normen.

Derfor har heller ikke de kvindelige fagforeninger som KAD været udfarende med at stille krav, der kunne hjælpe kvinderne i dobbeltarbejdet. KAD har taget afstand fra deltidsarbejdet som en splittende faktor, og det er korrekt nok, men de har aldrig grebet fat i roden til problemet, hvorfor kvinder ønskede deltidsarbejde, nemlig dobbeltarbejdet, og derfor bliver det de moralske pegefingre, der rejses.

De ting, som havde med livet uden for arbejdspladserne at gøre, er det blevet overladt til S D at *lovgive* omkring. Arbejdsdelingen er klar. SD tager de "politiske" ting op, fagbevægelsen de "faglige". Lovgivning er selvfølgelig vigtigt. Men den er ikke nogen garanti i sig selv. Vi har en lovgivning i dag, der siger, at vi ikke må forfordeles, *fordi vi er kvinder.* Vi har også en lovgivning, der siger, at mænd og kvinder skal have *ligeløn for lige arbejde.* Vi har en lov, der siger, at vi ikke må fyres, *fordi vi er gravide.* Men alle er de intet værd, hvis der ikke på den enkelte arbejdsplads, i den enkelte fagforening er styrke og vilje til at sætte magt bag disse love, dvs. vilje og styrke til f.eks. at gå i aktion, når en kvinde fyres under graviditeten på grund af indskrænkninger, samarbejdsproblemer, omlægninger af produktionen osv.

Det er vigtigt, at vi får kvindekravene ind i det faglige arbejde i dag, og at vi får rettet op på den historiske adskillelse. Krav, der specielt angår os, børnepasningsproblemer, barselsorlov, graviditetsproblemer etc. må integreres i det faglige arbejde på lige fod med andre "mere traditionelle" krav.

Barsel, graviditet

Vi ønsker ikke kun formel lighed. Lighed mellem mænd og kvinder opnås ikke ved, at vi giver de samme formelle rettigheder til mænd og kvinder, når vores udgangspunkt er forskelligt, når vi på grund af menstruation, graviditeter og fødsler har en anden samfundsmæssig placering end mændene. Derfor må nogle af vores faglige kvindekrav tage udgangspunkt i og hensyn til de særlige funktioner, vi varetager i kraft af vores køn.

Det er os, der føder børnene, og det er soleklart, at der derfor må rejses nogle krav til vores arbejdssituation, som tager hensyn til dette. Et krav om barselsorlov er et krav, der skal rejses både til staten og til overenskomsterne. Ligesom vi har en garanteret mindsteløn i dag, er det vigtigt, at vi har en *garanteret barselsorlov og graviditetsorlov*, som er det mindste en kvinde har med hensyn til rettigheder i forbindelse med en fødsel. Men herudover er det vigtigt, at der i de enkelte fagforeninger, og på de enkelte arbejdspladser samt af LO rejses krav til overenskomsterne, der går ud over det mindstemål, kvinderne er sikret.

Hvis der inden for enkeltområder er styrke til at kæmpe forbedringer igennem, der går ud over det lovgivningsmæssige, ville det være galatias ikke at forsøge, så meget desto mere som de forbedringer stærke områder kæmper igennem, har en afsmittende effekt på de svagere. Og lige netop selvstændigheden, aktiviteten omkring egen situation ønsker vi fremmet i det faglige arbejde.

Hvilepauser, lettere arbejde til gravide etc.

Alt afhængig af den enkelte arbejdsplads og det enkelte arbejds karakter er der en række krav, det er vigtigt at rejse som *specielle krav til overenskomsterne*. Det er en meget hård belastning for den gravide kvinde at skulle sidde i samme stilling en hel dag, måske ovenikøbet en stilling, hvor der dårlig er plads til den voksende mave. Ligeledes er det hårdt for benene at skulle stå op en hel dag f.eks. inden for butiksområdet. Derfor må vi rejse krav om *betalte hvilepauser*. Helt generelt kan vi sige, at arbejde, der er for tungt, hårdt eller sundhedsfarligt for gravide, også er for tungt, hårdt

etc. for ikke-gravide, og at den type arbejde burde fjernes helt. Men et delkrav må være, at det fjernes fra gravide nu. *Gravides fravær skal ud af den almindelige fraværsstatistik* i tilfælde af sygdom (hvis der da overhovedet skal være en sådan!). *Alle læge- og jordemorundersøgelser skal betales af arbejdsgiverne og skal foregå arbejdstiden.*

Barselsorloven

Barselsorloven er stadig pinligt kort i Danmark. Vi har lige fået 4 ugers graviditetsorlov, men der forslår ad helvede til. Vores krav er stadigvæk *26 uger til kvinderne, mulighed for 13 uger til samleveren og 8 uger inden fødsel til kvinderne*. Vi må arbejde på alle planer for at få denne forbedring igennem. Vi må via arbejdspladser, fagforeninger og klubber skabe en mobilisering og et pres, som muliggør kravets gennemførelse. Vi må prøve at få loven ændret, og vi må lokalt arbejde for, at så mange arbejdspladser som overhovedet muligt tilkæmper sig forbedringer, der ligner eller er lig disse krav. På flere arbejdspladser, i alle tilfælde inden for HK-området, er det kommet igennem, at barselsorloven er med *fuld løn*, og det må vi forsøge at få igennem andre steder også. Kvindelige arbejdspladser, fagforeninger og klubber må gå i spidsen, men de mandlige må følge efter og støtte kampen. Det er jo også deres børn, det drejer sig om. Og barselsorlovsmulighed til mændene er en forbedring, som i sig åbner op for en nedbrydning af det traditionelle kønsrollemønster med kvinden som den, der er overansvarlig over for børnene, i kampen for at skabe andre måder for kønnene at leve og omgås hinanden på, er det derfor et meget centralt krav - et ideologisk krav af stor betydning.

Fagforeninger, politiske partier på venstrefløj og kvindebevægelsen har køret en barselsorlovs-kampagne omkring nævnte krav, og kampagner af den art støtter vi helt og fuldt. Det er en god måde at sammensmelte den samlede styrke fra flere måder at arbejde kvindepolitisk på, og det er en kampagne, der har slået både på vigtigheden af at lette kvinders vilkår og muligheder omkring graviditet og fødsel og samtidig åbne op for mulighederne for en nedbrydning af stivnede, gængse kønsrollemønstre.

Andre kvindepolitiske krav

Barsels- og graviditetskrav er krav stillet på en biologisk baggrund. Men der er andre typer krav, som først og fremmest vil lette kvinders vilkår, fordi det er krav, der tager deres udgangspunkt i den konkrete virkelighed, hvor kvinderne er mindre faglige og politisk aktive på grund af dobbeltarbejds byrder, og hvor kravene søger at lette denne byrde. Vi tænker her først og fremmest på krav af typen:

- faglige møder i arbejdstiden betalt af arbejdsgiveren bestemt af arbejderne selv
- børnepasningsmuligheder på weekend- og ugekurser arrangeret af fagforeningerne og arbejdspladserne
- økonomisk kompensation for udgifter til børnepasning i forbindelse med møder i fagforeningen og på arbejdspladsen.

Traditionelt er kvinder mindre tilskyndede til fagligt arbejde. Derfor er vi heller ikke særligt motiverede til at komme til faglige møder efter endt arbejdstid, måske har vi på grund af børnepasningsproblemer ikke muligheder for det. Derfor må vi have krav af denne art ind i overenskomsterne. Et første skridt i at få en faglig aktivitet op at stå er jo helt banalt, at kvinderne er til stede.

Med hensyn til børnepasningen på kurser, weekend såvel som uge, er det et krav, som især vil lette kvinderne på grund af det er os, der er hovedansvarlige for børnene. Samtidig skaber det nogle rammer, der muliggør, at også enlige kan komme på kurser. Børnene skal ikke bare opbevares på et sådant kursus, de skal, hvis overhovedet muligt integreres i kursusforløbet eller køre parallel-forløb til de voks-nos kursus. Det siger sig selv, at der skal være uddannede pædagoger til rådighed på sådanne kurser.

Enlige (og dem der der flest kvindelige af) kan ofte ikke være fagligt aktive på grund af økonomiske problemer. Udgifterne til børnepasning i forbindelse med aftenmøder kan hurtigt svulme op, og derfor må vi sikre, at økonomisk hjælp gives i den forbindelse af fagforeningerne. Det skal ikke være økonomien, der afholder eller forhindrer kvinder i at være fagligt aktive.

Fri med løn under børns sygdom

Dette krav må ind i alle overenskomster, I f.eks. HK's overenskomst med staten kører der en forsøgsordning, der giver ret til at blive hjemme med fuld løn når ens barn er dygt. En lignende ordning må ind i alle overenskomster. Det kan aldrig være rimeligt, at moderen må lyve sig selv syg ved barnets sygdom og miste en dagløn på det og måske sit job på grund af for megen sygdom. Selv når kvinder tjener en højere løn end mænd, viser det sig, at det er kvinderne, der bliver hjemme i tilfælde af børns sygdom. Det er kraftigt forankret inde i hovederne på os, hvad der er kvindeligt og hvad der er mandligt, og det er kvindeligt at passe syge børn!!

35-timers kravet og deltidsarbejdet

Deltidsarbejdet er meget, meget udbredt blandt kvinderne. 40 pct. af den samlede kvindelige arbejdsstyrke er på deltid, kun 4 pct. mænd. Det fortæller klokkeklart, at i dagens Danmark regnes mændens indtægt stadigvæk for hovedindtægten, kvindens for en biindtægt, som dog er nødvendig for familiens opretholdelse.

Nej til deltidsarbejdet

Vi siger nej til deltidsarbejdet, både for kvinder og mænd. Deltidsarbejdet sætter tempoet i vejret. 2 halve yder mere

end en hel. Deltidsarbejde er en forståelig, men individuel løsning af det belastende dobbeltarbejde. Det gør det lige netop muligt for den enkelte kvinde at klare både arbejdet ude og hjemme. Det fastholder os kort sagt i dobbeltarbejdet og undertrykkelsen i familien. Deltidsarbejdet splitter arbejderklassen. Det er sværere at få deltidsarbejdende fagligt organiseret og at få dem inddraget i fagligt arbejde. Møder i arbejdstiden besværliggøres eller umuliggøres, når den ene kommer, når den anden går. Og samværet med arbejdskammeraterne vanskeliggøres. Deltidsarbejde er på alle planer derfor blokerende for kvinders faglige og politiske udvikling, og vi går imod det. Men vi kan ikke blot rent moralsk rejse os op og gå imod, når vi ved, at mange kvinder vil bukke under for dobbeltarbejds byrder, hvis de samtidig skulle arbejde heltids. Og deltidsarbejdet er gradvist ved at ændre sig fra at være en ansættelsesform, som skulle "lokke" kvinderne ud fra hjemmene under højkonjunktoren til at være en ny *udbytningsform*. "Tvungen" deltid bliver nu mere og mere almindelig inden for mange kvindearbejdsområder, f.eks. butiksområdet inden for HK, hvor det i dag stort set kun er muligt at få deltidsarbejde. Og faren for, at der udvikler sig to arbejdsmarkeder, et *deltidsarbejdsmarked for kvinder* og et *heltidsarbejdsmarked for mænd* er stor. Dette vil være en ny fastlåsning af kvinderne.

Vi må også forsøge at finde frem til løsninger/lettelser af kvinders dobbeltarbejdssituation, f.eks. stille krav om at fagforeningerne også involverer sig heri. Vi kan også nu starte en agitation op med mere langsigtede perspektiver omkring disse spørgsmål. F.eks. agitere for at boligområderne udstyres med flere fælles faciliteter til lettelse af de huslige gøremål: Bedre vaskefaciliteter, spisehuse med billig og ordentlig mad osv. Stille krav om at daginstitutionerne skal placeres tættere på boligen, samtidig med at vi agiterer om, at det ikke er naturgivent, at dobbeltarbejdet skal hænge på kvinderne.

Vejen frem - kortere arbejdstid for både kvinder og mænd

Værst af alt - deltidsarbejdet blokerer og hæmmer kampen for en kortere arbejdstid for både kvinder og mænd. Vores svar må hele tiden være, at kampen gælder en kortere arbejdstid, I kvindesammenhænge må vi selvfølgelig slå på, at 35 timers kravet er et krav, der kan gribe fat i det liv, der ligger uden for arbejdspladsen og gøre det lidt bedre og menneskeværdigt. Det er, hvad enten vi kan lide det eller ej, os, der haster af sted i frokostpausen for at købe ind til aftensmaden, det er os, der haster af sted for at hente ungerne i børnehaven etc, og 35 timers ugen vil selvfølgelig lette det pres. I sig selv afskaffer det ikke dobbeltarbejdet overhovedet. Men det muliggør, at kvinderne får en lillebitte større mulighed for faglig og politisk aktivitet, og kræfter til at kæmpe for at dobbeltarbejdet ikke hænger på os, men deles ligeligt, I en særlig kvindeagitation er det vigtigt, at 35 timers kravet kædes sammen med *retten til kurser enten på arbejdspladsen eller i fagforeningen*. Som en begyndelse kunne man kræve ret til / *uges uddannelse pr. år betalt af arbejdsgiverne i arbejdstiden bestemt af arbejderne med fuld løn*. I betragtning af at kvinderne udgør ca. 34 pct. af de ufaglærte arbejdere herhjemme er uddannelseskrav i arbejdstiden vigtige kvindekrav. På lidt længere sigt må kravet være 30 timer. Først 30 timer vil batte og skabe overskud til større udadvendt kvindelig aktivitet.

Kvindegrupper og kvindeudvalg i fagforeninger og pfi arbejdspladser

Hvis vi skal skabe en mobilisering og en aktivitet omkring disse kvindespecifikke spørgsmål, er det vigtigt, at der i de enkelte fagforeninger og på arbejdspladserne skabes et forum, hvor tingene kan blive diskuteret igennem på kvinders betingelser. Mandschauvinismen stikker dybt i fagbevægelsen, i alle tilfælde inden for LO-området. Det vidner Thomas Niensens og Max Harvøes udtalelser i alt for høj grad om, "kvinderne kan selv, hvis de bare vil", "vi skal være glade for den lille forskel", "barselsorlov til mænd - de ville bare tage på fisketur" osv. osv., og lignende tanker går dybt ned i rækkerne, derfor er det ønskeligt og nødvendigt, at der oprettes kvindeudvalg med kvinder som medlemmer i første omgang, det er nu engang dem, der mærker undertrykkelsen og problemerne på kroppen, der skal definere problemerne og løsningerne på problemerne.

Statslige nedskæringer og indskrænkninger - skærpelser i arbejdsmarkedslovgivningen

Toppen af fagbevægelsen (også den kvindelige) har mere eller mindre stiltiende accepteret de indskrænkninger i de offentlige budgetter og de indskrænkninger i arbejdsmarkedslovgivningen, som især rammer kvinder. De har slutt nedskæringerne inden for daginstitutionsområdet, de har slutt socialindkomsten, børnepasningscirkulæret og indgreb i den supplerende understøttelse, alt under hensyntagen til landets åh så betrængte økonomi, men toppen og bunden af fagbevægelsen er ikke et fedt. Som socialister er det vores forbandede pligt at gribe ind i og fat om den utilfredshed, som mange menige medlemmer giver udtryk for og vende den til en aktiv kamplinje for at fremme en linje baseret på medlemmernes egen selvstændige aktivitet. Vi må arbejde på forskellige planer i fagbevægelsen - på bestyrelses-niveau, hvor vi kan vinde opbakning og i oppositionsgrupper for at fremme en anden faglig linje.

Lykkes det os ikke at få fjernet børnepasningscirkulæret, 26 ugers reglen (hovedparten af de langtidsledige, som falder i 1982, er kvinder), stramningerne i den supplerende un-

derstøttelse, bombes vi tilbage til stenalderen, kvindefrigørelsesmæssigt. Men samtidig med at den enkelte kvinde presses tilbage til et gængs kønsrollemønster, svækkes fagbevægelsens samlede kraft. Derfor er de aktuelle kriseindgreb, som specielt rammer os, ikke kun kvindeproblemer, men hele arbejderklassens problem. Og overgrebene må bekæmpes af en samlet arbejderklasse.

Vores tilknytning til arbejdsmarkedet og økonomisk selvstændighed er af altafgørende betydning for kvindefrigørelsen. Derfor er kampen imod kriselovgivningen, kampen mod indkomstpoltikken, en vigtig og central del af kvindekampen - den vigtigste lige netop nu.

Kvindearbejdsløsheden

Kvindearbejdsløsheden har i alle kriseårene ligget højere end mænds. 43 procent af arbejdsstyrken er kvinder, men kvinder udgør over 50 procent af de arbejdsløse. Og kvindearbejdsløsheden er steget voldsomt indenfor de sidste kriseår. I 1973 var 11.000 kvinder arbejdsløse, i 1978 var tallet 19.000.

Kvindearbejdsløsheden er karakteriseret ved at langtidsarbejdsløsheden især rammer kvinder, her er unge piger og ældre kvinder hårdt ramt. Og den er karakteriseret ved at kvinder har sværere ved at komme i arbejde igen, sammenlignet med mænd. Mange af de områder, hvor især kvinder er beskæftiget rammes hårdest af krisen. Kvindearbejdspladser *forsvinder* i massevis. Det sker f.eks. indenfor det offentlige, hvor 1/2 af den kvindelige arbejdsstyrke er ansat. Det sker inden for industrien med kriseramte brancher, hvor der arbejder mange kvinder, f.eks. tekstilbranchen, beklædningsbranchen, tobaksindustrien, I Nordjylland er kvindearbejdsløsheden f.eks. oppe på 16,9 procent, det er her mange af de kriseramte industrier ligger.

Kampen mod kvindearbejdsløsheden handler om at skabe aktivitet omkring en faglig og politisk kamp *samtidig*:

Der skal skabes et aktivt arbejdsløshedsarbejde og en aktiv arbejdsløshedsbevægelse, der tager kvindearbejdsløsheden op som et centralt problem.

Det er vigtigt at kvinder bliver aktive i dette arbejde. Det kan være med til at give kvinder en nødvendig social sam-

menhæng udenfor hjemmet, der kan betyde tilknytning til faglig og politisk aktivitet. Det kan være med til at forhindre at husarbejdet 100 procent lægges over på arbejdsløse kvin-deir, at arbejdsløsheden betyder social isolation, der igen betyder nedbrudt selvtillid og pres tilbage til den traditionelle kvinderolle.

Aktivitet med arbejdsløshedsarbejdet har især stor betydning for de mange unge piger, der i dag overlades til et totalt tomrum hvad angår arbejde og uddannelse efter endt skolegang.

Kvinder er en svag gruppe på arbejdsmarkedet og en hårdt ramt gruppe hvad angår overgreb mod de arbejdsløse. Arbejdende og arbejdsløse skal derfor samles omkring:

a. en kamp før fyringerne, imod overarbejde, imod ny teknik, der betyder arbejdsløshed, og som ofte erstatter kvindearbejde, for udbygning af tilstrækkelig og billige daginstitutioner

b. en kamp for de arbejdsløses rettigheder: Fuld dækning for tabt arbejdsfortjeneste, nej til tidsbegrænsninger, nej til børnepasningscirkulæret, nej til indgreb i understøttelsesækten, kontrol og anvisning tilbage til fagforeningerne så de kan praktisere længst arbejdsløs - først ret til arbejde, anvisning af kvinder til mandefag, anvisning af praktikpladser til kvindelige lærlinge

c. krav der kan bringe folk i arbejde: 35 timers arbejdsuge med fuld lønkomensation og uden tempoopskruning, nej til overarbejde, for en beskæftigelsesfremmende politik i arbejderklassens interesser. Det handler om en politisk om-lægning af forbruget, så den offentlige service udvides. Det handler om at kræve beskæftigelse generelt og især inden for de hårdt ramte kvindearbejds-løshedsområder. Men ikke beskæftigelse for enhver pris, men i arbejderklassens interesser. Vi må klart gå imod meningsløse beskæftigelsesprojekter, og imod beskæftigelsesforslag, hvor kvinder skal løse "strukturproblemer på arbejdsmarkedet" (som Socialdemokratiet sidste kvindebeskæftigelsesforslag udtrykker). Dvs. overtage det ufaglærte arbejde teknologien skaber i industrien, hvor kvindebeskæftigelse betyder konkurrence med mænd om jobbene

d. en kamp mod den borgerlige hetz mod de arbejdsløse kvinder, og imod de psykologiske og ideologiske sider af kvindearbejds-løsheden, der betyder at kvinder ryger tilbage til den traditionelle kvinderolle.

Mellemlagenes rolle

Arbejderklassen er ledende i kampen for socialisme, men den kan ikke kæmpe alene. Den må alliere sig med andre lag i befolkningen. Kvindekampen er også en kamp, hvor arbejderklassens kvinders kamp og mellemlagenes kamp må finde en fællesnævner.

Inden for mellemlagene har kvinderne i høj grad den type jobs, hvor kvindernes "medfødte/indlærte" egenskaber har kunnet (mis)bruges. Kaldsbevidstheden har været stor. Kvinders "egenskaber" har været skræddersyede til roller »om pædagoger, sygeplejersker, lærere, osv. Og det er typpisk jobs, hvor lønningerne har været helt i bund - uddannelsen taget i betragtning. De lavere mellemlag som f.eks. sygehjælpere og pædagoger kan så at sige ikke leve af deres løn. Ingen faglærte håndværkere ville nogensinde have accepteret "skiftetilholdslæg" af den størrelse (eller mangel på samme) som gives inden for sundhedssektoren.

Kun langsom er en lønarbejderbevidsthed vokset frem. Men krise og indkomstpolitik har i særlig høj grad ramt de

offentligt ansatte, hvor kvinderne tælles i stor antal samtidig med at nedskæringer og rationaliseringer har gjort deres arbejdsforhold mere og mere pressede. Det er vigtigt, at lønarbejderbevidstheden vokser sig stærkere hos disse grupper samtidig med at allianceperspektivet til brugerne (arbejderklassen) trækkes op. Der er her et umiddelbart kampfællesskab, en fælles interesse i, at de funktioner, som mellemlagene udfører, er til arbejderklassens gavn. Flere, bedre og billigere daginstitutioner, kampen for en udvidet og forebyggende sundhedstjeneste i arbejderklassens interesse.

Det vil være en styrkelse af den samlede kvindekamp at inddrage kvindebevægelsens progressive kvindearbejde i arbejderklassens og mellemlagenes fælles faglige kvindekamp.

Dobbeltarbejdet, den ideologiske og seksuelle undertrykkelse

Vi kan ikke stille krav op til en generalforsamling i en fagforening f.eks., som fjerner kvinders "medfødte" overansvarlighed for det derhjemme. Vi kan ikke stille krav op som tvinger mænd til at behandle os mindre mandschauvinistisk og sexistisk. Omkring disse ting må vi først og fremmest *agitere*. Vi må satse i højere grad på at køre kampagner, som kæder kvinders totale livssammenhæng sammen. Vi skal, når vi beskæftiger os med kvindearbejds-løshed, også beskæftige os med de sociale og psykologiske konsekvenser af arbejdsløsheden. Vi skal når vi beskæftiger os med barselsorlov, også beskæftige os med mandens mulighed for barselsorlov og vi skal også beskæftige os med de psykiske problemer omkring graviditeten, og selvfølgelig de katastrofale dårlige vuggestuemuligheder bagefter.

Det er desuden vigtigt at inddrage et område som vold mod kvinder i en faglig kvindepolitik. Det kan handle om en agitation om emnet, om en støtte til arbejdet med at oprette krisecentre, og det kan mere overordnet handle om at arbejde for at de faglige organisationer aktivt bekæmper en krisepolitik der øger problemet: Vold mod kvinder.

I arbejdet med at inddrage de ideologiske og seksuelle sider af kvindekampen i fagligt arbejde vil det være vigtigt at inddrage kvindebevægelsens progressive arbejde med spørgsmålet. Det kan ske gennem oplysning om, hvad bevægelsen har arbejdet med, det kan ske i et samarbejde med bevægelsen omkring f.eks. møder, høringer osv.

Enhedsarbejde

Som skrevet før er et enhedspolitisk arbejde nødvendig f.eks. ved igangsættelsen og gennemførelsen af de kvindepolitiske kampagner, som er omtalt. Vi skal lave enhedsarbejde med alle, der arbejder kvindepolitisk på et progressivt grundlag. Det skal vi gøre på enkeltspørgsmål i stil med barselsorlovskampagnen. Kun ved gennem at samle alle kvindepolitisk aktive, kvinder fra fagforeninger, klubber, arbejdspladser, kvinder fra den nye kvindebevægelse, kan vi gøre kampagnerne slækraftige.

På længere sigt må vi arbejde for at ikke blot kvindepolitisk aktive kvinder fra fagforeninger, men de faglige organisationer indgår i en fælles kamp med bevægelsens progressive sider mod krisepolitikken og dens kvindeundertrykken-de konsekvenser. I et kvindepolitisk enhedsarbejde er det vigtigt at afgrænse sig mod 2 fejlagtige kvindepolitiske strømninger:

1. En kvindepolitik, der nedprioriterer den ideologiske side af kvindekampen, og som kun ser kvindeundertrykkelsen

som et aspekt ved arbejderklassens udbygning, og hvor der kun lægges vægt på de kampe, kvinder fører i deres egenskab som lønarbejdere.

2. En kvindepolitik, der opfatter manden som hovedfjenden og den patriarkalske undertrykkelse som altafgørende. Kvindeundertrykkelsen ses/opfattes således ikke som en del af klasseudbygningen under kapitalismen, I forlængelse af denne holdning udtrykkes der ofte afvisende holdninger til at kvinder og mænd organiserer sig sammen, og at en faglig kvindekampsmål er en fælles kamp med arbejderklassens og mellemklassenes mænd i kampen mod kapitalismen.

Kampen mod arbejdsløsheden

Krisens og krisepolitikens konsekvenser for arbejderklassen er massearbejdsløshed, splittelse i arbejderklassen og svækkelse af dens organisationer, angreb på reallønnen, tilkæmpede rettigheder, sociale goder, arbejdsforholdene.

Under krisen bliver arbejdsløsheden brugt som led i den økonomiske politik, der skal tvinge lønningerne ned og disciplinere arbejderklassen. Hvis arbejderklassen i krisen kan bremse overgrebene på de arbejdsløse og forøgelsen af arbejdsløsheden, er det en afgørende styrkeposition overfor borgerskabets forsøg på at vælte krisens byrder over på lønarbejdere.

I dag drejer det sig om at opbygge en aktiv arbejdsløshedsbevægelse, som kan skabe ideologisk pres omkring arbejdsløshedsproblemet og som kan udvikle kontakten og solidariteten mellem arbejdende og arbejdsløse. Det drejer sig om, at presse en kamplinje mod arbejdsløsheden ind i fagbevægelsen.

Men arbejdsløshedsproblemet kan først endeligt løses under socialismen. Derfor er målet for kampen mod arbejdsløsheden: Alle i arbejde.

Fagbevægelsen og arbejdsløsheden

Kun en samlet og kæmpende fagbevægelse besidder den styrke der skal til for at bekæmpe arbejdsløsheden, så det virkeligt batter.

Fagbevægelsen er i dag ikke den samlende kraft der effektivt bekæmper massearbejdsløsheden og dens konsekvenser. Den socialdemokratiske klassesamarbejds politik har gennem årene trukket fagbevægelsen ind i et nært samarbejde med og ansvar for den kapitalistiske samfundsøkonomi.

Derfor er arbejdet med at opbygge en aktiv og slagkraftig arbejdsløshedsbevægelse også et led i at presse en kamplinje mod arbejdsløsheden, krisepolitikken og klassesamarbejdet ind i fagbevægelsen.

Aktuelt må arbejdsløshedsbevægelsen støtte sig på de kampvillige og demokratiske kræfter i fagbevægelsen samtidigt med at arbejdsløshedsarbejdet tager sigte på at mobilisere bredt blandt de arbejdsløse.

Det drejer sig først og fremmest om, at understøtte dannelsen af selvstændige arbejdsløsheds klubber i tilknytning til fagforeningerne, altså med samme status som de øvrige klubber i fagforeningerne.

Arbejdsløshedsbevægelsen

Opbygningen af en arbejdsløshedsbevægelse i Danmark har meget vanskelige betingelser. De første skridt er taget ved dannelsen af Kampagnegrupperne for en aktiv og slagkraft-

tig arbejdsløshedsbevægelse, som er en samling af arbejdsløsheds klubber/udvalg og enkeltarbejdsløse.

Perspektivet med at opbygge en arbejdsløshedsbevægelse er at udvikle et kampfællesskab mellem arbejdende og arbejdsløse vendt mod arbejdsløsheden og overgrebene på de arbejdsløse og vendt med nedskærings- og indkomspolitikken.

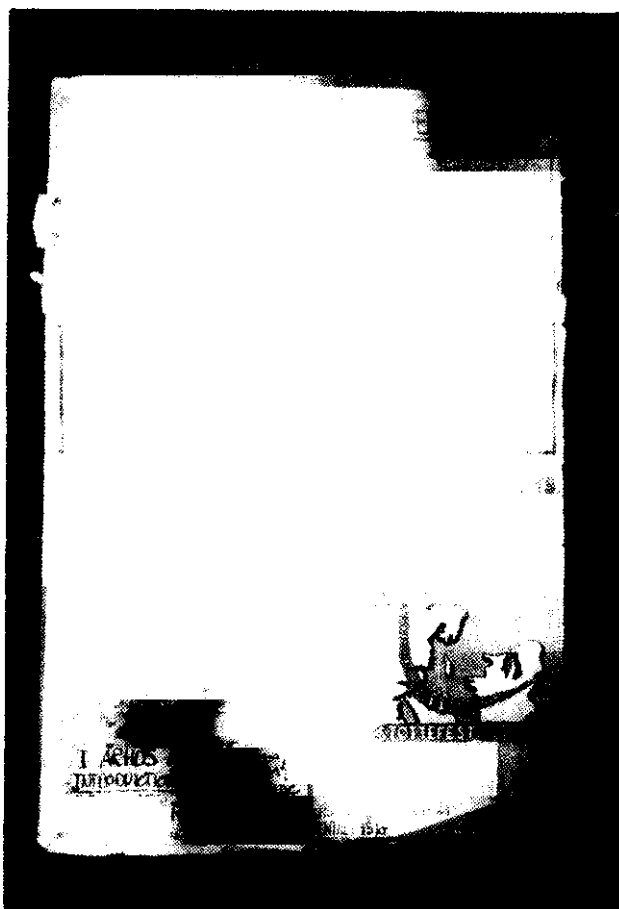
Den altovervejende del af fagbevægelsen understøtter ikke udviklingen af aktivitet blandt de arbejdsløse. Oftest oplever aktive arbejdsløse der forsøger at stable aktiviteter på benene at de faglige ledere modarbejder disse initiativer det gælder både socialdemokrater og DKP'ere.

Således tog det DKP-dominerede initiativ March 80 ikke sigte på at understøtte opbygningen af en arbejdsløshedsbevægelse.

Vanskelighederne med at få etableret selvstændige arbejdsløsheds klubber i tilknytning til fagforeningerne, betyder at meget af det arbejdsløshedsarbejde der kan laves idag vil tendere til at have en bredere politiserende effekt.

Det betyder at de aktioner som arbejdsløshedsbevægelsen kan lave i dag overvejende vil være demonstrationer. Dvs. aktioner hvor man nok kan gøre opmærksom på problemer, men ikke kæmpe kravene igennem.

Styrken ved den landsdækkende arbejdsløshedsbevægelse er netop at erfaringerne kan udbredes og at man i fællesskab kan lave kampagner om centrale arbejdsløsheds-spørgsmål og får bragt diskussionerne ud på arbejdspladser og i offentligheden. Eksempel: March 79, Konvoj 80.

Elektronisk reprint af: Arbejdsplads- & Fagforeningsresolution fra VS 11.kongres
Lokaliseret som særnummer i VS-bulletin sept. 1981
Copyright: Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv.

Arbejdsløshedsbevægelsen giver også mulighed for at forskellige arbejdsløshedsgrupper kan gå til samlet modstand mod overgreb der specielt rammer dem.

Mulighederne ior at kere et stabilt arbejdsløshedsarbejde i arbejdsløshedsklubben i den enkelte fagforening afhænger enormt meget af om der kan etableres et rimeligt samarbejde med fagforeningen.

Men ethvert forsøg fra fagforeningens side på at kontrollere arbejdsløshedsarbejde skal afvises.

I en fagforening hvor ledelsen modsætter sig dannelsen af en arbejdsløshedsklub men hvor der er tilstrækkelig basis blandt de arbejdsløse for det, må klubben oprettes alligevel og så arbejde på at få fagforeningsgeneralforsamlingens (de arbejdendes) godkendelse.

En hovedopgave i enhver arbejdsløshedsklubs aktiviteter må være at udvikle samarbejdet med arbejdsløshedsklubberne i fagforeningen.

Herudover kan nævnes: Arbejdet i forhold til den landsdækkende arbejdsløshedsbevægelse på byplan, på brancheplan m.v.

Overgreb på de arbejdsløse

For de arbejdsløse betyder arbejdsløsheden forringelse i levestandarden og isolation ift. kammeratskabet og den faglige aktivitet på arbejdspladsen. Mange rammes hårdt psykisk - hvilket ikke mindst forstærkes af den borgerlige hetz mod de arbejdsløse. For mange arbejderfamilier er arbejdsløsheden en katastrofe økonomisk og menneskeligt.

Samtidig med at krisepolitikken er arbejdsløshedskabende rammes de arbejdsløse af stadigt flere overgreb hvis hovedformål er at mindske de statslige udgifter til understøttelse og hvis konsekvenser er at der skabes en gruppe af løntrykkere og at arbejdskraften sorteres dvs. at de grupper arbejdsgiverne ikke mere ønsker som umiddelbar arbejdskraftreserve tvinges ud af arbejdsmarkedet.

Det gælder kvinderne, de unge, fremmedarbejderne, de gamle og andre folk som ikke kan leve op til produktivitetsskravene. VS lægger stor vægt på, at disse grupper forsvares.

VS vil bekæmpe at arbejdsløsheden bliver brugt til at tvinge kvinderne ud af arbejdsmarkedet. Krise eller ej: Kvinderne har lige så meget ret til arbejdet som mændene.

Angrebene på de arbejdsløse sker gennem direkte nedsettelse af understøttelsens størrelse, gennem tidsbegrænsningerne i retten til understøttelse, gennem øget kontrol og vurdering af, om man står til rådighed for arbejdsmarkedet - det såkaldte rådighedsbegreb.

Det konsekvente svar på forringelser i understøttelsens størrelse er krav om fuld kompensation for tabt arbejdsfortjeneste ved arbejdsløshed.

VS kræver for at alle tidsbegrænsninger i retten til understøttelse skal fjernes. 26 ugers reglen tvinger mange langtidsarbejdsløse over på bistandshjælpens eksistensminimum eller til at tage imod lavt betalte jobtilbud ofte indenfor et nyt fagområde.

De unge skal heller ikke være løntrykkere og skruerbrækere. De unge arbejdsløse skal kunne optages i fagforeninger og A-kasser. Væk med alle tidsbegrænsninger.

Rådighedsbegrebet er et væsentligt spørgsmål for de arbejdsløse. En stadig større gruppe af arbejdsløse får stemplet: Ikke til rådighed for arbejdsmarkedet. Det gælder især kvinder med børn, der rammes af børnepasningscirkulæret

og af den katastrofale mangel på daginstitutioner. Det gælder de arbejdsløse der bliver sorteret fra ved de såkaldte §65 samtaler, hvor A-kassen skal vurdere deres arbejdsduelig-hed.

Rådighedsbegrebet bruges også til at tvinge folk på deltid uden supplerende understøttelse. Deltidsarbejdende afkræves en frigørelsesattest som arbejdsgiveren kan udstede eller trække tilbage efter forgodtbefindende. Uden frigørelsesattest ingen supplerende understøttelse. Også her rammes kvinderne, idet især mange kvinder er på deltid. Den individualisering som arbejdsløshedslovgivningen forstærker skal væk. Væk med børnepasningscirkulæret - væk med frigørelsesattester.

Kampen mod overgrebene er på længere sigt en kamp for fagbevægelsens gode gamle krav om anvisning og kontrol tilbage til tagforeningerne. Det er også en kamp mod splittelserne blandt de arbejdsløse og for en solidarisk anvisning: Længst ledig - først tilbudt arbejde.

Men kampen mod overgrebene hænger sammen med opbygningen af en aktiv og slagkraftig arbejdsløshedsbevægelse, hvis ryggrad er en organisering af de arbejdsløse i selvstændige klubber i tilknytning til fagforeningerne.

De arbejdende og arbejdsløsheden

Arbejdsløsheden gør det muligt for arbejdsgiverne at undergrave overenskomsten og arbejderklassens tilkæmpede rettigheder, sætte løngradningen ud af kraft og sænke reallønnen. Samtidig bliver arbejdsforholdene yderligere forringet fordi arbejdere med truslen om fyring hængende over hovedet presses til at acceptere tempoopskrunding, stramning af svædaagesbestemmelserne m.v.

Derfor starter kampen mod arbejdsløsheden inden fyresedlerne er afleveret: Mod at indførelsen af ny teknik bruges til rationalisering der dels sender folk i arbejdsløshed, dels forringer arbejdsforholdene for de tilbageblevne. Ny teknik skal bruges til at forbedre arbejdsforholdene - ikke til at forøge arbejdsløsheden. Mod tempoopskrunding og overarbejde. Mod spekulationslukninger og -flytninger af virksomheder og for fuld indsigt i regnskaber og produktionsplaner. Mod politiske fyringer, sortlistning og fyringer af ældre og svage arbejdere. For blokadevåbnet og den frie strejkeret.

En vigtig del af de arbejdendes kamp mod arbejdsløsheden er altså at fastholde og udbygge de styrkepositioner der er opnået.

Arbejdsløshedsbevægelsen skal føre fælles kamp med de arbejdende mod krisepolitikken for at styrke arbejderklassen.

Kampen mod nedskærings- og indkomstpolitikken er central for de arbejdende og lægger direkte op til et kampfællesskab mellem arbejdende og arbejdsløse.

Helt centralt står kampen for enhedskravene, generelle lønstigninger, 45 kr. i garanteret mindsteløn, fuld dyrtidsdækning og for generel arbejdstidsnedsættelse til 35 timer (30 timer på skiftehold) med fuld lønkompensation her ved overenskomsten 81.

Disse krav kan kun kæmpes igennem på arbejdspladserne, men arbejdsløshedsbevægelsen kan spille en vigtig rolle ift. at agitere og skabe aktivitet for overenskomstkravene. Også her er det vigtigt at slå fast, at de arbejdsløse og de arbejdende har fælles interesser i kravene.

Arbejdsløshedsbevægelsen og mellemlag

Arbejdsløsheden, nedskærings- og indkomspolitikken rammes også store dele af mellemlagene - de offentlige ansatte. Idag udgør mellemlagsarbejdsløse (bibliotekarer, pædagoger, socialrådgivere o.lign.) en væsentlig del af det aktive arbejdsløshedsarbejde. Inden for disse grupper er især udviklingen af arbejdsløshedsklubber/udvalg nået længst.

Den fælles kamp mod arbejdsløsheden og nedskæringspolitikken i arbejdsløshedsarbejdet skal ses som et led i at udvikle alliancer mellem offentligt ansatte og brugerne, specielt fra arbejderklassen, omkring mere vidtgående krav ift. en udvidelse af den offentlige sektors serviceniveau og disse mellemlags arbejdsmæssige funktion i social-, sundheds- og uddannelsessektorerne.

Arbejdsløsheden og centrale behov

En stærk arbejderbevægelse kan på nogle områder gennemtvinge at produktionen og statens aktiviteter underkastes hensynet til arbejderklassens og andre befolkningsgrupper behov.

Som svar på massearbejdsløsheden indenfor byggesektoren og værfsektoren må arbejdsløshedsbevægelsen medvirke til udvikling af krav om øget bolig- og institutionsbyggeri og opbygning af alternativ energiforsyning.

Denne kamp mod arbejdsløsheden og for opfyldelsen af nogle af arbejderklassens behov må føres sammen med de folkelige bevægelser der i forvejen arbejder på disse områder.

Det betyder at arbejdsløshedsbevægelsen allerede i dag må forsøge at alliere sig med disse bevægelser for på længere sigt at vinde den nødvendige folkelige opbakning bag kravene.

F.eks. betyder dette, at arbejdsløse indenfor byggefagene skal arbejde på at opbygge alliancer med beboergrupper der slås for byfornyelse på beboernes betingelser, bedre og billigere boliger m.v.

Lærlinge, ungarbejdere og unge arbejdsløses situation

Ungarbejdere går til en løn langt under "voksenarbejderen" gennemsnit. Ofte har de det dårligste arbejde. Ungarbejdere bliver brugt som splittende og løntrykkende kraft, fagforeninger og forbundene har aldrig rejst kravet om fuld løn til ungarbejdere. Ikke nok med at ungarbejdernes overenskomstsikrede løn ligger langt under gennemsnittet, men indenfor områder som grillbarer, tankstationer og lignende underbetales de endog i forhold til overenskomsten.

Når lærlinge får udbetalt deres løn, indeholder den kun mellem 1/3 og 1/2 af, hvad svendene får. Lærlinge under 18 år får kun udbetalt det halve i dyrtidsportion. Også lærlinge bliver brugt som løntrykkere.

Når der er strejke, fagligt møde eller lignende må lærlingene pænt blive stående ved maskinerne og blive brugt som strejkebrydere. Lærlingeloven siger nemlig, at lærlinge ikke må aktionere.

Det, der stiller de unge arbejdsløse, som endnu ikke har været i arbejde, endnu ringere end andre arbejdsløse, er, at de ikke kan blive medlemmer af en fagforening eller A-kasse. Er de under 18 år kan de ikke engang få socialhjælp. Disse tvinges derfor til at fungere som løntrykkere og kan udvikle sig til et "pjalteproletariat", løsrevet fra arbejderklassen, der kan blive et led offer for reaktionære strømninger.

Splittelsen i arbejderklassen

Denne opsplitning, her kort vist blandt lærlinge, ungarbejdere og ungdomsarbejdsløse i forhold til resten af arbejderklassen er en klar hindring for udviklingen af en kæmpende arbejderklasse. En arbejderklasse, der forsvare sig mod de angreb, borgerskabet og dets allierede kører frem med. Aktuelt er det indkomspolitik, der skal løse krisen på arbejderklassens bekostning. På længere sigt hindrer splittelsen en offensiv kamp for socialisme og kommunisme. Derfor må kampen i dag tage udgangspunkt i, at splittelsen i arbejderklassen er en væsentlig hindring i kampen for socialisme.

VS' politik for området

Ungarbejderbegrebet må afskaffes, dvs. fuld løn til ungarbejdere, samtidig må fagbevægelsen støtte kampen for organisering af ungarbejdere.

På lærlingeområdet er det langsigtede lønkrav: Fagets mindsteløn, for at ligestille lærlinge og svende i kampen for bedre løn- og arbejdsforhold. Det dagsaktuelle krav er lærling/svend samme lønstigning, dette peger frem mod en fælles kamp. Vi må kræve, at svendene tager lærlingenes krav med hver gang, der rejses lønkrav, desuden må svendene støtte selvstændige lærlingelønkrav.

Vi kræver aktionsret, idag må lærlingelovens bånd brydes. Vi vil have alle vores forhold lagt ind under overenskomsterne.

De nuværende specielle lærlingeoverenskomster kræver vi afskaffet. Konsekvensen af disse krav er, at lærlingeloven afskaffes. Det kan kun ske gennem aktiv kamp på arbejdspladserne.

Som en naturlig følge af disse krav kræver vi at blive optaget som fuldgyltige medlemmer af forbundene. Fuldgyldigt medlemskab erstatter på ingen måde det selvstændige ungdomsarbejde på alle planer. Det selvstændige klubarbejde vil stadig være ryggraden i al faglig ungdomsarbejde.

Derfor bekæmpede VS LOs tværfaglige ungdomsarbejde og indgår under ingen omstændigheder i dette projekt for passivering af arbejderungdommen.

VS arbejder for at danne selvstændige arbejdsløshedsklubber under Faglig Ungdomsafdelingerne for alle unge arbejdsløse, der ikke har mulighed for at blive medlem af en A-kasse. Alle ungdomsarbejdsløse skal kunne optages i fagforeninger og A-kasse.

Kravet for såvel de unge som de øvrige arbejdsløse må være: Væk med alle tidsbegrænsninger.

Når der startes beskæftigelsesarbejde, skal det være med et fornuftigt fagligt indhold til gennemsnitslønninger indenfor området. Projekterne skal vare så længe, at man opnår anciennitet i A-kassen.

Alle krav peger frem mod en fælles kamp i arbejderklassen.

VS' politik for ungdommens faglige uddannelse

VS arbejder for en uddannelse, der muliggør, at den enkelte arbejder kan overskue produktionsprocessen. Så vil vi være bedre rustet i klassekampen og får bedre muligheder for at ramme kapitalisterne på deres mest ømme punkter.

Ud fra dette må vi sikre, at vi altid lærer de nyeste arbejdsmetoder, og den teoretiske baggrund for disse.

Uddannelsen skal ikke alene være fagteknisk, men også samfundsfagligt orienteret i lærlingenes interesser, underlagt lærlingenes kontrol i samarbejde med fagforeningerne og dermed befriet for arbejdsgiverindflydelse.

Basisåret er med til at skabe et overblik over produktionsprocessen og må derfor ikke afskaffes eller skæres ned, men skal forbedres.

Basisårsløn og praktikpladser kan kun sikres ved mobilisering og aktioner vendt mod arbejdsgiverne og gennemført gennem overenskomsterne, ved brug af fagforeninger, arbejdsledelsesudvalg, Faglig Ungdomsafdelinger og så videre. Mesterlæren skal ikke afskaffes, før praktikplads og basisårsløn er sikret, dette ville af økonomiske grund afskære en stor del af arbejderungdommen fra at få en faglig uddannelse. Derfor kæmper vi for forbedringer af mesterlæren.

LLO

Lærlinge og ungarbejdere er i dag organiseret i LLO, Lærlinge og Ungarbejdernes Landsorganisation.

VS støtter LLO som lærlingenes og ungarbejdernes enhedsorganisation, og VS'ere vil arbejde i LLOs organer for at styrke den faglige organisering og den faglig kamp blandt lærlinge og ungarbejdere.

LLO har fra sin start af i 1970 været i modsætning til LO og Socialdemokratiet. Hovedmodsatningerne har været om Arbejdsretten, Formandsinitiativet, ØD, demokratiet i lærlingebevægelsen og kravene/kampformerne.

LO brød i 1976 med LLO efter en længere kampagne mod "det kommunistisk styrede, og fagbevægelsesfjendtlige LLO", og forsøger nu at opbygge et alternativ, der bygger på snævert samarbejde mellem LO/DSU (Danmarks Socialdemokratiske Ungdom) i de nye fællesorganisationsudvalg (FO'U) for at få classesamarbejdet til at slå an i arbejderungdommen og bekæmpe enhver venstretendens i arbejderklassen, for at sikre indkomstpoltikken.

Det er svært, LO /Socialdemokratiet skyer ingen midler i kampen mod LLO. Forsøget har foreløbig ikke slået an, men de skal nok finde nye veje. VS og andre revolutionære har fra start af LOs overgreb arbejdet for en offensiv kamp ud fra ovenstående forståelse.

DKU (Danmarks Kommunistiske Ungdom) og dermed flertallet i LLO har stået for en mere taktisk modstand mod FO'U, hvor man, sidst på LLOs 8. kongres, afviste at nævne LO og Socialdemokratiet med navn som modstandere af det selvstændige lærlingearbejde. Ligeledes nægter man i LLO åbent at sætte overgrebene i forbindelse med indkomstpoltikken.

Men i praksis har LLO og Faglig Ungdom-afdelingerne mange steder ført en nok så konsekvent kamp mod FO'U.

Det skyldes 2 ting: 1. de kontante overgreb har nødvendiggjort en aktiv kamp for at opretholde organisationen, 2. det pres som de revolutionære har lagt for en konsekvent kamp mod FO'U.

Som noget ret enestående findes Socialdemokratiet ikke repræsenteret i organisationen på grund af LO/DSUs aktive splittelsesarbejde.

LLO er i dag stærkere end nogensinde før, og står på en klar linje mod indkomstpoltik og ØD.

I LLO findes der forskellige linjer, og der foregår en åben politisk kamp og debat mellem dem, hvor DKU er den dominerende og har været det siden organisationen start. Dette sætter sine tydelige spor i LLOs politik.

VS er dog på en række punkter uenig med den politik, som flertallet af LLO står for. Dette blev klart markeret på LLOs 8. kongres.

Lønkravene

Vi står for, at det langsigtede lønkrav skal være "fagets mindsteløn" og ikke en "løn til at leve af". Lønkrav må stilles, så de hænger sammen med hele arbejderklassens kamp. Og ikke kun ud fra at man skal have medlidenhed med lærlingene. Vi afviser tanken om, at lærlingene skal aflønnes efter kvalifikationer og produktivitet. Vi mener derimod, at de mindst skal have fagets mindsteløn, det stiller lærling og svend i samme udgangsposition.

VS har heller ikke samme tiltro til muligheden for at bruge staten, som DKU har. Derfor kræver vi nu, at EFG-basisårslønnen skal kæmpes igennem til overenskomsten, og at lærlingelovens bestemmelser skal lægges ind under overenskomsterne. DKU'erne i LLO kræver derimod, at Folketinget skal genindføre basisårsløn, at Folketinget skal presse arbejdsgiverne til at åbne praktikpladser, at den udemokratiske lærlingelov skal erstattes af en demokratisk osv. Den linje mener vi givet er et forkert perspektiv for kampen samtidig med at den er umuligt i praksis.

Det er på arbejdspladserne magten ligger, og de nævnte områder skal netop løsrives fra statsmagten, for at styrke arbejderklassens positioner.

I kampformerne er der de sidste år sket en radikalisering væk fra de brede offentlighedsrettede aktioner. Målet må være at få rejst lærlinge- og ungarbejder-problemerne som en del af arbejderklassens kamp. I stedet for en bred aktionsenhed på tværs af alle klasser i ungdommen, som LLO tidligere satsede kræfterne på. Vi mener ikke, at hele ungdommen har fælles interesser, men selvfølgelig skal arbejderungdommen samarbejde med f.eks. de uddannelsessøgende, men det skal være på et klassegrundlag. En fælles kamp for uddannelsesløn i dag vil underbyde lærlingebevægelsens krav, f.eks. basisårsløn.

I dag arbejdes der meget mere med lønkravskampagner, støtte fra fagforeninger og arbejdspladsklubber osv. end tidligere. Samtidig er det en hovedopgave at styrke de enkelte lærlingeklubber indenfor fagene og på arbejdspladserne. Så Faglig Ungdom-afdelingerne kan blive reelle samlingspunkter for kampen.

Oppositionsarbejdet

På grund af ovenstående kritik af LLO, må de revolutionære arbejde for, at en anden linje slår igennem i lærlinge- og ungarbejderbevægelsen. Dette gøres bedst gennem Oppositionsarbejdet, fordi:

1. Gennem opbyggelsen af en opposition får man kontakt til og kan fastholde de militante lærlinge og ungarbejdere.

2. Og støtte dem i deres daglige arbejde.

3. På baggrund af de konkrete erfaringer giver oppositionen mulighed for udviklingen af en kamplinje.

4. Det er nødvendigt med en fysisk opbakning bag oppositionens politik, som omfatter andre end de revolutionære.

VS' opgaver i oppositionen

1. at arbejde *loyalt* i Oppositionsarbejdet samt at være drivende i at få nvt op at stå.

2. at arbejde på at udvikle grundlaget sideløbende med erfaringerne.

3. at forsøge at fastholde grundlaget som: a. et *konkret* svar på problemerne b. et *klassegrundlag* med lærlingenes/arbejderklassens som grundlæggende.

4. at bruge erfaringerne fra arbejdet i oppositionen til at udvikle en revolutionær politik. Hvis VS og andre revolutionære ikke lever op til disse opgaver, kan det bl.a. på længere sigt betyde at oppositionen går i opløsning.

Det faglige ungdomsarbejde og VS

Det faglige arbejde er ikke blot vigtigt for at styrke lærerlæringenes kamp og for at bekæmpe splittelsen i arbejderklassen. Arbejdet er også vigtigt, fordi det giver de revolutionære muligheder for at vinde fodfæste i arbejderklassen. For det faglige ungdomsarbejde er der to ting, der gør det muligt:

1. De forhold, arbejderungdommen lever under, er så dårlige, at de giver grobund for en radikal agitation.

2. Arbejderungdommen har ikke på samme måde som resten af arbejderklassen fået opdyrket en reformistisk bevidsthed gennem årelangt klassesamarbejde.

Det betyder, at arbejderungdommen ikke er så traditionelt bundet til Socialdemokratiet som den øvrige arbejderklasse.

Strejkestøttee arbejdet

Som tidligere beskrevet mener VS, at perspektivet for Strejkestøttee arbejdet er at få det op at stå på arbejdspladser og i faaforeninger. Derfor arbejder VS for, at der oprettes strejkefunds i klubber, og at fagforeningerne i stigende grad deltager aktivt i støttee arbejdet.

Men som styrkeforholdet er i dag vil den støtte, der herved kan etableres langt fra kunne sikre en strejke økonomisk eller politisk. Derfor er strejkestøttee komiteerne i boligområder og på uddannelsessteder i dag en simpel nødvendighed i forhold til mange konflikter. Men vi skal understrege, at støttee komiteerne *aldrig* kan blive af *strategisk* betydning ift. arbejdet med at danne en fagopposition mod den herskende samarbejdslinje i fagbevægelsen. Deres betydning er udelukkende af *taktisk* art.

På længere sigt vil støttee komiteer i boligområder og på uddannelsessteder kunne have en betydning for arbejderklassens muligheder for at indgå alliancer med andre lag af befolkningen.

Strejkekomiteer kan:

- samle penge ind og dermed mindske det økonomiske tab, der er ved en konflikt,

- uddele de aktionerendes egne informationsmaterialer som modvægt mod den borgerlige presses "terroristprægede" skildringer,

- støtte praktisk og moralsk,

- evt. være med til at få støttee arbejdet op at stå på lokalområdets arbejdspladser/fagforeninger.

Disse konkrete og praktiske opgaver er vigtige. Støttee komiteerne har derudover en intern funktion, idet de diskussioner, der bliver ført i komiteen virker skolende for de strejkende og komiteemedlemmene. Endvidere er støttee komiteerne et godt udgangspunkt for enhedsarbejde i lokalområdene.

Alle der kan støtte en given konflikt, skal kunne være med i støttee komiteerne. Vi arbejder i dem på et bredt enhedspolitisk grundlag, både i forhold til de praktiske opgaver og i forhold til en solidarisk kritik, der *ikke* skal bruges til at føre bestemte politiske opfattelser på venstrefløjens ind i konfliktens grundlag og forløb.

I den forbindelse vil vi kritisere KAP, der igennem resolut-

oner kommer med handlingsanvisninger til de aktionerende. Dette mener vi kan være med til at splitte de strejkende.

Vi mener ikke, at støttee komiteerne skal bestemme, hvorledes en strejke skal køres, men i og med at de strejkende opfordrer os til at give vores mening til kende, skal vi gøre dette i det omfang, det kan medføre en udvikling i selve strejken. Andet ville være usolidarisk og urealistisk.

Vi mener, det er vigtigt at kritisere SF/DKP, der bekæmper og splitter støttee arbejdet ved at hævde, at det er ekstremistorganer, der vil splitte fagbevægelsen. De mener, at støttee arbejdet må kanaliseres gennem fagbevægelsen. Vi er enige i princippet, men mener, det er hyklerisk, når DKP/SF godt ved, at dette kun i meget få tilfælde kan lade sig gøre idag.

Udenlandske - danske arbejdere samme kamp

Splittelsen mellem danske og udenlandske arbejdere bliver mere og mere udbredt på de danske arbejdspladser, også blandt ellers militante arbejdere ser man tit en racistisk holdning. Det er VS' opgave at pege på en fælles kamp for indvandrere og danske arbejdere.

De krav der er centrale for den danske arbejderklasse idag - fordi de styrker og samler os - er lige så centrale for de udenlandske arbejdere. F.eks. har kampen for fuld dyrtidsdækning, for høj fast mindsteløn, for faste pauser, for først fyret først i arbejde, mod børnepasningscirkulæret, lige stor betydning for danske og udenlandske arbejdere.

Men indvandreres specielle situation i Danmark, gør det nødvendigt at rejse nogle specielle krav, der sikrer, at danske og udenlandske arbejdere har lige mulighed for at deltage i den daglige kamp på arbejdspladserne.

Kampen for disse krav hænger nøje sammen med en kamp for, at fagforeninger og klubber, fungerer på en ganske anderledes måde end i dag. Det er en del af kampen for demokratiske fagforeninger og klubber, der bygger på medlemmernes aktivitet, og solidaritet. Man kan for eksempel sige, at tilstedeværelsen af en tolk i en fagforening ikke har den store betydning, hvis fagforeningen bruger tolken til at true de udenlandske arbejdere med eksklusion.

Indvandrernes forhold i Danmark

Generelt har de udenlandske arbejdere det dårligste arbejde til den laveste løn, og arbejdsløshedsprocenten er væsentligt højere for udenlandske arbejdere. Dette bunder i indvandrernes situation i Danmark. De udenlandske arbejdere er blevet hentet hertil for netop at arbejde i disse job. Mange kommer fra landområder, og er altså førstegenerationsarbejdere i industrien i et fremmed land. Dertil kommer de store sprogsvækkigheder, og at mange indvandrere mangler en helt elementær viden om deres rettigheder hvordan det faglige arbejde foregår osv. Ud over dette hænger den konstante trussel om udvisning over hovedet på indvandrerne.

Alt dette betyder at indvandrere generelt har en lavere faglig bevidsthed end danske arbejdere. Men vi har også set eksempler på at netop udlændinge har været meget radikale i deres kamp for bedre løn- og arbejdsforhold. De fleste udlændinge er ikke på samme måde som de danske arbejdere hæmmede af det fagretslige system, tillidsmandssystemet - klassesamarbejdet.

Samtidig kan indvandrernes aktive deltagelse i klassekampen, tilføre den danske arbejder en international forståelse.

Islams opfattelse af kvindernes stilling hæmmer de islamiske kvinder i at optræde aktivt over for arbejdspladsen og samfundet iøvrigt. Har kvinden ikke arbejde lever ofte isoleret fra andre og dybt afhængig af sin mand. Men også på arbejdspladsen er hun fastholdt i sin afhængighed af manden. Det er i reglen ham der søger arbejde til hende, ham der oversætter, ham der er ansvarlig for økonomien. Samtidig har kvinden langt den største part af opgaverne i hjemmet. Kvindernes rolle under islam vanskeliggør det faglige arbejde blandt indvandrerkvinderne meget. Alene et klubmøde kan volde store problemer.

Som socialister må vi tage afstand fra Islam og andre religioner, men i det konkrete arbejde er vi nødt til at tage udgangspunkt i, at Islam præger hverdagen i afgørende grad for de fleste indvandrerkvinder.

Splittelsen mellem danske og udenlandske arbejdere

Sprogforskellen, den forskellige baggrund og den lave faglige bevidsthed, er nogle af grundene til splittelsen mellem danske og udenlandske arbejdere. Men hertil kommer en massiv racistisk hetz fra borgerlige og socialdemokrater, og en generel svag klasseholdning blandt danske arbejdere.

Fagforeningernes holdning til indvandrere

De fleste socialdemokratiske fagforeninger opfatter udlændinge som en pestilens. De opfatter ikke indvandrerne som medlemmer, på lige fod med danskerne, men fører tvært imod i de fleste tilfælde en direkte racistisk politik. F.eks. forvalter de hårdhændet kravet om at indvandrere skal kunne tale dansk for at kunne oppebære understøttelse. Mange indvandrere er blevet smidt ud af A-kasserne på grund af manglende dansk kundskab.

De socialdemokratiske fagforeningers optræden overfor indvandrere er selvfølgelig en konsekvens af deres opfattelse af medlemmer i det hele taget. At de generelt ikke ønsker nogen selvstændig aktivitet blandt medlemmerne.

VS har nogle klare opgaver overfor splittelsen mellem danske og udenlandske arbejdere. Vores arbejde må tage udgangspunkt i, at en forudsætning for at bekæmpe racismen og kæmpe for bedre forhold for indvandrerne, er at indvandrerne selv er aktive i denne kamp. Aktiviteten blandt indvandrerne er i dag lav (pga. de ovenfor nævnte årsager), enkelte steder har vi dog set en bevægelse blandt udenlandske arbejdere, f.eks. på Frederiksberg Metalvarefabrik og Ribe Jernindustri. Vores Arbejde skal tage sigte på et samarbejde med de enkeltpersoner og grupper af udenlandske arbejdere, som vil lave et arbejde i forhold til arbejdsplads og fagforening.

Det er vores opgave offensivt at rejse en diskussion, blandt indvandrere og danske arbejdere, af indvandrernes forhold. At bekæmpe alle racistiske tendenser og pege på en fælles kamp på vores arbejdspladser og i fagforeningerne.

Vi skal kræve at danske og udenlandske arbejdere får samme muligheder for at arbejde fagligt. Der skal være tolk tilstede på faglige møder og klubmøder, og vigtige papirer skal oversættes til det nødvendige antal sprog. Vi skal forslå at indvandrerne får mulighed for at vælge en talsmand eller et klubbestyrelsesmedlem (i det mindste) for på den måde at sikre at problemerne bliver taget op.

Alene det at vi rejser og diskuterer disse krav vil virke mobiliserende blandt indvandrerne.

Vi skal arbejde for at også indvandrerkvinderne bliver inddraget i det faglige arbejde. På grund af kvindernes rolle i den islamiske opfattelse vil det i de fleste tilfælde være svært. Skal det lykkes må vi tage vores udgangspunkt i den situation, indvandrerkvinderne står i. F.eks. skal vi kræve at det er *kvindelige* tolke der oversætter på møderne, og at klubmøderne bliver lagt i arbejdstiden. Og vi skal foreslå at der på møderne bliver taget emner op, som har speciel interesse for indvandrerkvinderne.

Danskundervisning

Vi kræver danskundervisning i arbejdstiden, for de der er i arbejde og i dagtimerne for de arbejdsløse. Undervisningen skal betales af arbejdsgiverne, over en central fond. Undervisningen skal hænge sammen med indvandrernes hverdag og problemer og tage udgangspunkt i deres situation. Bl.a. i at mange indvandrere er analfabeter - især blandt

kvindeme. Kravet er vigtigt da det er fundamentalt for at kunne snakke sammen, for at kunne stå sammen om de daglige problemer. Kravet skal rejses til overenskomsten og på den enkelte arbejdsplads, hvor der er styrke til det. På kort sigt er kravet ikke realistisk, men alene diskussionen af kravet vil være vigtig.

Vi vil kæmpe for at fagforeningerne arbejder aktivt for at forbedre indvandrems forhold, og for at inddrage dem i det faglige arbejde. Ligesom vi kræver at fagforeningerne støtter en aktivitet blandt de danske medlemmer, må vi kræve at fagforeningerne tager indvandrems problemer op, og forholder sig aktivt til dem.

Vi skal kræve at de ansætter det antal kvalificerede tolke, som er nødvendigt, at for sikre en ordentlig kommunikation, mellem fagforening og medlemmer. Flere fagforeninger kunne f.eks. slå sig sammen om at ansætte nogle tolke. For at sikre at tolkene er kvalificerede, skal der oprettes kurser, for tolke om faglige spørgsmål.

Papirer til medlemmene skal oversættes til de vigtigste sprog i fagforeningen. Fagforeningerne skal arrangere møder om forhold der specielt angår indvandrere, for på den måde at inddrage dem i det faglige arbejde.

Vi skal kræve at fagforeningerne nægter at smide udenlandske arbejdere ud på grund af manglende danskundskab. Tværtimod skal fagforeningerne støtte kravet om danskundervisning i arbejdstiden, og gå ind i forberedelsen af de danskurser, der allerede eksisterer for arbejdsløse indvandrere, og støtte de enkelte medlemmer i at deltage i disse kurser (ikke ved trusler om eksklusion). For, især indvandrerkvinder vil danskurser også være vigtigt for at bryde den isolation arbejdsløshed ofte vil betyde.

Vi skal arbejde for at fremme en forståelse for indvandrems baggrund og forholdene i deres hjemlande, og prøve at opbygge en solidaritet med arbejderklassens kamp i andre lande for at vise, at klassekampen er international. Dette kan vi bl.a. gøre ved selv at skrive og ved at få indvandrere til at skrive til vores fagblade, og ved at foreslå møder og studiekredse i fagforeningerne og på arbejdspladserne om disse emner.

Oppositionsarbejde og aktionsenhed i fagbevægelsen

Der er to områder i vores linje for at styrke arbejderklassens kampkraft og vinde indflydelse i fagbevægelsen:

1. Aktionsenhed om alle progressive krav blandt alle kampvillige dele af arbejderklassen, og styrkelse af det niveau i fagbevægelsen, der udgøres af de direkte repræsentanter, organiseret i en tillidsmandsbevægelse.

Det er gennem tillidsmandsbevægelsen at vi vil arbejde for, at organisere arbejderklassen enhed i kamp. Tillige er en tillidsmandsbevægelse vores udgangspunkt for at opnå tilstrækkelig styrke, til at gennemvinge de grundlæggende ændringer vi arbejder for i alle dele af fagbevægelsen, og styrke til at modstå fagbureaukratiets angreb på kæmpende arbejdergrupper.

2. Dannelse af oppositionsgrupper, bestående af enkeltpersoner, overalt på arbejdspladser, klubber, i fagforeninger, forbund og inden for landsklubber og tillidsmandsfor-samlinger.

Oppositionsgruppernes opgave er at vinde indflydelse på fagbevægelsens linje og arbejde for opbygningen af tillidsmandsbevægelsen.

Sammenfattet er vores mål for oppositionsgrupperne og aktionsenheden følgende:

- at knuse det fagretslige system og opbygge en alternativ forhandlings-aktionslinje
- at forsvare og udvikle effektive aktionsformer, der bygger på aktive og solidarisk kæmpende klubber og fagforeninger
- at mobilisere medlemmerne for at udvikle selvstændige, demokratiske og aktive fagforeninger og forbund
- at svække reformismens politiske ledelse af fagbevægelsen og skabe revolutionært flertal, i så mange fagforeninger og forbund som muligt
- at udvikle og kæmpe for en omfattende arbejderkontrol, der tager fat om magten på arbejdspladserne og det øvrige samfund
- at fagbevægelsen udvikler og gennemfører en selvstændig politik, der tager fat på alle sider af arbejderbefolkningens tilværelse
- at forsvare enhedsfagbevægelsen gennem en selvstændig organisering af underprivilegerede grupper samt en enhedspolitik, der kan forene alle medlemmer.

Aktionsenhedens muligheder

De eneste spørgsmål, hvorom alle er enige i fagbevægelsen er hvervning af uorganiserede arbejdere, oprettelse af overenskomster, valg af tillidsrepræsentanter og oprettelse af arbejdspladsklubber. Om disse spørgsmål er der ikke fredspligt. Alle politiske retninger i fagbevægelsen er enige herom og det vil som regel være muligt, at blive enige om aktion, selvom de reformistisk dominerede fagforeninger ofte er træge og hæmmet af deres normale forhandlingsfremfærd. Ligeledes gælder det overholdelsen af de mest elementære overenskomstsikrede og lovsikrede rettigheder. Herom kan man også blive enige med de fleste og en del resultater kan nås gennem forhandling med arbejdsgiverne, pga. deres interesse i at fastholde fagbevægelsen i fredspligtens ret.

Helt anderledes ser det ud, når sagen drejer sig om overenskomstfornyelse, forbedringer i overenskomstperioden, brug af slagkraftige aktionsformer og brud på fredspligten, mobilisering af fagbevægelsen til kamp mod reaktionære

forlig, og udvikling af fagbevægelsens organisation. Herom er der afgørende politiske skillelinjer især, men også faglige skel og andre gruppeinteresser gør sig gældende. Det er derfor om disse spørgsmål det er nødvendigt at praktisere linjen om aktionsenhed.

Vi kan ikke - mens vi bliver angrebet på alle områder - vente med at kæmpe til alle er enige. Tværtimod kan det, at nogle arbejdergrupper i det hele taget går i spidsen og kæmper for bestemte krav, være med til at skabe samling. Derfor arbejder vi til stadighed for at skabe enhed blandt alle kampvillige dele af fagbevægelsen, om de progressive krav, der på et givet tidspunkt er enighed om.

Aktionsenhedens indhold

Aktionsenheden er ikke noget nyt vi har fundet på. Aktionsenheden har været praktiseret så længe fagbevægelsen har eksisteret, i forskelligt omfang. Hver dag praktiseres den landet over på enkelte arbejdspladser og lidt sjældnere inden for en hel branche. Desuden har der i de sidste år været en del mere eller mindre koordinerede enhedsaktioner imod reaktionære politiske forlia eller i forbindelse med overenskomstfornyelser

Aktionsenhedens omfang, form og mål har været vidt forskellige og bestemt af omstændighederne der har udløst kampene, samt det forarbejde der især har været gjort af forskellige politiske retninger i fagbevægelsen (vores stilling til denne mangfoldighed spørgsmål og krav, som bedst kan skabe samling i kampen, er behandlet i den øvrige resolutions afsnit).

Som omtalt i afsnit 5, er der et spørgsmål som afgørende overskygger alle andre og som selv i den mindste aktion, er afgørende for enheden: Indkomstpolitikken.

Der er derfor imod indkomstpolitikken, som en fællesnævner for levevilkårsforringelser, asociale nedskæringer og arbejdsløshed, at det er helt centralt vi fastlægger vores linje for aktionsenhed.

Kampen imod indkomstpolitikken er rettet imod borgerskabet, der som den dominerende økonomiske og politiske magtfaktor skridt underminerer hele grundlaget for fagbevægelsens forhandlings- og aktionsret. Kampen er imidlertid også rettet imod Socialdemokratiets politik, mod det organiserede samarbejde med borgerskabet, som altid tvinger partiets reformpolitik på tilbagetog over for borgerskabets offensiv. For at bevare klassesamarbejdet og dermed sikre grundlaget for den socialdemokratiske fagforeningspolitik, gennemfører partiet en politik, som indbefatter et angreb på venstrefløj - og dermed åbner op for en senere langt hårdere offensiv fra borgerskabets side.

Et afgørende middel til at få arbejderklassen til at sluge de bitre piller, er Socialdemokratiets stærke kontrol med fagbevægelsen. Enhver opposition der udgør en samlet modstand imod indkomstpolitikken, og som truer med at svække denne kontrol med fagbevægelsen, er derfor et angreb på Socialdemokratiets klassesamarbejds politik, og bliver derfor forsøgt slået ned med hård hånd af de socialdemokratiske forbunds- og fagforeningsledelser ved hjælp af eksklusion-strusler, udhuling af fagforeningsdemokratiet osv. Et led i kampen mod indkomstpolitikken, er Kampen for at frigøre fagbevægelsen fra at være underlagt den socialdemokratiske parlamentariske politik og fagforeningspolitik. Dvs.

kampen for at udvikle de faglige organisationer som kampog klasseorganisationer, der hverken er integreret i statsapparatet eller underlagt Socialdemokratiet.

Skal denne kamp føres igennem til sejr, kræver det at flertallet af de socialdemokratiske arbejdere deltager aktivt. Når dette overhovedet er muligt, hænger det sammen med dels modsætningen mellem Socialdemokratiet og borgerskabet, dels modsætningen indenfor Socialdemokratiets klassesarbejdspolitik - nemlig modsætningen i Socialdemokratiet mellem at være et statsbærende parti og være et parti, der skal forsvare arbejderinteresser.

Vi har set eksempler på, at socialdemokratiske arbejdere er gået i kamp eller har støttet en kamp mod angreb fra borgerskabet, selvom partiets ledelse eller fagforeningsledelsen har indgået et kompromis til højre og har bekæmpet strejker og andre aktioner (f.eks. strejkebevægelsen i 1976 mod nulpolitikken, den brede modstand mod kriminaliseringen af blokadevåbnet, de mange huslejeboykot-aktioner osv.). Det samarbejde, der således under særlige omstændigheder har været udviklet mellem venstrefløjen og menige socialdemokrater, må venstrefløjen konsekvent arbejde for at udbygge til en virkelig aktionsenhed med de socialdemokratiske arbejdere.

Til gengæld må venstrefløjen heller ikke afstå fra en offensiv kritik af den socialdemokratiske politik. Afstår vi herfra, undlader vi at forberede de socialdemokratiske arbejdere på den uundgåelige modoffensiv, som partiapparatet og topbureaukratiet i fagbevægelsen før eller senere sætter ind mod aktionsenheden. En sejr, der skal løsrive fagbevægelsen fra sit ansvar for indkomspolitikken, kræver politiske massestrejker mod indkomspolitikken kædet sammen med krav om løsrivelse af fagbevægelsens bånd til Socialdemokratiet og staten.

Skal kampen mod indkomspolitikken lykkes, så kræver det SF's og DKP's aktive medvirken sammen med det revolutionære venstre. Aktionsenheden kan naturligvis ikke omfatte Socialdemokratiet som parti, da det i øjeblikket forsværer indkomspolitikken og nedskæringspolitikken vendt mod arbejderklassen.

SF og DKP repræsenterer klart en opposition til lønstopolitikken og nedskæringspolitikken. Titusinder af aktive i fagbevægelsen og andre steder orienterer sig mod - med god grund - disse to partier, der vender sig mod Socialdemokratiets bal med de borgerlige. Den grundlæggende politiske svaghed hos SF og DKP er, at de i deres strategi immervæk bygger på et enhedssamarbejde med Socialdemokratiet - og derfor slet ikke kan reagere tilstrækkeligt politisk radikalt i den aktuelle situation. SF og DKP's faglige ledere har ved en række lejligheder vendt sig mod en mere omfattende politisk bevægelse, og opstillet lokale lønaktioner som vejen frem!

Desuden har DKP i en lang række situationer svigtet de mest elementære krav til aktionsenhed, med en bureaukratisk arbejdsform og partichauvinisme. Så meget desto vigtigere er det, at de revolutionære ikke "freder" DKP til fordel for mere snævre initiativer, for i det hele taget at få den brede aktionsenhed op at stå.

Erfaringerne viser, at der hvor revolutionære er gået seriøst ind i aktionsenhed med en hvis styrke, er det lykkedes at slå ind i SF og DKP's rækker og styrke enheden. Det vil i stigende grad blive mulig fremover, med en styrkelse af VS' tilslutning og indflydelse i fagbevægelsen.

Aktionsenhed - opbygningen af en tillidsmandsbevægelse

1. Fagbevægelsen skal have ben at gå på. Målet er at få skabt en landsdækkende tillidsmandsbevægelse. Grundlaget herfor er bl.a. følgende udvikling og nydannelser i fagbevægelsen:

- oprettelse af klubber på alle større arbejdspladser og klubber for småarbejdspladser
- oprettelse af landsklubber inden for alle brancher og større koncerner

- jævnlig afholdelse af klub- eller tillidsmandskonferencer i de enkelte fagforeninger og forbund, indkaldt og tilrettelagt med indflydelse fra klubberne

- oprettelse af faste tillidsmandsforsamlinger i alle større byer og lokalområder med selvvalgt ledelse, kontor, blad og andet apparat, som fagpolitisk alternativ til Fællesorganisationerne.

2. Vi er selvfølgelig villige til at indgå i aktionsenhed med alle niveauer i fagbevægelsen, der er villige til at kæmpe for progressive krav. Men den stærkeste aktionsenhed er den der organiseres af direkte valgte arbejderrepræsentanter, der i praksis fungerer som talsmænd/kvinder.

Grundlaget for tillidsmandsbevægelsen er organiseringen på den enkelte arbejdsplads. På mange arbejdspladser er der stadig ikke oprettet klubber og udviklet en tradition for a¹-bejderdemokrati. Der er kun indenfor få brancher og fagforeninger kanaler til at tage direkte kontakt mellem arbejdspladserne. De faglige kanaler imellem to arbejdspladser går almindeligvis over fagforening og evt. forbund, som så bestemmer om, og hvordan kontakten bliver.

Der har i de senere år været en lang række situationer i forbindelse med overenskomstfornyelser, reaktionære politiske forlig, solidaritet med afgørende strejker, hvor der har været brug for en samlet indsats fra arbejderklassen. I fagbevægelsen er der ikke et officielt centrum, der i sådanne situationer kan udtrykke arbejderklassens umiddelbare holdning.

3. Vi arbejder for at udvikle en koordineret aktionsenhed på den enkelte arbejdsplads, inden for de enkelte brancher, forbund, lokalområder og på landsplan. For at organisere denne aktionsenhed, arbejder vi for dannelse af faste tillidsmandskoordinationer, inden for førnævnte områder.

Kun valgte repræsentanter kan få autoritet og opbakning til at gå i spidsen for kampen. Kun en sådan koordinering af direkte valgte repræsentanter som har opbakning, kan gennemtvinge afgørende ændringer i fagbevægelsen og modstå angreb fra fagbureaukratiet. Målet er at forskyde fagbevægelsens magtcentrum fra fagforbundene og LO, til tillidsmandsbevægelsen. Det er nødvendigt at tillidsmandsbevægelsen samler sig om klare og aktuelle mål.

4. Aktuelt er tillidsmandsforsamlingerne på by og landsplan mest i centrum på grund af den lange række af statslige indgreb i overenskomsterne og reaktionære politiske forlig.

Der er endnu ikke forudsætninger i tilstrækkeligt mange klubber og fagforeninger, til at danne et permanent tillidsmandsforum på landsplan med selvvalgt ledelse, kontor og blad (dette gælder også for mange byer og lokalområder).

For at styrke tillidsmandsmøderne på lokalt- og landsplan og gøre dem til arbejdende, forpligtende forsamlinger, arbejder vi desuden for følgende:

- at hovedparten af deltagerne er delegerede der er forpligtet over en arbejderforsamling, på arbejdspladser, blandt arbejdsløse og i fagforeninger

- at møderne indkaldes med en klar dagsorden og evt. forslag til beslutning, så det bliver muligt at holde en forudgående diskussion, som grundlag for de delegerede

- at gøre møderne arbejdende gennem gruppemøder for brancher og faggrupper, således at fællesmødets beslutninger får baggrund inden for disse områder og efterfølgende aktioner, krav med videre kan blive koordineret

- at tillidsmandsforsamlinger bruges til at organisere strejke støtte og sympatiaktioner, med kæmpende arbejdspladser

- at delegerede af offentligt ansatte fra institutioner, skoler, kontorer kan deltage

- at tillidsmandsbevægelsen udover traditionelle forhold ser det som sin opgave at gå aktivt ind i kampen omkring arbejdsløsheds- og social lovgivning, boliger, energiformer -de centrale behovs- og forbrugsområder.

Opbygningen af oppositionsgrupper

Oppositionen til det socialdemokratiske flertal i fagbevægelsen har været i klart mindretal som helhed. Oppositionen har kun magten i enkelte små forbund, et mindretal af fagforeninger. Af de store forbund, er det kun SiD som oppositionen har sat et vist præg på.

Oppositionen har været svækket af splittelser. Ikke bare mellem reformister og revolutionære, men også inden for de revolutionære og reformisterne. Den revolutionære venstrefløj har desuden været handicappet af at være ny og ung i fagbevægelsen. Først inden for de sidste par år er det lykkedes for os at blive synlige i det faglige arbejde.

Det politiske klima i fagbevægelsen er skærpet betydeligt,

siden krisens start og på grund af de hårde angreb der er blevet sat ind fra den borgerlige lejr.

Socialdemokratiet er igen begyndt at organisere sig politisk i fagbevægelsen med oprettelse af et fagligt sekretariat, socialdemokratiske klubber m.v. På alle områder skærper de kursen over for venstrefløjen for at befæste deres magt: Hetz i fagbladene mod venstrefløjen, eksklusioner af faglige aktive, centralisering af fagbevægelsen og indskrænkninger af medlemsdemokratiet.

Derfor er det også en aktuell opgave at styrke dannelsen af oppositionsgrupper overalt. Hvis vi ikke i løbet af en kortere årrække skal risikere at blive udraderet som politisk tendens i fagbevægelsen. Samtidig er det helt nødvendigt hvis venstrefløjen skal ændre styrkeforholdene og være i stand til at udfylde det tomrum der opstår ved afgangen af mangeårige faglige ledere.

Løse oppositionsgrupper, der kun samordner forslag til generalforsamlingen er ikke længere nok. Overalt skal vi arbejde for at der dannes faste oppositionsgrupper der løbende gør deres indflydelse gældende, holder faste møder, udarbejder grundlag for, hvad oppositionen vil og som samtidig træder åbent frem for at udbrede sine synspunkter. Disse skridt er helt nødvendige for at styrke og udvikle kampen for at vinde tilslutning til en anden linje i arbejdspladsernes faglige organisationer. Disse skridt er nødvendige for at styrke det daglige agitationsarbejde, at støtte oppositionen i at vinde flertal indenfor de enkelte faglige organisationer.

Omvæltning af fagbevægelsen og kampen imod bureaukratiet

Dannelsen af oppositionsgrupper overalt i fagbevægelsen er ikke kun nødvendig på grund af den aktuelle situation. Som en konsekvens af fagbevægelsens aktive deltagelse og underordning under klassesamarbejds love, aftaler og institutioner er de fleste forbund i dag oppustede og bureaukratiske apparater, der kun i begrænset omfang er underlagt medlemmernes kontrol.

De selvstændiggør sig over for medlemmerne og de lokale organisationer og understøtter dermed at selv aktive socialister udsættes for stærkt pres i retning af integration og modsætningsforhold til medlemmerne. De er frem for alt forhandlingsapparater, der skal fungere inden for rammerne af klassesamarbejds love og regler. Forbundene og selv de lokale fagforeninger er dybt prægede af fagbevægelsens rolle som administrator og forvalter af en lang række statslige lovgivninger, der undergraver fagbevægelsens handlekraft (f.eks. arbejdsløshedslovgivning, syge- og dagpengeregler, ferielov, arbejdsmiljølov osv.). Det kræver særlige apparater og specialister at forvalte, og det ligger langt fra medlemmernes erfaringer og viden. For at sikre topledelsens forhandlingsposition og autoritet er enhver form for aktivt, direkte arbejderdemokrati bandlyst til fordel for begrænset, repræsentativt demokrati efter det parlamentariske demokratis spilleregler.

Kampen for den demokratisk og slagkraftig fagbevægelse kræver et opgør med disse bureaukratiske og selvstændiggjorte apparater til fordel for et direkte arbejderdemokrati, helt op på forbundsplan. Denne kamp bliver samtidig en kamp mod Socialdemokratiets magtpositioner i fagbevægelsen.

Underordningen af fagbevægelsen under det organiserede klassesamarbejde har sat sine dybe spor i fagbevægelsens opbygning og funktionsmåde. Det er ikke kun en for-

kert politik, der leder fagbevægelsen. Det er ikke nok at få andre faglige federe. Det er fagbevægelsen selv, der i bund og grund skal ~~omvædet~~ omvædet for at kunne udvikles til slagkraftige klasseorganisationer.

Det er en lang og vanskelig kamp. Det kræver fjernelse af alle institutioner (hovedaftale og fagretslige system), lovbestemmelser og tvangsforholdsregler, der indskrænker og undertrykker fagbevægelsens selvstændig hed. Tillidsmandsinstitutionen, sikkerhedsorganisationen og tilsyn, arbejdsanvisning og arbejdsløshedslovgivning, statsligt organiserede arbejderuddannelser o.l. skal ene og alene blive anliggender for forbundenes medlemmer. Det kræver opgør med det faglige bureaukrati og det repræsentative demokrati. Det kræver omvæltning af opbygning efter fag til fordel for industriforbund.

Denne kamp bliver hård og kræver en omfattende organisering af oppositionsgrupper, for at fastholde en sådan linje og sætte fysik bag udviklingen af alternativer.

1. Oppositionsgruppernes start vil have forskellige udgangspunkter, alt efter forholdene og de vil lave et forskelligt omfang, alt efter mulighederne. Det kan strække sig lige fra en tidsbegrænset enhed, til mere stabile og selvstændige grupper på en omfattende platform.

Den faglige oppositions grundlag vil desuden være forskellig fra fagforening til fagforening. F.eks. bestemt af, om det er en DKP- eller socialdemokratisk ledelse. Men vi afviser dannelsen af oppositioner på et klart revolutionært grundlag. Det vil isolere oppositionen fra bredden af arbejderklassen og vi lgøre det umuligt at slå ind blandt militante DKP'ere og SF'ere.

2. Vi arbejder for at etablere oppositionsgrupperne ud fra de konkrete fagpolitiske spørgsmål som de stiller sig inden for fagområdet og ud fra de hovedskillelinjer der er. Det betyder at vi ikke bare overfører VS' almene faglige program på hver enkelt gruppe, men bruger vores fagpolitiske linje som vejledning til at tage stilling til de konkrete spørgsmål og acceptere det, der nu kan skabes flertal om, som grundlag for oppositionsgruppen.

Det betyder på den anden side ikke, at vi arbejder for at oppositionsgruppen dannes på det bredest mulige grundlag for at få de flest mulige med. Derved kan oppositionen blive ude af stand til at arbejde for en faglig politik, der virkelig giver løsninger, på de påtrængende problemer

3. Den faglige opposition må efter en kortere forberedelsesfase træde åbent frem og markere hvad den står for. Alle skal have mulighed for selv at tage stilling til, hvad den står for. Et arbejde i det skjulte giver tværtimod grobund for rygter og hetz fra modstandere.

For at træde frem som en erklæret opposition kræver det et minimum af styrkepositioner, hvis den skal virke troværdig og ikke uden videre kan isoleres som nogle tilfældige personer. En forbundsopposition kræver deltagelse af demokratisk valgte tillidsfolk fra flere steder i landet for at have gennemslagskraft.

4. Målet med oppositionens arbejde er ikke at træde i stedet for de eksisterende faglige organisationer, men at ændre dem ved at vinde et flertal af medlemmerne for en ny faglig politik. Den faglige opposition er et alternativ til andre fagpolitiske strømninger (Socialdemokratiet-, DKP-fraktioner osv.), men ikke til de faglige organisationer. Det medfører at den faglige opposition arbejder for:

a) at alle strejker, aktioner, demonstrationer og lignende skal iværksættes og organiseres ved demokratiske valg på

arbejdermøder

b) at oppositionen utrætteligt må arbejde på at initiativer (møder, blade, løbesedler, konferenceindkaldelser, resolutioner m.v.) vedtages af arbejderforsamlinger eller demokratisk valgte organer.

c) at oppositionen lægger et stykke aktivt arbejde i klubber, fagforeninger, nedsatte udvalg, officielle blade osv. Men det er vigtigt at opretholde oppositionsgrupperne efter en overtagelse af f.eks. en fagforening.

5. Selvom vi arbejder for at opbygge et nyt initiativ og ledelse i fagbevægelsen, henvender vores faglige politik sig ikke kun til de faglig aktive og interesserede, men til hele arbejderklassen. Vores politik bliver uanvendelig for de fagligt aktive, hvis den ikke er lagt an på argumenter og forandringer der er forståelige for alle arbejdere.

6. Vi går ind for og vil derfor ikke modarbejde, at oppositionen tager stilling til internationale eller andre spørgsmål, der ikke ligger inden for det, det traditionelt arbejdes med inden for området. Men at inddrage andre spørgsmål skal kunne begrundes med hvad det rager folkene inden for området og være fordi oppositionen vil gøre noget ved sagen.

7. Oppositionsgrupperne må opbygges inden for sammenhænge med ens vilkår: Arbejdspladser, klubber, brancher, fagforeninger og forbund. Dette er nødvendigt for at kunne organisere oppositionen i forhold til de hovedskillelinjer, der jo er forskellige fra område til område - og for at kunne tage stilling til de forskellige spørgsmål, med udgangspunkt 5 områdets specielle forhold.

Hermed afviser vi en fast organiseret opposition af enkeltpersoner, på tværs af fag i et lokalområde eller på landsplan. En opposition med ledelse, blad, grundlag m.v. En opposition på tværs af fag i et lokalområde eller på landsplan må organiseres i forhold til tillidsmandsforsamlinger (Fællesorganisationer m.v.) der eksisterer og få den indflydelse de kan opnå derigennem.

Generelt mener vi, at oppositionsgrupperne ikke skal gøres mere permanente og fast organiseret, end de faglige sammenhænge de fungerer inden for, hvis ikke de vil risikere at blive betragtet som politiske fremmedlegemer af dem, som grupperne arbejder for at vinde for deres linje.

Det betyder, at der kan laves et vist samarbejde imellem oppositionsgrupper inden for sammenslutninger som Byggefagenes Samvirke, Grafisk Kartel o.l., om spørgsmål der er fælles.

Oppositionsgrupper kan koordinere deres holdninger, lave fælles kampagner i tilfælde af angreb der rammer på tværs af fag.

8. For at styrke tolerancen og sammenhængskraften i enhedsfagbevægelsen og styrke oppositionsgruppernes troværdighed, arbejder vi for at alle oppositionsgrupper fremfører krav om mindretalsbeskyttelse ved valg af flere personer til ledelse og udvalg, i vores optrapning af oppositions-organiseringen, skal det fra begyndelsen stå klart, at vi hylder demokratiske principper hvor ledelsen sammensættes ud fra tilslutningen i den aktive medlemskæde. Vi vil ikke videreføre socialdemokraternes og DKP's totalt destruktive linje, om kamp for posterne for enhver pris.

9. Alle der tilslutter sig oppositionens praksis og grundlag, skal kunne være med i gruppen. Ingen skal automatisk have adgang, eller udelukkes på grund af deres partibog. Udelukkelse må begrundes med, at der i praksis har vist sig uoverensstemmelser med væsentlige dele af det oppositionen står for. Derfor er det også vigtigt, at oppositionen tid-

ligst muligt klargør sit grundlag.

For at oppositionen kan fremstå så slagkraftigt som muligt, er det nødvendigt, at alle der deltager i arbejdet:

a) erklærer sig enig i det fastlagte grundlag (evt. efter en kort introduktion)

b) at alle må arbejde aktivt med de faglige spørgsmål, der hvor de er, samt være aktive i oppositionens arbejde.

10. Hvis oppositionen arbejder efter ovenstående retningslinjer kan de nødvendige selvstændige initiativer tages, uden at kunne isoleres:

a) opstilling af kandidatlistes på platform

b) åben indkaldelse til oppositionsmøder

c) udsendelse af løbesedler og blade (f.eks. værftsavis)

d) indkaldelse til møder for medlemmer af fagforeningen, når fagforeningens ledelse har afvist at indkalde

e) indkaldelse til bredere opposition til konkrete enhedsinitiativer.

11. Selv om vores organisatoriske hovedopgave er at få opbygget en tillidsmandsbevægelse og selv blive valgt i størst mulig omfang på dette niveau i fagbevægelsen, vil vi ikke i oppositionsgrupperne svække vores indsats på at blive valgt til fagforeningsbestyrelser og forbund.

Dels har disse instanser i fagbevægelsen en række vigtige opgaver omkring indgåelse af overenskomster, anvisning af arbejde m.v., og dels er det afgørende for udviklingen af tillidsmandsbevægelsen og andre af vores politiske mål, at vi har indflydelse i disse dele af fagbevægelsen.

12. For at oppositionsgrupperne kan modstå hårdt pres i op- og nedgangsperioder, er det vigtigt at VS udvikler sin organisation og politik, for at kunne udgøre et bolværk i gruppernes arbejde. Den fagforenings- og branchemæssige organisering må stadig styrkes. Udviklingen af et klart fagligt program og løvende stillingtagen til de aktuelle faglige spørgsmål, er lige så nødvendige. Som politisk organisation med folk inden for alle områder, har vi en særlig forpligtelse og mulighed for, at have overblik og udvikle en helhedspolitik, der omfatter alle relevante spørgsmål for fagbevægelsen.

PS: Disse retningslinjer er meget omstændige og detaljerede, fordi de forsøger at fastlægge en linje for en svaq og splittet venstrefløj. De må tages op til nyvurdering, når situationen på venstrefløjen er mere entydig og der eksisterer et langt stærkere revolutionært parti, med en større ryggrad fra arbejderklassen.

- din styrke i hverdagen

Vestresocialistisk
avis

marts 1981
3. årgang, nr. 7
Pris: 4 Kr.

**8. marts
tema:
KVINDER
I DANMARK
OG I
UDLANDET**
side 11-16

daritet

Grønlandske kvinder:

**OFRE FOR KRAEFT-
FREMKAELDENDE
PREVENTION**

Solidariteten var drivkraften i støttearbejdet for det kæmpende vietnamesiske folk i 60'erne og i begyndelsen af 70'erne. USA led et dundrende nederlag og måtte opgive deres umenneskelige krig i Vietnam.

Samme solidaritet er der nu brug for i El Salvador, hvor et militærdiktatur, støttet af USA, med alle midler søger at holde sig ved magten.

Der er også god brug for solidaritet herhjemme. 80'ernes Danmark vil tydeligere end nogensinde før markere en periode hvor kapitalen vil prøve at score nye profiler på lønmodtagerens bekostning. Solidaritet med de undertrykte og dem der er i kamp har været en hjørnesten for VS i de knap 13 år partiet har eksisteret. Derfor er det ikke underligt at solidar-

itet er blevet mere end et begreb for VS. SOLIDARITET er også navnet på VS' avis. En avis der selvfølgelig har en holdning i kraft af sit tilhørsforhold til VS.

SOLIDARITET som avis er mange ting. Vi giver dig en særlig og redelig information, særlige oplysninger, råd og vejledning i den daglige kamp. Vi vælger side i kampen mellem klasserne: VS er et arbejderparti og SOLIDARITET er et arbejderavis. Men vi inddrager også andre af hveris områder end arbejdspladsen ud fra devisen, at "døgnnet har mere end otte timer".

Hvis du deler har overbevisning om nødvendigheden af SOLIDARITETS eksistens, og at du også kan bruge den, så kunne det måske være en god idé at abonnere.

Jeg bestiller:

almindelig abonnement d. kr. 40,-

støtteabonnement d. kr. 60,-

sæt postkort d. kr. 10,-

ark klistermærker d. kr. 5,-

stk. Byggerplakat d. kr. 25,-

Beløbet er indsat på giro 7 16 23 08

Beløbet er vedlagt i check

Navn _____

Adresse _____

Hvis du ikke ønsker at klippe i bladet kan du angøre din bestilling på et girokort.
Kuponen sendes i en kuvert til: SOLIDARITET
Blågårdsgade 32
2200 N